

**DŽEK
SLEJD**

**BROJ
35**

ŠEJN

**CENA
20 DINARA**

**EDICIJA
DOK
HOLIDEJ
VANREDAN
BROJ**

tvrdava žena

★ **SEJN** ★

DŽEK SLEJD

TVRĐAVA ŽENA

NIŠRO FORUM OUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Š E J N

Broj: 35

Glavni i odgovorni urednik:
Svetozar TOMIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
Jack Slade
DEAD MAN'S TRAIL

Recenzija:
Tomislav KETIG

Prevod i adaptacija:
Tomislav KETIG

Lektor:
Zorka ĆIRIĆ

Tehnički urednik:
Ferenc BARAT

Naslovna strana:
Ferenc BARAT

Korektori:
Marija FEHER-MAJER
Marija BURANJI

Štampa: 14. IV 1982.
Tržište: 16. IV 1982.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ. Urednik: Zorka ĆIRIĆ. Naslov originala: Jack Slade — DEAD MAN'S TRAIL. Copyright: 1976. by Towe Publications INC, prema ugovoru sa GPA iz Minhena.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine broj 413-12/79. od 28. II 1979. godine.

Miholjsko leto. Svilene niti svetlucale su se u vazduhu. Počeli su poslednji lepi dani godine. Poštanska kočija se sporo kotrljala po Overlend putu, između Bilingsa i Majls Sibijsa.

Šejn je u kočiji igrao poker sa jednim crnobradim kopačem zlata i lepom, crvenokosom kockarkom, po imenu Mandi de Vris.

— Kare kečeva — reče Zapadnjak. — Dobio sam.

U tom trenutku ulete kroz otvoren prozor kočije strela sa perima na kraju. Ona zakači debelog popa, koji je čitao bibliju i istovremeno virkao u karte, prateći igru. Pop kriknu i u sledećem trenutku počeo pakao.

Prasnuli su pucnji. Zaorili su se krici koji su parali uši.

— Prepad Indijanaca! — viknu vozar sa boka kočije. — Put je blokiran!

Oba detektiva „Vels Fargoa“, koji su sedeli naspram Zapadnjaka i dremuckali, počеше da psuju. Izvukli su revolvere. Bili su momci odlučnog izgleda i do zuba naoružani. Još jedan čovek kompanije sedeo je kraj vozara na boku.

U kočiji se nalazilo ukupno osam osoba. Šejn, oba detektiva „Vels Fargoa“, kockarka Mandi de Vris, bradati kopač zlata, pop, jedan mladić kome je tek nicala brada i jednooki starac u odeći od kože divljači. Poslednji je zaudaravao na odžibru i bio je mrtav pijan.

Vozar naglo zaustavi zapregu. Putnici popadaše jedni preko drugih. Sa boka kočije začu se glasan krik. Crvenokošci se pojavise iz žbunja i iz šanaca. Njih četrnaestorica sa „vinčesterkama“, „šarp“ puškama, lukovima i strelama. Bili su namazani belo i crveno, ratničkim bojama Sijuksa i galamili su kao đavoli.

Od tih krikova krv se ledila u žilama. Šejn izvuče svoj „remington“ iz futrole i opali u lice koje se promolilo kroz prozor. Napadač iščeze. Oblak barutnog dima vio se po kočiji, jer su Sijuksi sada pucali iz svih pušaka.

— Napolje odavde! — povika Zapadnjak. — Bacite se na tlo i pucajte!

Mladić je iznenada u svakoj ruci držao po „kolt“, gurnu ramenom vrata kočije i iskoči napolje. Pri tom je pucao kao prvo-klasni revolveraš. I detektivi „Vels Fargoa“ i crnobradi kopač zlata otvoriše vatru.

Šejn šutnu vrata i iskoči. Mandi de Vris skoči takođe iz kočije i otkotrlja se po zemlji. I ona je držala oružje: jedan malo-kalibarski „smit i veson“. U bradi kopača zlata odjednom se pojavi krv. On se sroza stenjući.

Sada su svi bili napolju, sem popa koji je klečao na podu i stalno se krstio, i pijanog starkelje. Stari se tek sada probudio iz svog delirijuma. Odskočio je visoko, udario glavom u krov kočije i grmnuo.

— Napad!

Jurnuo je na vrata, ali dva metka pogodiše ga u grudi. On se sroza unapred, umirući. Vozarsko sedište bilo je prazno, a dva konja u zaprezi bila su oborena. Ali, vozač kočije još je živio. Ležao je iza kopita zadnjih konja i pucao iz „kolta“.

Strele su fjukale. Pucnjevi odjekivali. Razlegali su se ratnički i krici pogodenih. I tada je sve prošlo. Sijuksi odjuriše, ostavivši za sobom osam mrtvih i ranjenih. Trenutak kasnije, pojaviše se ratnici na svojim mustanzima, koje su bili ostavili iza jednog prevoja. Galopirali su ka brežuljku.

Muškarci i kockarka ustadoše. Jedan od dvojice detektiva „Vels Fargoa“, koji su se nalazili u kočiji, ostao je da leži. Vozar je već bio mrtav. Ni njegov pratilac više nije bio u životu.

Pop je, umirući, ležao u kočiji. Šejn je imao ogrebotinu na mišici, Mandi de Vris na obrazu. Mladić obiđe oko kočije. Cereći se napuni ponovo revolver.

— Do đavola, mladiću, gde si naučio tako da pucaš? — upita ga čovek „Vels Fargoa“ koji je preživio.

Tek sada opazi Šejn da on ima krvavu mrlju na levoj strani jakne. Tačno na ramenu.

— Kod kuće, u Teksasu — odvrati mladić. Nije bio stariji od sedamnaest—osamnaest godina, visok preko sto osamdeset i vitak. — Zovite me Kid Alamo. Moje pravo ime ne mora niko da zna.

Mladi odmetnik, znači. Detektiv „Vels Fargoa“ pogleda Zapadnjaka.

— Vi ste prvoklasni revolveraš, mister. Bez vas dva asa Indijanci bi nas masakrirali.

— Možda — odvrati Šejn skromno. — Ali, ne bismo smeli duže da se zadržavamo ovde. Sijuksi će sigurno dovući pojačanje. Jeste li ozbiljno ranjeni, mister?

— Prostrelna rana. Ići će.

— Dobro. Previjte ga, Mandi, Kide, ti se pobrini za ranjene i mrtve. Ja ću ispregnuti mrtve konje iz zaprege. Moramo brzo dalje.

Mandi de Vris je tresla prašinu iz svoje zelene odeće. Sada podiže pogled.

— Kako vi to odjednom izdajete naredjenja, mister Džekson? Jeste li vi naš komandant ili ...?

Zapadnjak se još u kočiji predstavio kockarki kao Džek Džekson.

— Neko mora — odvrati. — Hoćete li vi?

Mandi de Vris se okrete ka agentu „Vels Fargoa”, koji je sedeo na klupi kočije. Bio je koščat, imao je kosu boje peska i bradicu. Podsećao je na opasnog prerijjskog vuka.

Šejn pogleda prvo pale Indijance, pre nego što se okrenuo konjima. On je poznavao Indijance i nije želeo nikakvo iznenađenje da doživi. Od osmorice Indijanaca oko kočije bar petorica se više neće dići.

Neki su hroptali, a neki trzali nogama. Jedan koji je ležao na trbuhu, gledao je nepoverljivo u Zapadnjaka.

Ruke je stavio pod sebe. Šejn je držao „remington” u ruci. On dotače nogu crvenokošca vrhom čizme.

— Crveni ratniče — oslovi ga na Sijuks dijelaktu.

Indijanac nije reagovao. Šejn podvuče nogu pod njegovo telo sa namerom da ga okrene. Ovaj se hitro obrnu i udari Zapadnjaka kundakom po cevatici. Bol kao munja sevnu Šejnovim telom.

Sijuks, koji je, uprkos rani, uspeo da napuni svoju pušku jednometku, htede da je uperi u Zapadnjaka. Ali, Šejn ga udari po ruci i ispaljeni metak promaši oclj. Sada je Šejn opet držao protivnika u šahu.

Kid Alamo odmah priskoči s uperenim „koltom”.

— Ubij me! — procedi Indijanac koji je bio ranjen visoko u desno rame. — Pljujem ja na tebe.

— Šta kaže? — raspitivao se Kid Alamo, koji nije razumeo jezik Sijuksa. — Treba li da ga smaknem?

— Ne — odvrati Šejn. Onda nastavi na narečju Sijuksa. — Ja nisam ubica. Borba je prošla. Ako možeš da ustaneš, ti idi.

Sijuks nepoverljivo pogleda u visokog Zapadnjaka.

— Ti me puštaš da idem? Ti, jedan belac? Iako je između belih i crvenih ljudi iskopana ratna sekira?

— Da. Odlazi odmah i reci svojoj plemenskoj braći da treba da te ostave na miru.

Ranjeni ratnik bio je snažno građen i imao je široko lice sa malo razmaknutim očima. Nosio je košulju od štavljene kože, koja je bila ukrašena vezom. Zavrteo je glavom.

— Ti hoćeš da mi pucaš u leđa, beli čoveče. Igraš igru sa mnom.

— Gubi se! — viknu Šejn. — Ako još budeš pričao zaista ću te ustreliti. Nestani, iščezni! Ili baš stvarno hoćeš u večna lovišta?

Indijanac se diže. Mogao je da stoji i da trči. Šok od metka ga je bio ošamutio. Sada se ponovo pribrao. Pritisnuvši levu ruku na ranu, oteturao se odatle.

Kid Alamo pogleda Zapadnjaka sa nerazumevanjem.

- Pustio si ga da pobjegne?
- Da, Kide. Ne pucaj na njega.

— Ali, crvenokošci su izvršili prepad na nas. Hteli su da nas pobiju. Uz put bi nas masakrirali i skinuli nam skalpove. Bez razloga.

— Nije sasvim bez razloga. Indijanci su po ko zna koji put slagani, prevareni i poniženi. Oni su sistematski potiskivani i izbacivani. Zato čovek ne treba da se čudi kada krenu ratnom stazom. Ne bi nam ništa koristilo ako bismo ovog ratnika smaknuli, Kide. Ali, kada on svojoj plemenskoj braći bude rekao da smo ga pustili, možda nas neće goniti.

Kid skloni revolver.

— Moj otac u Teksasu je uvek govorio da je samo mrtav Indijanac dobar Indijanac. Ali, njega nisu smaknuli crvenokošci nego beli ljudi. King Roulz i njegove ubice. — Kid Alamo stisnu usne. — I ovo je prošlo. Vozar i dvojica ljudi „Vels Fargoa” su mrtvi. Crnobradi i starac takođe. Pop leži i umire.

Šejn poveza vratnom maramom ogrebotinu na svojoj ruci.

Od deseterice belaca, koji su se vozili kočijom, petorica su, dakle, bili mrtvi a šesti je umirao. Iako je to bilo veoma loše, za Šejnov plan je moglo biti povoljno. On je ovom kočijom putovao isključivo zato da omogući „Vels Fargou” da proguta još jednu gorku pilulu. Jer, u toj kočiji prevoženo je zlato kompanije.

Zlato u vrednosti od četvrt miliona dolara. Bilo je smešteno u dvostrukom dnu kočije, i u dva sanduka na krovu. Na sledećoj glavnoj stanici upravnik stanice bio je njegov stari prijatelj Huk Harper.

S njegovom pomoću on bi vozara, pratioce i putnike lepo zabavio na stanici sa dobrim obrokom i osveženjem, a onda, zajedno sa Harperom, otutnjao sa kočijom.

„Vels Fargo” taj džinovski polip, koji je pustio svoje krake po cejoj Americi, trebalo je opet da dobije po prstima od svog najljućeg neprijatelja. A zlato bi opet otišlo onima koje je kompanija surovo i beskrupuluzno opljačkala. Šejn se zakleo da će tim hapljivcima sa sedištem u San Francisku naplatiti skupo svaki ljudski život, svaku unesrećenu sudbinu i svaki cent koji su zaradili na tuđoj grbači.

Zapadnjak ispreže oba mrtva konja iz zaprege. Treći konj bio je tako teško ranjen strelom u trbuh da ga je morao ustreliti. Ljudi iz kočije, poginuli u borbi, bili su natovareni u kočiju.

Za tri preostala muškarca i Mandi de Vris bilo je najteže da sklone sa puta veliko stablo kojim su Sijuxi zagradili prolaz. Ali, najzad im je i to pošlo za rukom.

I onda su krenuli dalje. Mandi de Vris i ranjeni agent

„Vels Fargo” popeli su se u kočiju, a Šejn i Kid Alamo na bok. Kid je držao „sačmaru” u ruci i budno motrio okolinu.

Zapadnjak potera na tri konja svedenu zapregu.

— Hooojaaa! Mičite se! Hajd!

Konji povukoše i teška kočija poče da se kotrlja dalje. Detektiv „Vels Fargoa” u kočiji nije poznavao Šejna. Visoki Zapadnjak već nekoliko godina nije dolazio u Montanu, pa je i pažnja kompanije na severu popustila.

Put se uspinjao i zaprezi je postalo teško. Primećivalo se da nedostaju tri konja iz šestoprega. A do sledeće stanice bilo je još petnaestak kilometara.

— Hej, Šejne, ti stari žuljaču sedla! Sa kakvim to kršom stižeš? Šta se dogodilo?

Užareno sunce već je upola potonulo za brdima na zapadu. Oblaci su se navlačili na večernje rumenilo. Huk Harper stajao je pred zgradom stanice s ravnim krovom, uz koju su se nalazili štala, šupa i dva korala. Pozadi stanice nalazila se i mala radionica, u kojoj su potkivali konje i vršili male opravke na kočijama, za koje su bili sposobni.

Huk Harper nosio je kožnu jaknu sa resama, a na glavi je imao zamašćeni šešir. Bio je stari Šejnov prijatelj, tvrd momak i vetrogonja. Umesto desne šake, koju je izgubio u jednoj zamci za medvede, nosio je гвозdenu kuku.

Njegovo omiljeno oružje bila je krupnim zrnima napunjena „sačmara.” Imao je oko pedeset godina, bio temeljan i onizak, a na širokom licu videlo mu se nekoliko ožiljaka.

Na kočiji se nalazilo nekoliko rupa od metaka a i nekoliko strela bilo je zabodeno u nju. Šejn zaustavi umornu zapregu i povuče kočnicu.

— Ne izgovaraj moje ime tako glasno, ti, tikvane! — upozori tiho Harpera.

Ali, šteta je već bila načinjena. Detektiv „Vels Fargoa” iskočio je iz kočije kao đavo iz kutije. Držao je revolver sa dugačkom cevi uperen u Zapadnjaka.

— Šejn! Vi ste, dakle, Šejn! Dignite ruke i silazite sa kočije! Direkcija „Vels Fargoa” biće srećna kad joj vas isporučim, — Okrete se ka Huku Harperu. — Jeste li sigurni da je ovaj čovek zloglasni Šejn, upravnike stanice?

On nije mogao da razabere šta je Šejn tiho rekao Harperu, pa nije ni slutio da su Zapadnjak i upravnik stanice u dosluhu.

Huk Harper se počeo kukom ispod šešira.

— Ja verujem da je on. Da, čak sam siguran. Mislio sam da

će me udariti kap kad sam ugledao Šejna kako sedi na vozaškom mestu kočije „Vels Fargo“.

— Vi ga, dakle, poznajete?

— Da. Ja sam se jednom sa Šejnom pre nekoliko godina dobro napio u Sonori. To je bilo mnogo pre nego što sam počeo da radim za „Vels Fargo“. To je jedan jako gadan momak, taj Šejn. Krije se iza žena. Čovek mora da se stidi da takvog jednog tipa uopšte poznaje.

Harper se sve više približavao detektivu. Sad mu je hitro izvukao revolver iz ruke i uperio ga u trbuh začuđenog agenta.

— Rip ide gore, ali brzo!

— Šta ... kako ... ?

— Šejn je moj prijatelj. To nisi ni pomišljao.

Detektiv je disao kao riba na suvom.

— Sada razumem! Vas dvojica duvate u istu tikvu. Vi ste se nameracili na transport zlata.

— Brzo zapažajš — primeti Huk Harper. — Da, sine, shvatio si ... Ima li još koga u kočiji, Šejne? I šta je sa žutokljuncem kraj tebe?

— Ja sam još unutra — odazva se Mandi de Vris i side. Pri tom je pokazala deo svojih zgodnih nogu. Huk Harper zviznu kroz zube. — Šta ja to čujem o nekakvom transportu zlata?

— Vi ste Šejn? — upita Kid Alamo. — Šejn koji već godinama vodi svoj privatni rat sa „Vels Fargoom“? Koga tako moćno preduzeće i pri tom i pas tragač Sidni Blad, šef obezbeđenja, nisu uspeli da smaknu?

— Glavom i bradom, Kide. Jesi li sad razočaran?

— Ne, ali ne smeta mi. Iako sam uvek u sebi zamišljao da je taj Šejn jedan ubica koga jednom moram upoznati.

— Pošto smo u međuvremenu saznali vaše pravo ime, mister Šejne — obrati se Zapadnjaku Mandi de Vris — šta će se dalje dogoditi? Hoćete li ustreliti mene i Kida i ispariti sa kočijom?

Šejn je razmišljao. On i Huk Harper bili su zamislili da odvezu kočiju na sever, do Reke Školjki. Tamo je Šejna čekao pobratim Monte Džek u jednoj kolibi, sa jahaćim konjima i tovarnim životinjama kojima će preneti zlato.

Ali, Zapadnjak nije računao s tim da će Sijuksi tako po-divljati. Od kako su porazili prošle godine generala Kastera i njegove trupe na Litl Big Hornu, Indijanci su zaista uhvatili maha. Mada su situacije bile različite. U južnoj Montani bilo je samo nekoliko prepada.

U kraju gde se kopalo zlato nije se još ništa dogodilo. Ali, sada je bilo očigledno da Indijanci žele da prenesu rat i tamo ...

Šejn se vrati u stvarnost.

— Imamo pet mrtvih u kočiji — objasni.

— Šest — popravi ga Mandi de Vris. — Sveštenik je pre pola časa izdahnuo.

— Onda je on sada već gore kod svog šefa — primeti Huk Harper suvo. — Da, Šejne, zaista, šta ćemo sa to dvoje? Mog pomoćnika sam poslao na dva dana u Majls Siti. A Lupe, polu-indijanka koja se brine o izgledu stanice, spremna je za put. Hoćemo li saragu i dečaka vezati kao pakete i odmagliti?

— Izvinite, vi, ja nisam saraga! — protestovala je Mandi de Vris. — Na meni je sve kako treba.

— To je stvar ukusa — odvrati Huk Harper. — Za mene žena mora da ima najmanje sedamdeset pet kila. Sve ispod toga je saraga.

— Ne možemo ih ostaviti vezane — primeti Zapadnjak. — Indijanci su za nama. To menja situaciju. Mis de Vris i ti, Kide, hoćete li s nama? Svako od vas dobiće nešto od zlata. Recimo, u vrednosti od deset hiljada dolara.

— Ja se slažem — odvrati Kid Alamo prijatno iznenađen. — Možeš da računaš na mene.

Mandi de Vris klimnu glavom. Šejn se njoj već ranije dopao. A sada, kada je znala ko je on zapravo, zainteresovao je još više. Mandi de Vris bila je srednjeg rasta i crvenokosa. Imala je razmaknute, zelene oči i figuru po Zapadnjakovom ukusu. Nasmešila se.

Mora da je primetila kako je Šejn odmerio.

— A šta ćemo s momkom od „Vels Fargoa”? — raspitivao se dalje Huk Harper.

— Daćemo mu jahaćeg konja i otpašiti ga oдавde — odluči Šejn. — Sutra uveče biće u Majls Siti.

— Slušajte vi — odbrusi detektiv. — Kod „Vels Fargoa” nikada neću toliko zaraditi. Dajte i meni deset hiljada dolara i biću na vašoj strani, Šejne. Možemo negde da sakrijemo kočiju. Onda će svako poverovati da su je crvenokošci šćepali.

Šejn nije verovao agentu „Vels Fargoa.” Mršavi momak sa kosom boje peska bio je pravi revolveraš. Nije mu se dopadao, a naročito ne njegove neiskrene i podmukle oči. Ili bi pokušao da Šejna i Huka Harpera isporuči „Vels Fargoa” za klanje, i za to naplati visoku premiju, ili bi gledao da se nekako dokopa sveg zlata.

Visoki Zapadnjak zavrte glavom.

— Ništa od toga, momče. Možeš da se tornjaš do đavola. Ako budeš pametan, uspećeš da izmakneš Indijancima.

— Vaši problemi se stalno množe, Šejne — javi se Mandi de Vris. — Eno dolaze još tri jahača. Jedan izgleda da je ranjen.

Šejn pogleda ka severozapadu, u smeru u kome je pokazala Mandi de Vris. Tri muškarca jahala su preko brežuljka. Dvojica su nosila plavu uniformu konjice, a treći je bio civil. Civil je visio preko vrata životinje i imao muke da se održi u sedlu.

— Do vruga — brecnu se Huk Harper. — Moraćemo još postaviti ovog „Vels Fargo“ detektiva da nam se priključi. U redu, s nama si, hombre. Kako se zapravo zoveš?

— Bart Norden. Možete me zvati Bart.

— Tja, Šejne, šta ćemo s onom trojicom tamo? — raspitivao se upravnik stanice. — Za nekoliko minuta biće ovde. Šejn prevuče rukom preko čela.

— Moraćemo da vidimo kako da postupimo — odvrati zamisljeno. — Sada nam je najmanje potrebno još društva. Vezaćemo ih tako da se najdalje za pola ili tri četvrt časa mogu osloboditi, a onda ćemo se izgubiti s kočijom.

To je bilo najbolje rešenje.

Konjanici stigoše do stanice. Odmah su odjahali do bunara, jer su bili iscrpljeni, a njihovi konji sasvim posustali. Vojnici izvukoše vodu, napiše se i osvežiše.

Civil bi se srušio na zemlju da ga Šejn i Kid Alamo nisu prihvatili. Čovek je imao slomljenu strelu u leđima i metak u bedru. Bilo je pravo čudo da se i toliko dugo održao u sedlu.

— On je naš izviđač — objasni jedan od vojnika, neki crvenokosi i crvenonosi Irac. — Ja sam konjanik O'Silen, a ovo je moj drug Flečer. Imali smo nesreću da sa jednim poručnikom, žutokljuncem iz Vest Pointa, na čelu, ujašemo u zasedu Sijuksa. Bil Bredi, izviđač, ga je upozoravao. Ali, žutokljunac se samo nasmejao. To je njega i šesnaestoricu naših drugova stajalo života. Kada je dotle došlo, poručnik se držao odvažno i sve je bilo kako treba, Ali to više nije koristilo.

Oba vojnika bila su još pod utiskom onoga što su doživeli.

— Ima li mnogo Indijanaca u okolini? — upita Zapadnjak.

— Ujedaju kao razljućeni stršljenovi — reče O'Silen. — Mi smo iz Fort Bovija. Trebalo je da upozorimo naseljenike i kopače zlata. Put za Majsl Siti je zatvoren. Na jugu je isto tako. Najbolje da upregnemo sveže konje u kočiju i odvezemo se nazad u Bilings.

Šejn zavrte glavom.

— To ne ide. Pre tri časa, petnaestak kilometara odatle, bili smo napadnuti. Vidite na šta liči kočija!

— Prokletstvo! Onda je presečen i put ka zapadu? — prasnu O'Silen. — To sam mogao i da pomislim. To onda izgleda jako... jako loše. Ali, ako se zatvorimo u stanicu, zapaliće nam crvenokošci krov nad glavom. Do đavola! Do đavola!

— Ostaje nam samo izlaz ka Fort Dezertu — umeša se konjanik Flečer. — To je preko osamdeset kilometara kroz divlji i besputni kraj. Ali, drugu mogućnost ne vidim.

Fort Dezert bio je isturena spoljna postaja vojske. Tamo gde je i bog rekao laku noć. Šejn razmisli i dođe do zaključka da je ipak najbolje odvesti se kočijom do Fort Dezerta.

Inače bi Sijuksi pratili tragove kočije. Potražiti kolibu na

Reći Školjki bilo bi ravno samoubistvu. Ratničke horde bi Šejnu i njegovim pratiocima skinule skalpove. Monte Džek će sam imati daleko bolje izgleda da umakne crvenim ratnicima.

— Da — reče glasno. — Vozimo za Fort Dezert.

— Vozimo? — zapanji se O'Šilen. — Ali, čoveče, sa tom prokletom kočijom nećete proći kroz onaj divlji kraj, Jasno je da ćemo jahati i to što brže.

— Bil Bredi ne može više da jaše — upozori ga zapadnjak i pokaza na onesvešćenog izvidnika kojeg su on i Kid Alamo položili na zemlju. — Sem toga, kočija je i transport zlata. Reći ću vam odmah, jer biste to ionako saznali. Vrednost zlata u kočiji iznosi četvrt miliona dolara.

O'Šilen i Flečer razrogačiše oči.

— Grom i pakao! To menja stvar. Indijanci toliko zlato neće ispustiti. S tim mogu da kupe brdo oružja. Najmodernije puške, metke, sve što žele.

— To Sijuksi znaju — složi se Zapadnjak. — Zbog toga zaključujem da su o tom transportu zlata obavesteni. Na ovu kočiju nije slučajno izvršen prepad.

— Onda nam ništa ne ostaje nego da se gubimo. — O'Šilen povuče vrata kočije. Onda ustuknu. — Čoveče, ovde leže sami mrtvaci.

— Borba u kojoj su ti ljudi pali bila je tek početak — primeti Šejn. — Do Fort Dezerta čeka nas pakao. Nadaćmo se da ćemo se izvući.

Ni Šejn nije hteo da dozvoli da zlato padne Sijuksima u ruke. I gajio je nadu da će njemu i Huku Harperu uspeti da se odvoje i umaknu. Iako u ovom trenutku još nije znao kako da to izvedu.

II

Kapetan Tajron Marfi sedeo je u svom konaku na krevetu. Kosa mu je bila raščupana, pod očima je imao kolutove, a lice mu je bilo podbulo od pića. Glava ga je bolela. U grlu je imao okus starog mašinskog ulja.

Kora, njegova žena, stajala je pred njim u uskoj spavaćoj sobi njihovog stana. Bila je to privlačna crnokosa žena. Oči su joj svetlucale od besa, a rukama se podbočila o kukove.

— Izvlači se, Tajrone, tvoji vojnici čekaju na tebe! A i ja sam srećna kad bar neko vreme ne moram da te gledam. Ova vašljiva tvrđava je puna begunaca, i kad vidim sve to gamizanje okolo, poželimo jedino da Indijanci što pre preskoče palisade i sve to prekrate.

Tajron Marfi pritisnu šakama slepoočnice. Bio je to visok, koščat čovek. Kosa je već počela da mu sedi, iako je imao tek

trideset pet godina. Oženio se Korom pre deset godina kada je ona imala sedamnaest.

Ona je bila njegova velika ljubav, i on njena. Oboje su se prevarili. Kora, devojka iz bogate kuće, bila je vešto nezadovoljna, nepodnošljiva i svadljiva, pošto je prošao prvi zanos. A Tajron Marfi se u svojoj oficirskoj karijeri, koju je video u takvim bojama, nasukao.

Želeo je u generalštab, a sada je sedeo ovde, kao komandant male tvrđave, bogu iza leđa. U Fort Dezert su slali samo po kazni. Slali su ljude koji nigde drugde nisu bili poželjni. Posada kapetana Marfija bila je sastavljena od ispičutura, siladžija, bundžija, pakosnika i svađalica.

Raspravljati se s njima bilo je iz dana u dan stalno novo mučenje. To je konačno odvučlo Tajrona Marfija ka alkoholu.

— Ti, pijanico! — siktala je Kora. — Ti bedna ispičuturo! Gubi se i ne vraćaj se bar nekoliko sati!

Tajron Marfi ustade. Bio je u donjem vešu. Iz bokala na noćnom stočiću ulio je vodu u čašu, i žedno ispio. Dva puta je ispraznio čašu. Pri tom se gledao u ogledalu. Šta je postalo od njega, prvog u klasi oficirske akademije mladog oficira koji je svima ulivao nade? Samo je jednom počinio grešku. Uzeo je novac iz kase jedinice, koju je vodio za vreme bolesti blagajnika, da bi isplatio kockarski dug.

To niko nije trebalo da otkrije. Hteo je u ratama da vraća, i već je počeo. Ali, onda je neočekivano došla revizija blagajne, i Tajron Marfi je odleteo. Obratio se za pomoć bratu u Kanzas Sitiiju i ovaj je nadoknadio manjak.

Tajron Marfi je ostao u vojsci. Ali, njegova karijera bila je od tada upropašćena. Posle dve međustanice skrasio se u Fort Dezertu. Premeštaj ovamo povlačio je za sobom i unapređenje u čin kapetana. Ali, on je fućkao na to.

Jer kapetan će ostati do pred kraj svoje službe, i onda bi možda mogli da se smilostive i da mu na nekoliko sedmica pred penziju daju viši čin. Ali, iz Fort Dezerta se više neće pomaći. Ovde se ukotvio čvrsto.

I Kora s njim. Kapetan Marfi se već često pitao zašto ga njegova žena još nije napustila. Već je četiri godine dreždao u Fort Dezertu. Mogao je samo da misli kako ga Kora mrzi. Htela je da doživi njegovu propast.

I nekako nije mogla da se odvoji od njega.

Tajron Marfi se umi i obuče svoju iskrzanu uniformu. Obrijao se. Kora je bila napolju u kuhinji i s vremena na vreme bi pogledala unutra. Kapetan je hteo bez reči da se izvuče iz stana.

— Pijanico — ponovila je Kora, stojeći kraj posude za pranje sudova. — Kad te nikada više ne bih videla.

— Toliko si mi već puta rekla da sam pijanica — odvrati

Marfi. — Ali, razmisli malo šta si ti sama. Ja znam da me ti varaš.

On natuče šešir, izađe i zalupi vrata za sobom. Na svežem vazduhu duboko udahnu. Njegova glavobolja malo popusti. Osvrte se oko sebe. Trvđava je bila mala, i imala je posadu od sedamdeset ljudi.

Okruživale su je palisade od nabijenih i povezanih balvana, u kojima su se nalazile puškarnice. Na svakom uglu nalazio se stražarski toranj, a jedan se nalazio i na kapiji koja je sada bila otvorena.

Od zgrada u tvrđavi su se nalazili komandantura, stanovi, magazin, depo, jedna brvnara, štale i nekoliko drugih primitivnih zgrada. Pred tvrđavom nalazilo se nekoliko tuceta indijanskih šatora.

Pošumljeni brežuljci opasivali su tvrđavu, koja je bila udaljena tri kilometra od Reke Školjki. Na severozapadu, s one strane reke, uzdizale su se Plave planine. Od prekjuče u tvrđavi su se nalazili i civili. Jedan naseljenik, dva traperi i nekoliko kopača zlata.

Dolazili su pojedinačno, ili po dvoje i po troje. Gonio ih je strah od Indijanaca. Izgledalo je kao da počinje veliki rat. Sijuksi su već od pre nekoliko godina bili na ratnoj stazi. Ali, sada su htela da se podignu i plemena Asiniboin, Čipeva, Kri i Pidžen na severu.

Kapetan Marfi priđe kapiji i proveri stražu. Dvojica su stajala na kapiji, a dvojica na tornju. Jedna teretna kola išla su putem ka tvrđavi. Tri jahača su ih pratila. Pred tvrđavom su Asiniboini i Pidženi podigli svoje šatore. Oko dvesta muškaraca, žena i dece oba plemena živeli su ovde u prijateljskim odnosima sa belcima.

Tajron Marfi je dobro poznavao poglavicu, starca po imenu Velika Usta. Hteo je s njim da razgovara. Ali, prvo je sačekao dolazak kola.

Kada im se približio, opazio je kapetan da su tri jahača u stvari bile jahačice. Nosile su muška odeli, šešire i opasače s revolverima. Ali, radilo se bez sumnje o mladim devojkama.

Dve su bile plavokose a treća crnka. Na kočijaškom mestu sedela je starija žena zategnutog lica i jedna lepa kao upisana devojka. I one su nosile pantalone i jakne i bile naoružane.

Na kapiji tvrđave zaustavi starija žena četiri mazge upregnute u kola.

— Ja sam Leti Monehen — predstavi se. — Ovo su moje kćeri: Dona, Keri, Sandra i Betsi. Crvenokošci su se podigli, i zato smo rađe došle u tvrđavu. Muževe, na žalost, nemamo, a moje kćeri svakako ne žele da postanu skvo.

— Mi ćemo vas zaštititi — ohrabri ih kapetan. — Kao i ostale u tvrđavi.

— Mi ćemo se već same zaštititi — odvratila Leti Monehen. — Moje djevojke umeju da jašu i da pucaju bolje od većine muškaraca. Ali, same i izvan palisada nemamo nikakve šanse.

Dodirnu prstima obod šešira i potera mazge. Stražar na vratima morao je da odskoči u stranu.

— Stara je opaka — reče. — Ali, djevojke su pravi šećeri.

— Dovedite narednika Vajta i još dvojicu — obratio mu se kapetan. — Hoću da razgovaram sa poglavicom Velika Usta. Poručnik Alberts neka preuzme nadzor nad tvrđavom dok ja budem napolju.

Nije prošlo dugo, a poručnik, narednik i vojnici stigoše. Poručnik Alberts bio je visok i plav, prava slika muškarca. U tvrđavi se šušalo da održava odnose sa kapetanovom ženom. Dogodilo se nekoliko puta da su zajedno izjahali. Ili bi poručnik slučajno izjahao baš kad bi Kora Marfi bila napolju.

I dva vojnika su tvrdila da su uživala naklonost misis Marfi. Kapetan je znao da mu se njegovi vojnici smeju iza leđa. Bili su neposlušni i zla rulja, ali, da se kapetanu otvoreno odupre ili mu se nasmeje u lice, to se nijedan nije usuđivao.

Jer Tajron Marfi je još uvek bio tvrd čovek. Brz na revolveru i snažne pesnice.

— Idemo li, kapetane? — upita narednik.

Bio je srednjeg rasta i debeo, imao je gustu crnu kosu i obično lice. On je u tuči jednom svom drugu naneo povrede opasne po život. Poručnik Alberts bio je varalica na kartama. Od dva vojnika, koji je trebalo da prate kapetana jedan je bio lopov i drugi je dvaput pokušao da dezertira.

— Stanite mirno, naredniče Vajte! — prasnu kapetan. — Ostali takođe.

Narednik stade pred svoje vojnike. Pri tom načinu od sebe figuru nalik na one smešne čovečuljke u koje se gađa na vašarima. Vojnici pozdraviše još gore. Jedino je poručnik pozdravio propisno, ali, u očima mu se svetlucala poruga.

— Vi ćete vršiti nadzor nad tvrđavom, poručniče! — saopšti mu Marfi. — Voljno!

Zatim se okrete u mestu i krenu. Kapetan je pre šest godina dobio metak u levu nogu. Malo je vukao. Kada je predstojala promena vremena ili kada bi bio jako umoran, to bi se jasno videlo.

I ovaj put je kapetan hramao jače. Mora da će doći do promene vremena.

Izašao je iz tvrđave. Od mnogih šatora ostali su još samo kočevi ili su i ovi već bili izvađeni. Pred šatorom Velikih Usta, tri poglavičine žene bile su zauzete pakovanjem stvari.

Dva mlada Indijanca već su umotali kože kojima je bila po-

krivena gornja polovina šatora. Kože su bile veoma teške, i nije ih bilo jednostavno skinuti i transportovati.

Velika Usta sedeo je na gomili stvari i pušio lulu. Imao je belu jaknu sa resama i pantalone od kože. Licu mu je bilo prepuno bora. Crni cilindar stavio je na glavu. U traku šešira bila su zadenuta dva orlova pera označena tako da pokazuju rang nosioca.

Velika Usta nije nosio svoje ime zato što je možda bio brbljivac. Njegova usta su zaista bila abnormalno velika. Kada se poglavica smejaio, što se retko dešavalo, usta bi mu se bukvalno razvukla od uha do uha, pa bi mogao da proguta celog lososa.

— Haug, vojnički poglavico — izgovori poglavica na nekakvom grlenom engleskom. — Pozdravljam te.

— Haug, Velika Usta. Ti rušiš svoj šator?

— Vidiš. Dok prvi sneg padne još će mnogo ljudi umreti. Reke će nositi krv posvuda po zemlji.

— Rat?

— Rat, vojnički poglavico, između crvenih i belih ljudi. Ja sam star i ja neću nikakav rat. Ali, Sijuksi su poslali ovamo jednog častoljubivog mladog poglavicu da Asiniboine i Čipeve podstrekava na rat. Beli čovek treba da bude izbačen sa zemlje i odbačen čak do velike vode.

To je bila uobičajena priča. Ali ovaj put izgledalo je ozbiljno.

— Kako se zove taj mladi poglavica? — upita Marfi. — I šta namerava?

— Njegovo ime je Crni Bufalo. Hoće da razori tvrđavu i uništi bele naseljenike. Mnogo mladih ratnika Asiniboina. Čipeva, Krija i Pidžena su na putu, tražeći skalbove. Ali, poglavice još čekaju. Pristalice Crnog Bufala izvešće udarac.

Kapetan Marfi je saznao dovoljno. Morao je odmah da pošalje konjanika sa porukom, i da obavesti majora Digena u Fort Gitriju i višu vojnu komandu u Bafelou. Veći indijanski ustanak ne bi belog čoveka bacio nazad u okean. ali bi sigurno prouzrokovao krvoprolieće.

— Haug, Velika Usta — pozdravi on poglavicu. — Idi u miru.

— Haug, vojnički poglavico — odvrati Velika Usta. — Odlazim u miru i odneću mir sa sobom. Tebe očekuju borba i smrt. Možda će se tvoj skalp vrlo brzo vijoriti na nekom koplju Sijuksa.

Poglavica nije jasnije mogao reći da se Crni Bufalo namerio na Fort Dezert. Dok se kapetan vraćao u tvrđavu, ugledao je šestoricu surovih momaka kako su dojahali. Čuo je kako se stražaru na kapiji predstavljaju kao kopači zlata.

Ali, pri sebi nisu imali nikakav kopački alat. Kapetanu Marfiju više su ličili na bandite.

Crni Bufalo zurio je u kartu koju mu je beli otpadnik Džef Rigen pokazao. Rigen je sedeo naspram njega u šatoru. Crni Bufalo vukao je prstom po linijama na karti. Rigen je bio nacrtao područje Jeloustona i Reke Školjki. Sa najvažnijim putevima i naseljima.

U jednom uglu karte, nalazila se dobra skica Fort Dezerta. Crni Bufalo smota kožu na koju je bila uertana karta i stavi je u kožnu košulju sa rojtama.

— Putevi su zatvoreni — reče. — Ja ću iznenada udariti. Mladi ratnici Asiniboina, Čipeva, Krija i Pidžena su na mojoj strani. Imam samo sto pedeset ratnika, ali mogu da dobijem koliko hoću saveznika. Poću veliki rat da osvetim moju plemensku braću koja su se pod Bikom Koji Sedi i Crvenim Oblakom borili za naša lovišta.

Crni Bufalo je upotrebljavao indijanska imena, koja je Džef Rigen razumeo. On je bio usvojenik jednog nižeg poglavice u Dakoti, i ljuto je mrzeo svoju rasu. Sada, boraveći kod Crnog Bufala, nosio je i indijansku odeću.

Ali, nosio je i opasač sa nisko usađenim „koltom“ niz bedro. Bio je srednjeg rasta, čvrst i žilav. Ožiljak od sablje ružio mu je levu polovinu lica. Taj udarac stajao ga je i levog oka.

Pokrivao ga je crni prevez.

— Ti moraš da zauzmeš Fort Dezert, Crni Bufalo — govorio je. — I da pokupiš što više zlata. Za zlato mogu Sijukski i saveznička plemena da kupe velike količine oružja i municije. A i srca belaca. Ova poštanska kočija kompanije „Vels Fargo“, koja prenosi zlato u vrednosti od četvrt miliona dolara, veoma je važna.

— Znam. Poslao sam Tupog Noža sa trinaest ratnika da je uhvati. Tupi Nož je dobar vođa. Zlato nam je sigurno.

Napolju odjeknuše tri pucnja, znak da se jahači približavaju logoru. Ubrzo zatim odjeknu tremolirajući krik. U njemu nije baš bilo trijumfa. Naprotiv, on je označavao da su Sijukski doživeli poraz.

Crni Bufalo se naglo diže i zgrabi „vinčesterku“. Poglavica je bio grdosija od čoveka. Dva metra visok, sa četvrtastom lobanjom, širokim licem i masivnim grudnim košem. Bilo je to dvonogo brdo mišića, ali pri tom inteligentno, naobično častoljubivo i prepređeno.

Bik Koji Sedi i savet poglavica su dobro znali koga šalju u Montanu. Lice Crnog Bufala bilo je mračno. Bilo je već podne. Logor ratnika nalazio se na ivici šume crnog bora kraj jednog jezerceta. Mustanzi su pasli u blizini.

U ovo vreme u logoru se nalazilo samo šezdeset ratnika. Crni Bufalo ugleda tri Sijuksa kako jašu ovamo. Bili su to ljudi koje je poslao sa Tupim Nožem. Ratnici u logoru okupili su se u grupama.

Čekali su čuteći. Tri pridošlice dojahale do poglavice. Nisu se usuđivali da mu pogledaju u lice. Džef Rigen je izašao iz šatora i stao prekrštenih ruku iza poglavice. Najzad se jedan od ratnika usudi da progovori.

— Tupi Nož je mrtav, a prepad je propao. Zaustavili smo velika kola, koja je vuklo šest mustanga i počeli da pucamo. Hteli smo sve belce da pobijemo. Ali, među njima su bila dvojica koji su tako brzo i smrtonosno pucali iz revolvera kako ja još nisam video. Bez njih bi naš plan uspeo.

— Hteli smo, mogli smo — izgovori Crni Bufalo na narečju Sijuksa. — Pričaš kao stara žena, Žuta Ptico.

— Tupi Nož i još šest ratnika izgubili su život. Letećeg Tomahavka, koji je bio ranjen belci su pustili da pobegne.

— Pustili ga da ode? — upita poglavica. — Kako to?

Ratnik ispriča. Kada su se ratnici, koji su preživeli borbu, vratili na poprište bitke Leteći Tomahavk im se pridružio. Grupa od tri povređena Sijuksa je zaostala, a trojica ratnika su isprednjačila na konjima do logora Crna Bufala.

U onoj drugoj grupi dvojica su između sebe vukla na nosilima Letećeg Tomahavka. Crni Bufalo je tako stegao „vinčesterku” da su mu zglobovi na ručerdama pobeđeli.

— Vi ste babe! — odbrusi ratnicima. — Iako ste bili brojno premoćniji, a i iznenađenje je bilo na vašoj strani, niste mogli da pobijete belce i uzmete zlato iz kočije.

— Više od polovine njih su mrtvi — branio se crveni ratnik. — Mi smo se dobro borili.

— Čuti! Bežite mi s očiju sva trojica! Ja hoću tu kočiju i imaću je. Sada ću sam preuzeti stvar u ruke. Šta je sa leševima Tupog Noža i ostalih?

— Odvukli smo ih na brežuljak i pokrili granjem i kamenjem. Još uvek tamo leže.

— Neka ostanu tamo, jer nemamo vremena da ih ispratimo kako treba u večna lovišta. Ja hoću da se domognem te kočije, ja hoću da zauzmem Fort Dezert i hoću veliki rat! Poglavice Sijuksa su mi to naložile, i ja neću da ih razočaram!

Crni Bufalo se naglo okrete i vrati u svoj šator. Džef Rigen je posmatrao kako trojica ratnika, koji su se vratili u logor, odlaze pognutih glava. Ostali ratnici su uzbuđeno pričali i pratili ih.

Smrt Tupog Noža i još šest ratnika i propali prepad na kočiju bio je prvi poraz koji su u Montani merali da pretrpe. To nije bio dobar predznak za ono što su preduzimali.

III

Već se rasprostrla tama, a kočija je još uvek išla na sever. Kretala se preko drvlja i kamenja, prečicom kroz brda. Vetar je navlačio na nebo oblake, iza kojih bi tu i tamo prosijavao srebrni mesec.

Šejn i Huk Harper sedeli su na boku kočije. Zapadnjak je upravljao šestopregom. U kočiji su se nalazili Mendi de Vris, debela Indijanka Lupe, Kid Alamo, detektiv „Vels Fargoa” Bart Norden, vojnici O’Šilen i Flečer i teško ranjeni izvidnik Bil Bredi.

Na stanici su bili zamenili konje i ostavili mrtve. Ako se ne bi žurili da stignu u Fort Dezert što je pre moguće, svi će izgubiti skalpove. Sijuksi neće tek tako primiti poraz.

— Sada je gotovo sa lepim danima, Šejne — primeti Huk Harper. — Vreme se menja. Uskoro će liti kao iz kabla. A za jesenjim olujama ubrzo će stići zima.

— Kome to govoriš — promrmlja Šejn.

— Prokleti Indijanci — nastavio je Harper svoju tiradu. — Da se oni nisu pojavili, mogli smo sa tih četvrt miliona u zlatu već biti na putu za Reku Školjki. Četvrt miliona! Razmisli samo šta bi se za sve to moglo kupiti, Šejne.

— Ti bi svoj deo brzo spiskao, Huk — odvrati Zapadnjak. — Seti se samo ranča u Penhendlu, u Teksasu. Proćerdao si ga za pola godine.

Huk Harper začuta, jer ga je Šejn pogodio u bolnu tačku. On i Šejn su se već dugo poznavali. Prošle godine su u Nevadi upali zajedno u jednu gadnu avanturu.

Spasavali su bogatu naslednicu Merilajn Mejnard od nezajaljivog kralja srebra Franka Lutona. U znak zahvalnosti, Zapadnjak je dobio ranč u Teksasu sa dvadeset hiljada goveda, a Huk Harper postavljen za poslovođu ranča.

Huk Harper izvadi iz džepa duvan za žvakanje, i odgrize komad.

— Budi srećan da si se rešio tog ranča, Šejne — reče posle izvesnog vremena. — Šta ti misliš, kako je voditi takvo imanje? Nemaš pojma! Kada prosto jašeš okolo, onda svakog jutra, kada se probudiš, imaš samo dve brige: da imaš šta da jedeš i da paziš da te neko ne smakne. To jeste surovo. Ali, ako se probudiš kao rančer, onda ti puca glava od problema. Onda razmišljaš da li su ti noćas lopovi odveli stoku ili konje, da li momčad radi ili lenstvuje, kakve su cene mesu, kako stoji stvar sa vodom i sa senom za zimu. I hiljadu drugih stvari. To je prosto neizdržljivo.

Otpljunuo je sažvakani duvan.

— Moj otac je govorio da kad čovek prvi put ima u džepu više novca nego što može da popije, on više nije srećan. Ne mo-

žeš verovati kroz kakve sam sve teškoće prolazio dok sam vodio taj ranč, Šejne. I koliko sam se naprezao pri tom.

— To mogu sebi da predstavim — primeti zapadnjak suvo. — Noćima nisi oka sklopio i do samouništenja si pio i kartao se. Prosto mi dođe da te žalim.

— Bilo je to zaista gadno — prihvatio je Huk sasvim ozbiljno. — Ti ili to uopšte ne bi izdržao, ili bi ti crkla jetra. Budi srećan da si imao mene.

Šejn se cerio. Gubitak ranča nije ga naročito pogodio. On nije ovisio o imanju. Pri načinu života kakav je on vodio, ranč bi mu samo semtao. A Šejn svoj način života nije hteo da menja.

— Ako ti tako misliš, Huk — promrsi kroz zube — onda zašto hoćemo uopšte da olakšamo „Vels Fargo” za četvrt miliona?

— Na prvom mestu da kompaniju ujedemo za srce. Na drugom, jer nam to čini zadovoljstvo. Na trećem, jer ćemo s tim opet živeti kraljevski. Ja sam u svom životu već dva bogatstva proćerdao i hoću i treće, pre nego što postanem mator i ni za šta. Najmanje toliko.

Huk Harper je bio nepopravljiv i neurazumljiv. Izvukao je pljosku viskija ispod jakne, otpio i pružio Zapadnjaku. Šejn povuče gutljaj. Morao je da pazi na put a, nije bilo lako upravljati šestopregom.

Za to su mu služile uzde i dugačak bič. Zapucao je njim da bi preterao konje preko jedne uzvišice.

— Daleko više nećemo moći voziti, Huk. Postaje suviše tamno.

— Jedno parče još moramo da pređemo. Još smo suviše blizu stanice.

Levo od žbunja kojim je krenula kočija, raslo je nekoliko stabala i žbunje. Kroz oblake probijao se mesec. Šejn opazi kako među žbunjem nešto svetluca.

— Pazi Huk! Opasnost!

Cev „sačmarice” škripnula je u Hukovoj ruci. Šejn je bio napregnut. Nije osećao strah, ali je znao da u sledećim trenucima može da umre. Gore na vozaarskom sedištu predstavljao je izvrsnu metu.

— Hoojaaa! — kriknu i zapuca bičem.

Kočija tandrćući ubrza. Kopita su tutnjala. Ubrzo su stigli do žbunja. Tada grmnu Harperova „sačmara”. Pucao je jedno za drugim iz obe cevi.

Odjeknuše krici. Podigoše se tri prilike. Zapadnjak poteže „remington”. Dvapat je blesnula vatra iz cevi. I dva Indijanca se, jauknuvši, srušise. Kid Alamo se nagnuo kroz prozor kočije i pucao iz „koltova”.

Treći Indijanac se ovrte oko osovine i pade pod kopita konja. Tada prasnu zdesna, sa jedne male uzvišice. O'Silen i Flečer uzvratije vatrom kroz desni prozor.

Jedan metak prosvira Šejnov crni „stetson“. Još nekoliko pucnjeva odjeknuše u većim razmacima.

— Je li neko ranjen? — povika Harper.

— Niko — odvratiše iz kočije. — Da li nas gone?

— Ne. Tako smo im potprašili, da ih je prošla svaka volja za borbom.

Bila su šestorica Indijanaca koji su vrebali na kočiju. Ali, put do Fort Dezerta bio je još dug, a bilo je i mnogo Indijanaca u Montani. A među njima i onaj ogromni Sijuks koji je hteo da zapali celu zemlju i počne novi veliki indijanski rat.

Šejn je zamišljao kako stvari stoje.

Bio je to jedan pakleni poker s Indijancima, a kočija je predstavljala ulog.

Vozio je još osam kilometara. Tada je postalo mračno kao u rogu, pa više zaista nisu mogli dalje. Šejn zaustavi kočiju u jednoj maloj kotlini kraj potoka koji je žuborio. On i Huk siđoše sa kočije.

I ostali izađoše, istruckani i istumbani. Gibali su se i istežali. Bil Bredi, ranjeni izvidnik, bio je položen na zemlju. Bilo mu je jako loše. Metak i strela su još bili u njemu.

Stenjao je i buncao. Hiladan znoj izbijao mu je po čelu.

Bilo je još mnogo toga da se uradi. Morali su ispregnuti, istriljati i napojiti konje. Trebalo je sakupiti granja za vatricu na kojoj bi skuvali kafu. Mandi de Vris i debela Indijanka Lupe, Harperova spremačica u stanici, prionuše na posao.

Lupe je predstavljala Harperov ideal lepote. Bila je metar i šezdeset visoka i skoro toliko široka. Imala je lice kao pun mesec, nekoliko škrbotina u ustima i u sredini podeljenu, masnu kosu, koju je umotala u punđu. Bila je obučena u lanenu haljinu, bez ukrasa i govorila je vrlo malo.

Hrana je putnicima razdeljena još pred stanicom. Kid Alamo i O'Silen patrolirali su kao stražari oko logora. Vetar je zvižđao i hujao.

— Možda bi trebalo da ostavimo kočiju ovde i da pokušamo pešice da se probijemo do Fort Dezerta — reče konjanik Flečer nervozno. — Možda bi bilo bolje i da smo povelili naše konje umesto što smo ih ostavili u stanici.

— Možda je mesec od zelenog sira i tamo žive patuljasti kauboji, koji gaje govedo sa drvenim nogama — brundao je Huk Harper. — Kako smo ovo započeli, tako treba da izvedemo do kraja.

Flečer ućuta. On je bio onizak čovek sa licem lasice i nemirnim očima. Šejn i Harper su slutili da je on otišao u vojsku da bi se tamo prikrrio. Sigurno je nešto gadno zabrljao pre toga.

Muškarci i obe žene legoše da spavaju. Straže su se menjale i noć je prošla bez naročitih događaja. Ujutru, dok se magla još vukla u pramenovima preko tla, krenuše posle malog okrepljenja dalje. Šejn i Harper sedoše na vozarsko mesto, ogrnuti u ćebad, jer je bilo vrlo hladno.

Izvidnik Bil Bredi je još bio živ, i ležao je u kočiji. Metak i strela biće mu odstranjeni tek u Fort Dezertu, ako donde izdrži. Jer, ovde bi posle operacije, drmusajući se na putu, sigurno umro.

Bredi kriknu glasno. Imao je jake bolove, iako je ležao na ćebadima, koja su ublažavala odskakivanje kočije. Možda bi bilo milosrdnije da su ga ostavili u stamici, sa revolverom iz koga bi mogao da se ustrelji, ako Indijanci dođu.

Ali, ljudi su morali da pokušaju da mu spasu život ma kako on pri tom patio.

Šejn i Harper su napregnuti svu pažnju. Morali su da nalaze najbolji put za kočiju, i pri tom još i okolinu da drže na oku. U podne, konji su bili iscrpljeni, ali kočija je dobrih četrdeset kilometara ostavila iza sebe.

— Konji više neće izdržati dugo — primeti zabrinuto Bart Norden, detektiv „Vels Fargoa”. — Izgledaju loše.

Nosio je levu ruku u marami. Mandi de Vris i Lupe prirediše ručak. Bil Bredli je ležao u nesvesti ispod nekoliko ćebadi. Njemu više niko nije mogao pomoći. Kočija se zaustavila između pošumljenih padina. Ispregnuti konji klonulo su stajali.

Dva lešinara kružila su na nebu.

— Već dugo nismo videli Indijance — primeti O'Silen. — Ali, oni će u međuvremenu saznati kuda mi hoćemo i na svojim brzim mustanzima mogu nas lako preteći i preprečiti nam put.

Šejnov pogled susrete se sa pogledom Mandi de Vris. Visoki Zapadnjak još nije ugledao priliku da se bliže pozabavi lepom kockarkom. Ali, to će već nadoknaditi.

Ukoliko ostane živ.

— Šta ste za tu priliku smislili, veliki majstore? — upita Mandi podrugljivo. — Toliko daleko ste sigurno i vi razmišljali, Šejne.

Ona je bila žena koja nije mogla da se uzdrži, a da muškarce ne uzbuđuje i ne provocira. Htela je time da ih stavlja na probu. U osnovi, tražila je muškarca koji bi je nadmašio. Ostale je prezirala.

— Svakako — odvrati Zapadnjak. — Jedan od nas će isprednjačiti ka tvrđavi i obavestiti vojnike. Ostali će zastati nekoliko kilometara od tvrđave, zauzeti dobar položaj i čekati. Ukoliko Indijanci napadnu, moraće se braniti i držati dok im ne stigne pomoć iz tvrđave.

— A ako nas Indijanci napadnu pre nego što stignemo na nekoliko kilometara od tvrđave?

— Onda ćemo imati peh. Tada ćemo morati videti kako da se obračunamo s njima.

— Neko od nas, trebalo bi dakle, da na jednom konju iz zaprege izjaše napred — javi se Kid Alamo. — Ko?

— Onaj ko ima najbolje izgleda da se probije u tvrđavu — objasni Zapadnjak. — Procenjujem da sam to ja.

— Vi hoćete da na naš račun spasete svoju kožu! — prasnu Bart Norden. — Verujete da će se Indijanci koncentrisati na kočiju, i da ćete moći neometano da odjašete.

— Ne istrčavajte pred rudu, Nordene — odvrati Zapadnjak. — Da sam hteo da dam petama vetra, mogao sam to da učinim još u stanici. Mi smo jedinstveni u tome da hoćemo kočiju sa zlatom da sprovedemo u tvrđavu. Sigurno se između nas i tvrđave nalazi nekoliko Indijanaca, koji za usamljenog jahača mogu biti opasni. Ima li među vama nekoga ko veruje da bi imao bolje šanse da se probije u tvrđavu?

Niko ne odgovori. Time je sve bilo raščišćeno. Šestorica muškaraca i obe žene se prihvatiše jela. Bil Bredli nije mogao ništa da stavi u usta. Konjima je bio potreban bar dvočasovni odmor. Ako bude ovako dalje išlo, Bil Bredli će umreti. Tiho, ne dajući glasa od sebe.

I desilo se tako, pri kraju pauze.

Poneli su ga sa sobom da bi ga uveče sahranili. Kočija je išla, i kada je mrak već bio pao, sve dok konji više nisu mogli dalje.

Prešli su još skoro trideset kilometara. Ponovo su ispregnuli konje i napojili ih i načinili logor. Bil Bredi, izvidnik, je bez velike pompe bio sahranjen.

Svi su bili suviše umorni za veću ceremoniju. Bredijev grob nije imao ni krst niti uzvišenu humku. Učinjeno je samo ono što će sprečiti zveri i lešinare da mu raskidaju leš.

Bil Bredi nije dobio mnogo — mrmljao je Huk Harper dok su sedeli kraj logorske vatre i srkali vrelu kafu. — Rupu u zemlji, dva čebeta u koje smo ga umotali, nekoliko lopata zemlje i gotovo.

— Nas možda neće uopšte niko moći da sahrani — primeti Šejn. — Ali, ako pridaješ toliki značaj propisnom pogrebu, Huk, onda pristani da te osude na smrt i obese. Tako ćeš biti sahranjen o državnom trošku.

— Još ću razmisliti — promrmlja Harper.

Pošto je odslužio svoju stražu, Šejn se umota u čebe i zaspao posle nekoliko sekundi čvrstim snom. Kada se probudio, bio je još mrak. Okolo je vladala mrtva tišina. Počinjali su sivi časovi pre izlaska sunca, kada i sama priroda zadrži dah.

Dan još nije počeo, noć još nije prošla. Šejn nije znao da li ga je to probudio njegov instinkt ili neki tihi šum.

Magla se vukla. Vatra je tinjala. Kočija je predstavljala tamnu masu u sumraku. Jedan od konja, koje Šejn nije mogao da vidi, zarza tiho.

Nešto nije bilo u redu. Zapadnjak je to osećao. Sem njega, izgleda da su svi spavali. Huk Harper je hrkao kao medved. Logor je ležao na talasastom terenu kod jednog ostrvceta žbunja.

Treću stražu držali su Bart Norden, detektiv „Vels Fargoa” i konjanik O'Slen. Šejn ih nije ni video ni čuo. Ali, tada primeti dve tamne prilike kako se privlače spavačima.

Jedan je držao pušku u levici i topuz u desnici. Drugi je bio naoružan tomahavkom i nožem. Kraj Šejna su ležali njegova „vinčesterka” i opasač sa „remingtonom”.

Zapadnjak bešumno privuče revolver i otkoči oroz pod čebetom. Sijukksi napadoše logor. Nove prilike, kao siluete u magli, počеше da se pojavljuju iz žbunja.

— Uzbuna! — povika Zapadnjak, odbaci čebe i opali.

Indijanac sa tomahavkom i nožem podiže ruke. Ratnička sekira i nož za skalpiranje odleteše, i napadač se sruši na tlo. U praštanju pucnjeva još se dva napadača srušiše. Ostali ispustiše ratničke krike i jurnuše.

— Nebesku mu majčicu milosnu! — grmnu Huk Harper. — Čovek nijednom ne može na miru da odspava!

Njegova „sačmarica” zatutnja. Sačma se rasprsnu po Indijancima. „Koltovi” Kid Alamo su štekali. Mladić je bio urođeni talenat za revolveraša, hladnokrvan, siguran i sa živcima kao konopac. I Flečer je pucao iz svog armijskog revolvera.

Debela Lupe je krešala. Logor je napadalo petnaest-šesnaest Indijanaca. Utrčali su u ubitačnu vatru. Šejn isprazni revolver i posegnu za „vinčesterkom”.

Dve strele zabodoše se u njegovu čebad. Ali, Zapadnjak se ranije bio izmakao. Nastavio je da puca s tla. Sve je obavio barutni dim.

Desetorica napadača ležali su već na tlu ili su bili tako teško ranjeni, da se više nisu mogli boriti. Ostali su doprli do branilaca. Šejn skoči. Sijukksu, koji je hteo da ga udari kundakom, prislonio je cev puške i opalio dvaput. Napadač pade. Sledećeg je Šejn sam dohvatio kundakom. Ruka Huka Harpera stajala je još jednog napadača života. Kid Alamo natezao se sa jednim grmaljem koji je hteo nožem da ga smakne.

Flečer je ležao mrtav. Lupe, debela Indijanka, pucala je iz starog „kolta” koji joj je dao Harper. Ubila je dvojicu Sijukksa i ranila trećeg. Šejn iskrenu ruku sledećem napadaču, ote mu nož i zari mu ga u grudi.

Zatim je podigao „vinčesterku” i opalio iznad sukobljenih. Huk Harper je počeo opet da puni „sačmaricu”. Ali, nekoliko Sijukksa koji su još preostali, odmagliše.

Kid Alamo ležao je na tlu, a krupni napadač čučao je na njemu i davio ga. Nož je ratnik bio izgubio. Šejn nanišani i opali iz „vinčesterke”. To je bio poslednji metak, koji je imao u šaržeru.

I Kidov revolver, koji je ovaj držao Indijancu uprt u slabinu, proradi. Sijuks se prevrte sa mladića dole. Kid se diže i osvrte se. Šejn je punio „vinčesterku” i „remington”.

— Bart Nordene! — viknu. — O’Šilene!

Nije bilo odgovora. Samo su ranjeni ratnici stenjali. Sad tek opazi Zapadnjak da Mandi de Vris nedostaje. Njena čebad su ležala na tlu. Čizme i oružje bili su odneseni. — Ostani ovde — reče Šejn Harperu, Kidu i Lupe. — Idem da pogledam.

Posle vriske i tutnjave borbe, nastala tišina išla je na živce. Zapadnjak se žurio. Našao je O’Šilena razbijene glave i Barta Nordena sa dve strele u leđima. Od Mandi de Vris ni traga ni glasa. Sijuksi su je odveli.

Verovatno je ona čula šumove, ali, nije bila sigurna. Zato je ustala i otišla da vidi. Tako su je napadači šćepali i pri bekstvu povel. Desetorica ratnika ležali su kraj logora mrtvi ili teško povređeni.

Šejn pročešlja okolinu logora. Ali, krvave zabave u jutarnjim časovima bilo je napadačima dovoljno. Otišli su. Šejn okrenu u logor. Huk Harper se trže kad se Šejn pojavio iz žbunja i uperi „sačmaricu”.

Onda ga prepozna.

— Hej, Šejne, javi se prethodno! Umalo da te napunim olovom.

— Potrebne su ti naočare, Huk — odvrati Šejn. — O’Šilen i Norden su mrtvi. Nemaju više skalpova. A Mandi je pala Sijuksima u ruke, i oni su je odveli.

Huk Harper opsova kao mornarčina koja je u boci rakije našla mrtvog miša.

— Ne možemo ništa da učinimo za nju — nastavi. — Sa zaprežnim konjima ne možemo da jurimo Sijukse na njihovim mustanzima.

— Tako je — složi se Zapadnjak. On nije nameravao da ostavi Mandi de Vris u sosu, ali, prvo je morao da odvede kočiju u tvrđavu. — Odmah uprežemo i vozimo. Moramo do tvrđave, pa makar konji popadali od umora. Verujem da je sada put slobodan. Indijanci koji su se nalazili između nas i tvrđave su pri ovom prepadu razbijeni. Sada je povoljna prilika.

— Nadajmo se — procedi Kid Alamo. Masirao je vrat. — Onaj gmalj me je dobro pridavio. Ima ruke kao klešta.

On šutnu mrtvog protivnika koji ga umalo nije smaknuo.

— Pusti to — posavetova ga Zapadnjak. — On je dobio svoje. Živ je bio tvoj neprijatelj, mrtav više nije.

Nekom drugom Kid bi nešto uzvratilo. Ali, Šejna je poštovao.

— Imaš pravo — složi se. Držao je „koltove” u ruci.

I Šejn i Harper bili su spremni za paljbu. Bilo je moguće da neko od ranjenih pokuša da uputi još neki pucanj ili neku strelu. Huk Harper priđe Lupe, koja je čučala na zemlji i lupi je po ramenu.

— Hajde, debeljuko! Borba je gotova. Diži se!

Ali, Lupe se naže u stranu i sruši se. Tek sada ugleda Harper strelu u njenim leđima. I obe rane od metka.

— Svih mi svetaca — promuća iznenađeno. — Stara cura nam je mnogo pomogla. I to platila životom.

— Prežite — prekide ga Zapadnjak. — A onda put pod noge!

Još je bilo tiho. Nijedna ptica nije zacvrkutala. Još je trajalo sivo vreme između noći i dana. Ljudi dovedoše konje, pripremiše kočije za pokret i posle nekoliko minuta krenuše. Lupe i mrtvog Flečera su sahranili.

Barta Nordena i O'Silena nisu dirali. Živi su bili važniji od mrtvih, kojima se nije moglo dogoditi ništa više što bi ih povredilo ili zbolelo. To je bilo za njima.

Magla proguta kočiju i u njoj se izgubi topot kopita i tandkanje točkova.

IV

— Aje! — zaurao je Crni Bufalo.

Mali Vuk, predvodnik pri ovom nesrećnom napadu na logor i kočiju, zgrči se pod navalom besa svoga poglavice. Crni Bufalo je mogao da otpiše još devetoricu svojih ratnika. Sedmorica su bili mrtvi, jedan je umirao, a za jednog je bilo još neizvesno da li će preživeti.

Dvojica sledećih neće u skoro vreme biti sposobni za borbu. Još trojica su bili ranjeni.

Crni Bufalo se nalazio na mestu gde se vodila bitka. Bilo je podne. Pedeset ratnika stajalo je iza poglavice na svojim konjima. I Džef Rigen je bio tu.

Crni Bufalo je bio sjahao. Pun gneva, zgrabio je Malog Vuka, koji je bio u sedlu svog mustanga i podigao ga kao lutku. Držao ga je pred sobom i zurio mu u lice.

— Jesu li to ljudi ili đavoli? Zašto ih niste mogli poubijati?

— Mislili smo da spavaju čvrsto — odvrati Mali Vuk kome se sopstveni položaj nimalo nije dopadao. — Ubili smo stražare, savladali ženu i odveli. Ali, iznenada su belci počeli da pucaju. Jedan je imao „sačmaru”, a dvojica drugih pucali su brzo kao munja. Utrčali smo u smrtonosnu kišu.

Crni Bufalo baci prosto Malog Vuka u žbunje. Mrtvi ratnici ležali su jedan kraj drugog. Povređeni su takođe ležali ili čučali.

Trojica ratnika Malog Vuka stajali su sa vezanom Mandi de Vris.

Kosa joj je bila raščupana, odeća na ramenima pocepana. Sem skorenih ogrebotina na obrazima, koje je dobila, otimajući se napadačima, bila je i musava u licu. Ali, u njenim očima nije se video strah.

Prepustila se svojoj sudbini.

Crni Bufalo procedi poluglasno nekoliko kletvi na narečju Sijuksa. On je Malom Vuku bio naredio da zagradi put ka tvrđavi i da zaustavi kočiju. Zbog toga je trebalo da ustreli nekoliko konja u zaprezi.

Ali, Mali Vuk je hteo da prisvoji slavu da je uhvatio kočiju sa zlatom i pobio belce. Napao je logor i uz velike gubitke krvavo poražen. A kočija je sada imala veliku prednost i nisu je više mogli uhvatiti.

Crni Bufalo bi najradije Malog Vuka raskidao na komade. Poglavica se nije žurio, jer je bio ubeđen da mu kočija neće izmaći. On je sa svojim ratnicima spalio jednu farmu i izvršio prepad na manji logor kopača zlata. Ali, to je bilo samo nepotrebno zamajavanje koje je moglo da obavi i nekoliko mladih ratnika.

Ništa što bi imponovalo poglavicama Asiniboina, Krija, Čipeva i Pidžena. Reputacija Crnog Bufala bila je na kocki. On je sam sa pedesetak ratnika trebalo da napadne kočiju. Ali, to saznanje je došlo prekasno.

Ako je još hteo da pobedi, morao je ići na sve ili ništa. Poglavica uzdahnu duboko.

— Napašćemo tvrđavu i uništićemo je — grmnu. — Time ćemo jedno važno uporište belih razoriti i domoći se zlata. Onda poglavice četiri velika plemena Severa neće više oklevati nego će se priključiti borbi Sijuksa.

— Tvrđava je jaka — primeti Džef Rigen. — Toliko ratnika nemaš, Crni Bufalo.

— Čuti, jednooki! — grmnu poglavica. — Ima dovoljno mladih ratnika Čipeva, Asiniboina i druga dva plemena koji će mi se priključiti. Zauzećemo Fort Dezert.

— Možda bismo mogli i na drugi način da ih prisilimo da nam izruče kočiju — odupirao se Rigen. — U najmanju ruku, unećemo nemir u redove branilaca.

On sjaha i nešto tiho reče poglavici. Crni Bufalo počeo da razmišlja. Kraj Rigena, koji je bio srednjeg rasta, izgledao je kao džin.

— Ja se ne borim protiv žena — reče. — Ali, ovo je rat, i ono što se ceni to je uspeh. Tvoj predlog je dobar, jednooki.

Mali Vuk pojavi se iz žbunja. Gnev poglavice ponovo naraste. On otkide Malom Vuku ogrlicu od medvedjih zuba sa vrata.

— Isključujem te iz redova ratnika! — grmnū. — Nećeš više nositi nikakvo ime i nećeš pripadati nikakvom plemenu. Ne približavaj se više vatrama Sijuksa! Idi!

Veću sramotu nije mogao da mu nanese. Mali Vuk je stajao kao skamenjen. Crni Bufalo se okrete i krenu ka svom konju. Onda Mali Vuk ispusti krik i izvuče nož iz pojasa.

Skočio je na poglavicu sa namerom da mu zarije sečivo u leđa. Ali, Crni Bufalo je s tim računao. Okrenuo se brzinom koju niko od tako masivnog čoveka nije mogao da očekuje.

Uhvatio je Malog Vuka za ruku kojom je ovaj držao nož. Onda ga udari pesnicom. Dvapat. Zatim ga pusti i ovaj pade na tlo. Dva ratnika skočiše sa konja. Oni pregledaše napadača. Bio je mrtav. Crni Bufalo ga je golim rukama dotukao.

Ratnici zagalamiše i svi se zagledaše u poglavicu. Takvog borca kao što je on, Sijuksi više neće imati. Ali, Crni Bufalo priđe Mandi de Vris. Uhvati je za podbradak.

— Jednooki Džef Rigen mi je načinio predlog — reče — koji mi se jako dopada. Ponudićemo vojničkom poglavici u Fort Dezertu razmenu. Kočiju za tebe.

— To on sigurno neće učiniti — odvrati žena.

— Onda će te moji ratnici pred očima vojnika i ostalih u tvrđavi mučiti do smrti.

Mandi de Vris ga pogleda hladno.

— Biće to sramota za Sijukse, ako to učinite. Ostala plemena ću pljuvati na vas.

Crni Bufalo bio je pogođen. Lice mu se smrači.

— Videćemo. Mom narodu je nož pod grlom. Ne možemo biti probirljivi. Ni belci nisu. Sem toga, ljudi u tvrđavi mogu sprečiti tvoju mučeničku smrt ako nam daju kočiju sa zlatom. Nadaleko će se čuti da su belci rađe pustili jednu svoju skvo da umre, nego što su dali žuti metal. Tako će biti. Haug!

Mandi de Vris je znala da je svaka dalja reč uzaludna. Crni Bufalo se odlučio.

V

— Kočija! — povika stražar na tornju nad kapijom. — Jedna poštanska kočija se približava!

Bilo je tek prošlo dva po podne. Voinici i civili dotrčaše i sjuriše se na bedeme tvrđave. Svi su gledali prema jugozapadu. I zaista, približavala se kočija koju je vukao šestopreg potpuno iscrepljenih konja.

Na kočijaškom sedištu bila su dva čoveka. Ljudi u tvrđavi, koji su bili čvrsto ubeđeni da ništa i niko ne može da prođe indijanski obruč gledali su zapanjeno kočiju, koja se jedva kretala.

Ali, najzad je stigla do kapije tvrđave koja se u međuvremenu otvorila.

— Odakle dolazite? — upita kapetan Marfi koji je sa poručnikom Albertsom stajao na kapiji.

— Iz Bilingsa — odvrati Čejn. — Sa jednim obilaskom preko poštanske stanice, čiji upravnik Huk Harper sedi kraj mene. Mi smo doživeli prepad Indijanaca i morali smo se više puta boriti.

— Čoveče? — raspitivao se dalje kapetan. — Zašto se vozite kočijom kroz ovaj kraj? Zar niste mogli da nađete konje?

— I za to postoji razlog — reče Zapadnjak. — Mogu li za trenutak da razgovaram s vama u četiri oka, kapetane?

On siđe sa kočije i ode sa kapetanom izvan kapije. Tamo ispričao kapetanu o „Vels Farooovom” transportu zlata. To se nije moglo skrivati. Kočija je morala biti dobro obezbeđena stražom.

Kapetan se začudi još više.

— Hoćete da tvrdite da ste četvrt miliona u zlatu provezli kroz obruč Indijanaca?

— Svakako, kapetane. I verujem da će oni uskoro napasti tvrđavu. Jako su se okomili na zlato. Znaju da za njega mogu nabaviti sve.

— Stavićemo kočiju u depo — odlučio kapetan posle kraćeg razmišljanja.

Kočija se zaustavila u tvrđavi, i kapija se zatvorila. Šejn se obazre. Ono što je video nije ga naročito impresioniralo. Fort Dezert je bio udaljena predstraža armije, zapuštena i bez ikakvog komfora. Njen strateški značaj takođe nije bio preteran.

Pre dosta godina neko je u generalštabu iz razloga koje dugo niko nije znao, smatrao za potrebno da se ovde podigne tvrđava. A kada je odlučeno onda je i učinjeno. Posle se uvidelo da je to bilo zbog toga da bi imali gde da pošalju nepoželjne elemente.

Šejn je poznavao takve tvrđave. Ne bi voleo da je u jednu od njih zakopa. Sada se ovde nalazilo oko sedamdeset vojnika i preko sto civila.

Ljudi u tvrđavi zurili su u kočiju. Šejn, Huk Harper i Kid Alamo takođe su bili predmet interesovanja. Šejna je posmatralo i nekoliko žena. Jedna lepa, crnokosa, sa cvrenom maramom dopala mu se. Bila je to Kora Marfi, kapetanova supruga. Merila je Zapadnjaka, a u njenim očima videlo se interesovanje i glad za životom koji Zapadnjaku nisu promakli.

I jedna starija žena u muškom odelu gledala je Šejna u oči. Nosila je opasač sa revolverom, a u desnoj ruci držala je jahački bič. Kraj nje stajale su četiri devojke, lepe kao upisane, takođe u muškim odelima i naoružane.

Uske pantalone, košulje i jakne još su više isticale njihove ženske obline. Ali, četiri lepote izgledale se grube, baš kao da

bi rađe legle u krevet sa revolverom nego sa muškarcem. Radilo se o Leti Monehen i njene četiri kćeri.

Sem tih žena, nalazilo se još tuce žena vojnika i četiri ili pet drugih u tvrđavi. O njima se nije imalo ništa posebno reći. Ali, na zidovima palisada nalazila su se i šestorica muškaraca sa nisko okačenim revolverima.

Izgledali su kao jedna grupa. Šejnov pogled zadrža se na njima. Video je odmah da se radi o banditima. Revolveraši koji su žnjeli ono što drugi poseju. Bilo ih je dosta od njihove vrste u zemlji zlata u Montani.

Jednog od revolveraša Šejn je poznavao. Jednog visokog, gipkog, ridokosog tipa, koji se izazivački cerio i o opasaču nosio dva revolvera nadohvat ruke. Bio je to Kas Ganard, koga su zvali Crveni Kas.

Šejn je znao da je pre nekoliko godina na vratu Kasa Ganarda već bila dželatova omča, i da su ga njegovi kompanjoni u poslednjem trenutku spasili.

Od onda, Crveni Kas nosi komad konopca u džepu kao talisman. Šejn je čuo i druge stvari o Crvenom Kasu i one mu se uopšte nisu dopadale.

Huk Harper munu Šejna.

— Pogledaj malo ove vojnike — reče tiho. — Ovi bi momci zbog svog izgleda na nekom drugom mestu bili zatvoreni.

Huk Harper je imao pravo. Vojnici iz Fort Dezerta bili su svi odreda neobrijani. Uniforme su im bile neuredne i prljave. Nedostajala su dugmad. Kopče su im bile zadržale, a potpetice na čizmama izlizane.

— Pravi svinjac — saže Harper svoj utisak. — Visoki plavi poručnik izgleda kao da pripada sasvim određenoj vrsti ljudi. A i kapetan izgleda jako oronuo i sigurno previše pije.

— Šta si ti ovde očekivao? — podsmehnu se Zapadnjak. — Telesnu gardu predsednika u gala uniformama?

— Ne zadržavajte se ovde, ljudi! — povika kapetan. — Kočija će biti odvezena u depo, a konji napojeni. Tvrđava će uskoro biti opkoljena Indijancima, i mi ćemo se morati držati dok ne dođu vojna pojačanja i ne oteraju Sijukse do đavola! Jahač sa porukom je poslat.

Šejn se pitao da li je taj jahač stigao uopšte na odredište. Ili je negde proboden strelom i leži skalpiran u nekom žbunju. Ovo poslednje je smatrao verovatnim.

Kapetan Marfi pozva Šejna, Harpera i Alamo Kida da dođu u komandanturu i podnesu izveštaj njemu i poručnicima. Radoznalli posmatrači se razidoše ponovo.

Ali, crnokosa žena sa crvenom maramom još uvek je stajala tu. Zurila je u Zapadnjaka, a onda se nasmeši zavodnički i kao da ga poziva.

U tvrđavi su bile dve barake za ljudstvo i brvnara za oficire. Samo su kapetan i njegova supruga imali poseban stan. Poručnik Džes Alberts stanovao je u jednoj sobi brvnare, a u drugoj poručnik Ed Ivens. Treću prostoriju, koja trenutno nije bila zauzeta, poručnici su koristili kao ostavu za stvari.

Bilo je kasno popodne kada je Kora Marfi ušla u brvnaru kraj depoa. Otvorila je vrata sobe Džesa Albertsa. Poručnik je izuo cizme, ležao na svom poljskom krevetu i čitao sedmicama stare novine.

On se podiže i sede kad je Kora ušla.

— Zar nisi mogla da sačekaš noć? Je li te neko video kad si dolazila ovamo?

— Strah od mog muža? — upita Kora podrugljivo. — U tvrđavi već i vrapci pod krovovima cvrkuću da mu nabijamo rogove.

Ona sede kraj Džesa Albertsa na krevet. Kao i uvek, visokog plavog poručnika uzbudila je njena blizina.

— Šta hoćeš? — upita je strasno.

— Zar ne možeš to da zamisliš? Šta je u kočiji?

— Kako?

— Zar ti veruješ da ja imam slamu u glavi? Visoki tip u crnoj kožnoj jakni je muškarčina i revolveraš izuzetne klase. A stari sa kukom na desnoj ruci nije za potcenjivanje. Dečak takođe izgleda kao da ume đavolski dobro da se služi sa svoja dva revolvra. Takva trojica ne voze neku kočiju samo da bi se šetali iz čistog zadovoljstva. Kočija stoji u depou i pod jakom je stražom. Zašto?

— Zato što je u njoj zlato — odvrati Džes Alberts. — U vrednosti od četvrt miliona dolara. Transport „Vels Fargoa”.

— Grom i pakao! Četvrt miliona u zlatu! I zašto nisu momci odmaglili s tim?

— U prvom redu iz razloga što okolo sve vrvi od Indijana. Mora da su proketo srećni što su u tvrđavi spasili svoje skalpove. Onaj visoki, koji je toliki utisak ostavio na tebe, je uostalom Šejn.

— Šejn, koji se preganaj sa „Vels Fargoom”? Onaj koji je toliko teških udaraca zadao toj kompaniji? O kome se predu bajke kao osvajaču žena?

— Možeš da ga proveriš — primeti poručnik zajedljivo. — Iz razgovora u komandanturi sam sve saznao. Takođe i to da su crvenokošci šćepali jednu ženu koja je putovala kočijom. Zove se Mandi de Vris.

— Zašto je pustila da je šćepaju? — upita bezdušno Kora. — Džese, četvrt miliona! S tim bismo za sva vremena bili zbrinuti. Kad bismo mogli da se dočepamo tog zlata!

— O tome će početi da se govori okolo — objasni poručnik. — Tako nešto ne može se držati u tajnosti. I svako ovde u

tvrdavi misliće na zlato i kako da zaroni ruke u njega do lakata. Neočekivano je Šejn spasao transport zlata „Vels Fargoa” od Indijanaca. Kad to ne bi bio samo vic! Pre će biti da je odranije nameravao da to zlato pokupi, ali su mu prilike pomrsile računicu.

Kora poljubi poručnika. Usne su joj lutale niz njegov vrat, a onda je počela da mu otkopčava košulju.

— To zlato — reče. — Zar ne misliš da bi to zlato moralo biti naše ili bar jedan njegov deo. Potraži nekoliko ljudi u koje možeš da se pouzdaš. Crvenokošci neće večno opsedati tvrđavu. Moraće se ukazati mogućnost.

Džes Alberts je privuče k sebi. Osećao je obline njenog tela.

— Na to sve vreme i mislim — odvrati. — Misliš li, možda, da me interesuju ove proklete stare novine? Možda ćemo i uspeti.

Poljubio je Koru svom snagom. Onda počeo da je otkopčava...

Docnije ga je ostavila, izabravši pogodan trenutak da neopaženo izađe iz brvnare. Kora Marfi obližnu usne. Stalno je mislila na zlato i htela je da kuje gvožđe dok je vruće. Pošla je da potraži Zapadnjaka.

Poručnik Džes Alberts napustio je svoju sobu nekoliko minuta kasnije. Osvrtao se za Kasom Ganardom i našao ga kraj praznog korala blizu vežbališta, na kome su rasli trava i korov. Ganard je bio oslonjen o ogradu korala, pušio je i posmatrao vojnike na palisadama.

Čes Kasidi stajao je kraj Ganarda. Bio je to snažno građen muškarac srednjeg rasta, metalnosive kose i sa indijanskom krvju u žilama. Sa sobom je stalno vukao „vinčesterku”, čiji je kundak preobličio u neobičan držač i kojom je pucao preciznije i brže od mnogih revolveraša. Sem toga, nosio je i nož za bacanje. Grickao je vlat trave.

— Mogu li nasamo da razgovaram s vama, Ganarde? — upita Džes Alberts.

— Pa naravno, poručniče. Čese, idi prošetaj. Sigurno se radi o zlatu u kočiji, zar ne, poručniče? Mota vam se po glavi?

— Vi već znate o tome?

— Često i zidovi imaju uši.

Čes Kasidi ode bez reči preko vežbališta. S druge strane tvrđave dopirao je komandujući glas narednika Vajta.

— Šta želite, poručniče?

— Zlato — odvrati Alberts bez uvijanja. — I vi, Ganarde, zar ne?

— Itekako. Crvenokošci će se jednom izgubiti. Onda moramo da iskoristimo povoljnu priliku. Vi ste u vojsci, koja je preuzela zaštitu „Vels Fargoovog” zlata. Znaćete šta se sprema.

Moji mladići i ja smo brzi na revolveru, i imamo iskustva u prepadima i pljačkom. To ste i mislili, jel'te?

— Tako nekako. Visoki muškarac koji je doveo kočiju je Šejn.

— To znam. Poznajem to kopile.

— Onda ne treba ništa o njemu da vam pričam. Ganarde, o nečemu niste razmislili. Ja sam poručnik i imam pravo komandovanja vojnicima. Posle kapetana Marfija ja sam po rangu najviši i po službi najstariji oficir u tvrđavi Kada bi se kapetanu nešto dogodilo, kada bi umro, onda bih ja postao komandant tvrđave. Shvatate li šta mislim?

Oči Kasa Ganarda blesnuše. Još se šire iscerio.

— Mislite da ako postanete komandant, rastu naše šanse da se dokopamo kočije sa zlatom na hiljadu puta?

— I dvostruko. Vi znate kako je u vojsci. Kad budem komandant tvrđave, svako će me slušati. Jasno, mi moramo računati s napadom Indijanaca. Ali, tako dobro kao kapetan Marfi mogu i ja organizovati odbranu tvrđave. A jedan čovek manje ili više ne znači ništa. Možda ćemo čekati još neko vreme, ali, jednom Marfi mora da se makne. A ja ga teško mogu odstraniti.

— Bez brige, poručniče. Može se dogoditi da pri jednom napadu Indijanaca neki metak ode u pogrešnom pravcu. Ili da Marsi bude uboden nožem ali ne od Sijuksa. Videćemo. Budite sigurni da Marfiju vojska neće plaćati penziju, poručniče. Razumeli smo se.

— U redu. Ali, ne treba da se tako otvoreno vidamo. Vi i ja, Ganarde podelićemo polovinu zlata. Druga je za vaše ljude.

— Prihvatam — složi se Ganard i baci pikavac. — Šejna ću ja smaknuti prvom prilikom. Već me davno zanima ko je od nas dvojice brži. Dosada sam svaki dvoboj revolverima dobio.

Bandit je imao samopouzdanje koje ništa nije moglo narušiti. Poručnik ga ostavi. On je imao zadnje misli, a i Ganard. Jedan nije verovao drugom. Dok budu jedan drugom potrebni, biće dobro.

Ali, onda će se poklati kao vukovi oko plena.

Kora Marfi je razgovarala sa Šejnom. Kraj štale za konje u koju su bili smešteni konji iz zaprege. Za civile su u tvrđavi kao nužni smeštaj bili podignuti šatori. Iza baraka za ljudstvo stajalo je nekoliko kola kojima su civili stigli u tvrđavu.

Kiša se osećala u vazduhu. Tamni oblaci skupljali su se na nebu.

— Šta hoće drolja? — upita Huk Harper kada je Kora Marfi otišla.

— Da sazna odluku o kočiji i njenom tovaru. Gde je Kid?

— Negde u tvrđavi. Sklanjaj prste sa te žene. Ona je polovarena. Ona je kapetanova žena, a njemu bi bilo daleko bolje bez nje. Ja sam se već raspitao po tvrđavi.

Smrt Lupe kao da nije mnogo potresla Huika Harpera. On je mirne duše žvakao duvan.

— Ja joj nisam rekao ništa — obavesti ga Šejn. — Ali, imam utisak da ona već zna o zlatu „Vels Fangoa” Kas Ganard je u tvrđavi, jedan bandit i revolveraš o kome si možda slušao, Huk. A kakva su vojnici banda, to si i video. Zbog tog zlata biće još smrti i ubistava. Ne znam koja je banda gora. Stijakaj napolju ili ovi tipovi unutra.

— Dogod smo opsednuti u tvrđavi ne može se dogoditi ništa naročito — primeta Harper. — Šta je sa Mandi de Vris? Ili si je zbog Kore Marfi već zaboravio?

— Ne, Huk, ja ću joj pomoći. Kada Indijanci opkole tvrđavu, ja ću uhvatiti jednog od njih i iz njega izvući šta je sa Mandi de Vris. Sve ću učiniti da je spasem.

— Ti i žene — progurnda Harper. — I to takve sarage oko kojih uvek oblećeš. Jedna je kao druga, veruj iskusnom čoveku.

Šejn ostavi Huika Harpera da stoji i pođe kroz tvrđavu. Ugledao je Kasa Ganarda i dvojicu njegovih bandita. Crveni Kas mu uzvрати pogled. Bilo je očigledno da postoji rivalstvo između njih, iako još nisu između sebe izmenjali nijednu reč.

Videli su se dosada dvaput. Pre nekoliko godina u Džemstaunu, u Severnoj Dakoti i kasnije u Čejenu, u Vajomingu. Samo uz put, iz daljine. Ali, jedan su o drugom znali što je važno. Kas Ganard bi rado za Šejna urezao ortu u dršku svog kolita.

On je bio takav tip revolveraša. Za svakog protivnika koga je ubio u revolverskom dvoboju, načinio je po jedan zarez u dršci „kolta”. U međuvremenu, stigao je do brojke trideset.

Šejn krenu dalje. Kraj šatora civila gorele su vatre. Tri. Na jednoj su kuvala Leti Monehen i njene kćeri. Devojke se dopadoše Zapadnjaku i on priđe.

— Ovo ovde dobro miriše — primeti. — Šta će to biti?

— Jagnjeći but — odvrati Leti Monehen. — Mi smo se specijalizirale da oinovima deremo krzno preko ušiju. Gubite se, mister.

Šejn se nije dao oterati. Odmerio je devojke.

— Zovem se Šejn — reče, vetreći šešir. Nije video nikakvog razloga da se u tvrđavi predstavlja pod lažnim imenom. — Ako ste vi uvek tako neprijazni, mađam, vaše će kćeri jako teško da dođu do muževa.

Leti Monehen se podboči.

— To nije važno. Ja sam imala dva muža, a nijedan nije ništa valjao. Jedan je bio ceo dan pijan i uskoro je ispario sa jednom drocom. Drugi je krao goveda i uvek je pri tom imao peh. Kad su ga konačno ukokali, niko nije narićao za njim. Moje

kćeri mogu same da se brinu o sebi i nisu im potrebne nikakve mištarije da im jednu vek i ostave im decu koju posle same moraju da podižu.

— Jesu li i vaše kćeri istog mišljenja?

— To možete verovati. Dona, najstarija, izbacila je jednog muškarca iz čizama kada je od nje tražio nečasne stvari i pretio joj revolverom. A Sandra je jednog drugog nožem teško ranila. Moje kćeri umeju da jašu, pucaju i bore se. Mi smo ovde, u Montani, tražile zlato, da bismo mogli u Vajomingu da kupimo ranč. I to bismo i uspele, da nas ovi prokleti Sijukksi nisu oterali odatle. U to budite uvereni, mister...

— Šejn mi je, kako rekoh, ime. Nisam malo pre razumeo vaše ime, madam...

— Monehen. Leti Monehen. A ovo su Dona, Keri, Sandra i Betsi. A sada se gubite i ne oduzimajte nam više vreme!

— Moje poštovanje, madam! Mlade dame!

Šejn ponovo navuče šešir. Četiri devojke su ga merile. Šejn se dovoljno razumevao u žene da bi znao da one nisu tako neprijateljski raspoložene prema muškarcima kao njihova mati. Smešeći se, on ode.

Četiri uzbuđujuće devojke, jedna lepša od druge. S druge strane, Kora Marfi ga nije naročito interesovala. Bila je ovejana droca, a on nije hteo da izazove nepotrebne sukobe sa kapetanom.

U svinjcu kojim je komandovao i sa takvom ženom, Tajronu Marfiju se zaista nije moglo zavидeti.

VI

Crvenokošci su stigli sa sumrakom. Crni Bufalo nije mirovao i podigao je na noge sve što je mogao da bi napao tvrđavu. Imao je tri stotine ratnika. Njegove Sijukse i nekoliko grupa mladih ratnika Čipeva, Arapahosa, Krija i Čipeva. Drugi ratnici će poći za njima.

Fort Dezert neće biti tako brzo oslobođen opsade, jer od trojice konjanika sa porukama koje je poslao kapetan Marfi, nijedan više nije bio živ. A grupe Indijanaca koje su krstarile posvuda i vršile prepade, pobrinule su se za to da izazovu dovoljno uzbuđenje i da niko ne misli na Fort Dezert.

Zaustavili su se oko tvrđave, tačno izvan dometa pušaka. Bila je to slika koja izaziva jezu. Svi su bili namazani ratničkim bojama i pokazivali su svoje oružje. Stajali su tamo čuteći, i to je izazivalo snažniji utisak nego da su počeli sa paklenom ratobornom galamom.

U tvrđavi su bili svi na zidovima, čak i žene. Bilo je uplašenih komentara. Ali, tvrdokorni muškarci ostali su mirni.

— Ako ih ne bude više — primeti kapetan, odloživši durbin — lako ćemo održati tvrđavu.

— Biće ih više — javi se Šejn, koji je sa kapetanom, i poručnicima Albertsom i Ivensom stajao na tornju kraj kapije. — Boriće se svim sredstvima. Goruće strele, lažni napadi, uporan pritisak na slabe tačke.

— Ja sam vojnik — progundā kapetan. — Nemojte me učiti mom zanatu. Oni su došli ovamo zbog kočije, jer su u međuvremenu naučili da cene vrednost tog prokletog zlata. Možda bi oni ionako jednom napali tvrđavu, ali, saznanje da je tu zlato, izazvalo je u njima veliku ratobornost i nestirpljenje. Čekaj, šta je to?

On ponovo podiže durbin.

— Crvenokošci vode jednu ženu pred sobom. Vezana je. Sada su je privezali za drvo.

To je Šejn i pri lošem osvetljenju i bez durbina video. Sada ga uze. Žena je bila Mandi de Vris. Bila je vezana za usamljenu omoriku. Dva puškama naoružana Indijanca su je čuvala.

Svežanj drva za potpalu ležao je u njenoj blizini. Šejnovo srce počeo da lupa. Hoće li Indijanci mučiti ženu do smrti pred očima posade tvrđave, ili nešto drugo nameravaju? Nedaleko od žene, na mustangu, ukočio se jedan stasiti Indijanac.

U ruoi je držao kratko kopljie na kome je bilo šest orlovih pera. To mora da je bio Crni Bufalo, poglavica na kojeg je kapetana upozorio Velika Usta. Kapetan je to rekao Šejnu i Huku Harperu.

Jedan Sijuks sa belom knpom na cevi puške polako je jahao ka tvrđavi.

— Smaknućemo ga! — povika jedan od civila, neki kopač zlata.

— To je parlamentarac! — upozori kapetan dovoljno glasno da bi ga svako mogao da čuje. — Ko bez moje komande opali, staće odmah pred preki sud.

Sijuks se zaustavi na domet glasa.

— Poglavica Crni Bufalo hoće da razgovara sa poglavicom vojnika! — povika on na dobro razumljivom engleskom. — Na pola puta između naših ratnika i tvrđave. Svaki treba da povede jednog pratioca.

— Nećete valjda da na to pristanete, ser? — upita kapetana poručnik Ed Ivens, odvažan mladi oficir, koji se u svom prethodnom mestu službovanja, u Fort Boviju, u Koloradu, uzgred bavio i svodničkim poslovima.

— Zašto ne? — upita kapetan. — Na pola puta, to je na dometu pušaka iz tvrđave i na dometu pušaka Indijanaca. Potpuna ravnoteža... Šejne, da li biste me pratili?

— Šejn nije vojnik — primeti poručnik Alberts.

Znao je da je to najpovoljnija prilika uopšte da se otarasi

kapetana, kada izjaše na pregovore. Nadao se da i Kas Ganard tako misli. Hteo je u svakom slučaju da mu da znak.

— Vi imate primedbe na sve — odvrati kapetan, koji poručnika Albertsa nije podnosio. — Šejn ima mnogo iskustava s Indijancima i prvoklasan je borac. Sem toga, govori narečje Sijuksa, što takođe može da bude prednost. Ja ne razumem dovoljno jezik Indijanaca, a vi ste specijalista samo za karte i pornografske slike, poručniče.

Džes Alberts ne odgovori ništa. Šejn je bio saglasan da izjaše s kapetanom. On osedla jednog vojnog konja. Dva minuta kasnije, on i kapetan krenuli su ka kapiji.

Nebo je već tamnilo, a dnevna svetlost je postala bleđa. Indijanci kraj drveta za koje je Mandi de Vris bila vezana, zapališe vatru. Sada su i iz tvrđave jasno mogli da vide ženu.

Crni Bufalo je jahao praćen jednim mladim ratnikom ka dvojici belaca. Obojica su držali „vinčesterke” u rukama. Kapetan je imao samo revolver u zakopčanoj futroli.

Šejn je nosio karabin u futroli na sedlu i „remington” o opasaču. Pregovarači zastadoše na nekoliko koraka jedni od drugih. Šejn odmeri Crnog Bufala.

— Haug! Crni Bufalo vas pozdravlja — reče džinovski Sijuks. — Ti si vojnički poglavica... A ko si ti?

— Zovem se Šejn. Sijuksi me poznaju kao Munjevit Ruku i kao Velikog Vuka. Ja sam dovezao kočiju u tvrđavu.

— Veliki Vuk! — iznenadio se poglavica. — To je već trebalo da znam. Ali, Crni Bufalo će nabiti Velikog Vuka na rogove i raskidati ga.

Govorio je engleski. Šejn ipak okrete na narečje Sijuksa:

— To ti samo uobražavaš. Sijuksi nisu ovde ništa izgubili, Crni Bufalo. Povedi svoje ratnike natrag i nestanite!

Poglavica se nasmeja grleno.

— Govoriš kao luda. Ali, lude u svojoj gluposti imaju često pravo, iako nisu tako mislili. Da, ja sam spreman da se povučem s ratnicima. Pod jednim uslovom.

Poglavica je i dalje govorio engleski. I Šejn pređe na taj jezik da bi kapetan sve razumeo.

— A koji je to?

— Mi hoćemo velika kola sa zlatom. Za to ćemo vam vratiti ženu i povući se.

— A sledećeg dana bićete opet ovde — primeti Zapadnjak. Opazio je ljutite munje u poglavičnim očima, i znao je da ga je prozreo. — Ne, Crni Bufalo.

— Kako hoćete. Ako nam ne izručite zlato zbog kojeg je već toliko mojih ratnika izginulo, onda ćemo onu ženu pred vašim očima i ušima mučiti do smrti. Zatim ćemo napasti tvrđavu, sve vas pobiti i uzeti zlato... Vojnički poglavico, ti izdaješ naređenja. Šta ti kažeš?

— Ja sam Šejnovog mišljenja — odvrati Marfi suvo. — Crni Bufalo, ja apelujem na tvoj ponos i čast kao poglavice. Ti možeš da napadneš tvrđavu, jer se Sijuksi nalaze u ratu sa Sjeamjenim Državama. To je tvoje pravo. Ali, pusti da se mi, muškarci borimo, a žene izuzmi iz igre. Vojnici naše armije nisu nikakvi sveci. Ali, da li su ijednu skvo mučili do smrti i porođice na nesto prisiljavali?

— Vi ste dovoljno učinili. Mogao bih da ti ispričam mnoge priče o masakrima i krvoprolićima.

— I ja tebi one u kojima su crveni ratnici učestvovali. Ali, da se pre borbe bespomoćna žrtva muči i time ucenjuje druga strana, to jos nije bilo. Treba li da se govori da je Crni Bufalo mučitelj žena, jer je suviše plašljiv za borbu? Treba li da se govori da su Sijuksi najgori divijaci u preriji? Sta će reći poglavice kraj sedam vatara kada za tvoje delo čuju? Jesu li te za to poslali u Montanu?

Crni Bufalo se ujede za donju usnu. Džef Rigen, otpadnik, dao mu je taj savet. I on ga je u svom prvom besu zbog teškog poraza Malog Vuka i beksiva kočije prihvatio. Sada je gledao drukčije na stvari.

Ali, nije se hteo tako lako nagovoriti. U najmanju ruku mogao je da blefira i da na braniocima tvrđave izvrši moraini priusak.

— Govoriće se da ste vi rađe pustili skvo da umre, nego da se odvojite od žutog metala — odvrati.

U tom trenutku, začu se pucanj iz tvrđave. Mustang poglavice u istom trenutku podiže glavu. To je Crnom Bufalu spalio život. Pogoden u glavu, konj mu se na mestu sruši. Na trenutak zavladała je mrtva tišina.

Ali, tada provali bes Sijuksa. Oni podigoše puške. Mladi Indijanac, koji je pratio poglavicu na pregovore, uperi svoju „henrijevku” u Šejna.

Visoki Zapadnjak ga ustrela u sedlu, jer mu se radilo o glavi.

— Nazad u tvrđavu, kapetane! — kriknu i okrete konja. Kapetan nije mogao ništa da shvati.

— Ta svinja! Ja sam striktno naredio da se ne puca...

Jedna kugla Sijuksa pogodi ga u rame. On potera konja. Urlajući, tuce ratnika pojuriło je ka njima. Ostali su pucali. I iz tvrđave su uzvratili vatrom na Crnog Bufala, koji je u cik-cak liniji bežao ka svojim ratnicima.

Šejn je polegao po leđima konja.

I kapetan Marfi se sagnuo u sedlu. Vašljiva tvrđava, pomisli. Djubrad od posade. Rulja bez discipline. U tom ga pogodi kugla među lopatice. Nije ga bolelo, samo kao da ga je neko šakom lupio po leđima.

Ali, onda oseti kako ga peče, i neko tupo osećanje razli se po njemu. Obuze ga slabost. On klonu u sedlu, nije mogao da se drži i znao je da je gotovo. Šejn se osvrnu i ugleda kapetana kako pada s konja.

Nije mogao ništa da učini za njega. Šejnov konj bolno zanjista, a onda kleče na prednje noge. Zapadnjak, koji je upravo izvukao revolver i hteo da puca na ratnike koji su ga gonili, preleteo je preko glave armijskog konja.

Dočeka se kao mačka. Prekotrljao se nekoliko puta. Onda se ponovo osovi na noge, još uvek držeći revolver u ruci, i potrča ka tvrđavi.

Za njima su vrištali i pucali Indijanci. Trčao je u cik-cak. Meci su udarali oko njega i zviždali mu pored glave. Izgubio je šesir. Ali, dovukao se nepogođen do tvrđave. I Crni Bufalo je nepovređen stigao do svojih ratnika.

Dvanaestorica Sijuksa, koji su projahali pored kapetana i gonili Šejna oštro su dočekani. Vojnici i civili otvorili su paljbu kroz puškarnice. Ratnici i konji počеше da padaju.

Indijanci se okretoše. Šestorica su uspeali da pobegnu. Vrata tvrđave se otvoriše toliko da Zapadnjak može da uđe. Vatra se utišala. Još su se začuli pojedinačni pucnji, a onda nastala tišina. Pred tvrđavom su ležali prvi mrtvi.

Sedmorica Sijuksa i kapetan Tajron Marfi, koji je svoju spremnost za pregovore platio životom.

Spustila se noć. Dunuo je hladan severni vetar. Šejn i Huk Harper nalazili su se kod poručnika Džesa Albertsa, novog komandanta tvrđave. Tu je bio i debeli narednik Vajt, koji je sa poručnikom u mnogo prilika duvao u istu tikvu, pa je i sada postao njegov saradnik.

— Nije se moglo tačno utvrditi ko je nedozvoljeno opalio prvi pucanj — lagao je poručnik Zapadnjaku. Pri tom je tačno znao da je to bio Čes Kasidi sa dalekometnom „šarpovkom”. Istina, račun nije bio potpuno ostvaren. Poručnik bi bio zadovoljan da se istovremeno otarasio i Crnog Bufala i Šejna. — Ja sam veoma pogođen smrću kapetana Marfija — nastavio je. — On je bio pravi oficir i primer u svemu. Pao je kao junak. Ja ću o njemu zapisati u službeni knjigu dostojne reči.

— Od toga će on imati mnogo korist! — podrugnu se Huk Harper. — Za društvo u tvrđavi mogla bi i moja pijana i grbava tetka Esmeralda da bude primer.

— Šta ste hteli time da kažete? — upita narednik Vajt.

On nije bio toliko debeo, koliko deformisan i naduven. Imao je pozamašan trbuh i podmukli izgled. Bio je siledžija, gulikoža i pokvarenko koji je sasvim odgovarao Fort Dezertu.

— Nećemo da se svađamo — prekide ga poručnik. — Šejne, zašto ste hteli sa mnom u svojstvu komandanta tvrđave da razgovarate?

Pravio se važan. Mnogo je umišljao svojim novim rangom.

— Sijuksi će mučiti Mandi de Vris do smrti, ako im ne izručimo kočiju sa zlatom.

— To ste rekli još kad ste se vratili u tvrđavu.

— Možda to Crni Bufalo ne bi učinio. Ali sada, kada je primirje radi pregovora podmaklo bilo prekinuto, a šestorica ratnika ustreljena pred tvrđavom, a ja još jednog bio prisiljen da ubijem, neće Indijanci više uopšte razmišljati. Ako se ne požurimo, uskoro ćemo moći da čujemo bolne uzvike te žene.

— Jadna mis de Vris — reče poručnik, a cinizam se osećao u njegovom glasu. Huk Harper bi mu najradije kukom tako sradio zube da im nijedan zubar više ne bi pomogao. — Ti crveni divljaci. Ali, ja nikako ne mogu da dozvolim da zlato bude izručeno. Razmislite samo, još jednom koliko pušaka i municije Indijanci mogu za to da kupe i šta bi s njima učinili.

— Niko i ne pomišlja da stvarno preda zlato — odvrati Zapadnjak.

On objasni poručniku šta je zamislio. Džes Alverts je zamišljeno lupkao belim rukavicama po dlanu. On je bio jedan od malobrojnih u tvrđavi koji su pazili na svoj izgled.

Pogleda sagovornika.

— Pa dobro, ako želite da rizikujete vašu šiju, Šejne. Ali, morate za taj poduhvat još naći dobrovoljaca. Ako ih okupite možete to da izvedete.

*

— Sada znate o čemu se radi — reče Šejn vojnicima i civilima okupljenim na vežbalištu. — Učestvujemo Huk Harper, Kid Alamo i ja. Potrebna su najmanje još trojica. Dakle?

Nijedna nuka se ne podiže.

— Vi, kukavice! — grmnu Huk Harper. — Hej, Kase Ganarde, mislio sam da si ti neki veliki revolveraš! Ne bi li ti hteo i da dokažeš svoju odvažnost?

— Ja nisam samoubica — odvrati bandit mirno. — Šta se mene tiče de Vrisova?

To je za mnoge ovde bilo suviše, iako su potajno u sebi možda mislili slično.

— Bednik! — viknu jedan. — Svinja!

— Niko meni u lice tako nešto neće govoriti! — zapreti Kas Ganard. — To bi mogle da mu budu poslednje reči!

Huk Harperova puška se podiže.

— To, dakle, možeš, kukavna vrećo.

Ljudi uzmakoshe. Kas Ganard i Čes Kasidi ostadoše sami.

Ganard je suzio oči. Ruke, koje je držao na „koltovima“, su mu se trzale, kao da je svakog trenutka hteo da potegne. Revolveraš kao što je on ne kapitulira ni kada protivnik drži u rukama „sačmaricu“.

Poručnik Ed Ivens isprva nije hteo da se meša, ali, jedna glupost je bila dovoljna.

— Prestanite sa glupostima! — povika. — To je naređenje. Šejn, Huk Harper i Kid Alamo hoće da izvedu jedan vrlo opasan poduhvat. Hoće da oslobode Mandi de Vris iz ruku Indijanaca, pre nego što umre mučeničkom smrću. Ako neko u tome hoće da ih spreči umesto da im se priključi, biće obešen na najvišoj gredi.

Preteće mrmljanje postade glasnije. Vojnici iz Fort Dezerta nisu bili nikakva elitna jedinica, ali, većina je zadržala neke ostatke časti i ponosa.

— Još ćemo razgovarati — prosikta Kas Ganard i povuče se.

Kid Alamo otpljunu.

— Revolverski dvoboj obaviću ja — reče. — Vreme je da taj skot dobije po repu. — Zatim povika da svi čuju. — Dakle, šta je? Ko se usuđuje da nas prati? Ili treba da pokušamo sami?

U njegovom glasu odjednom se pojavi neki prezrivi prizvuk.

— Ja ću! — povika neko pozadi. — I Sandra takode!

Dona i Sandra Monehen istupiše napred. Muškarci su poželili zapanjeno da mumljaju.

— Mi umemo odlično da pucamo — reče Dona. — Sa revolverom nas niko neće nadmašiti. A i sa puškom smo dobre.

Njihova odlučnost povede i jednog vojnika da istupi.

— I ja idem. Makar to bilo poslednje što ću učiniti. Tada će moj vašljivi život jednom imati nekakvog smisla.

— Dolazim i ja — reče mršav, bradati muškarac, koji je za pojasom imao zadenuta dva revolvera. — Tako će nas biti dovoljno.

— Da — složi se Zapadnjak. — Možemo uskoro da krenemo. Javićemo Sijuksima da hoćemo da im predamo zlato. U svemu ćemo se s njima složiti, a onda ćemo udariti.

Sedmorica su sačinjavali taj „nebeski odred“ koji će pokušati da spase Mandi de Vris.

Šejn, Kid Alamo i Huk Harper. Dona i Sandra Monehen. Vojnik Marej Karling i farmer i kopač zlata Erl Benbou.

VII

Kočija se iskotrljala kroz kapiju tvrđave. Šejn i Huk Harper sedeli su na boku. U kočiju su se zavukli Kid Alamo, Dona i Sandra Monehen, Marej Karling i Erl Benbou. Svi su bili naoružani do zuba.

Zlato je bilo istovareno i nalazilo se u depou. Trebalo je da se prave kao da će istovariti zlato i uzeti Mandi de Vris u kočiju. Sve je zavisilo od trenutka iznenađenja i brzine rukovanja oružjem.

— Kako se osećaš, Huk? — upita Šejn starog.

— Ne tako loše kao kod zubara. Jednom sam u Vičiti to iskusio. Zubar koji mi je vadio bio je totalno pijan. Zgrabio je klešta i dok sam se snašao, iščupao mi pogrešan zub. Rekao mi je onda da dođem sutra, jer danas vidi dvostruko.

— I šta je dalje bilo, Huk?

— Nisam otišao. Bojao sam se da sutra ne vidi četverostruko. Zavezao sam konac jednim krajem za zub, a drugim za zadnju nogu mog konja. Onda sam pojurio konja. Ispao je bolji zubar od onog u Vičiti.

Šejn se nasmeši. Stari je ispričao celu priču da bi Zapadnjaku odvratilo pažnju od velike opasnosti kojoj su se približavali. Kočija je poskakivala po lošem putu. Mladi ratnici Crnog Bufala nisu se dali videti. Ali, sigurno su vrebali negde u tami.

Mandi de Vris je i dalje stajala udaljena kilometar od tvrđave, vezana za omoriku. Pred njom je gorela vatra i osvetljavala je. Bilo je dogovoreno da kočiju dovezu do vatre. Šejn i Huk Harper trebalo je da istovare sanduke u kojima je tobože bilo zlato. Dva Sijuksa trebalo je da se uvere i da puste Mandi de Vris.

Ali, tako se nije dogodilo.

Šejn oseti hladan dah opasnosti. Tri stotine Indijanaca vrebalo je, u tami oko tvrđave i kao da si ih mogao opipati rukom. Šejn fjuknu bičem.

— Hojaa, lenjivci! Zar spavate kad vozite?

— Ne možeš malo da sačekaš? — progundā Harper. — Hoćeš da dovoljno brzo stignemo u pakao?

Kočija se pojavi u svetlosnom krugu vatre. Šejn zateže uzde. Stali su šest metara od vezane Mandi de Vris. Mandi sa grozničavim iščekivanjem pogleda Šejna i Harpera.

Obojica siđoše sa kočije. Otvoriše vrata, koja su bila okrenuta ka vatri i izvukoše tri sanduka. Bili su to oni isti u kojima je stajalo zlato, ali, sadržaj je bio drukčiji. Bili su napunjeni peskom.

Kid Alamo, Dona i Sandra Monehen, Marej Karling i Erl Benbou čitali su u kočiji kao zaliveni. Šejn i Huk izadoše na svetlo.

— Evo zlata! — povika Zapadnjak. — Uverite se!

Osvrtao se, zažmirivši, da ga vatra ne bi zaslepela. Opazio je tamne prilike izvan svetlosnog kruga. Crvenokošci su okružili kočiju i držali uperene puške i strele.

Zapadnjak u brzini nije mogao da ih izbroji. Ali, bilo ih

je sigurno više od pedeset. Ugledao je visoku i krupnu priliku Crnog Bufala.

Huk Harper ga munu.

— Pakujmo se, Šejne!

— Da, Huk — odvrati Zapadnjak tiho, a onda povika. — Crni Bufalo! Ovde je kočija i kraj nje su sanduci sa zlatom! Pošalji kojeg od svojih ratnika da se uveri i da nam preda ženu!

Poglavica izdade naredbu na narečju Sijuksa. Nisu došla dvojica već šestorica s uperenim puškama. Ciljali su u Šejna i Huka Harpera.

Zapadnjak ih pusti da dođu na šest koraka. Bio je to rat na život i smrt. Šejn i njegovi pratioci nisu mogli da očekuju niti da pruže nikakvu milost. Morali su da udare svom snagom.

Visoki Zapadnjak ispusti glasan krik. Skoči u stranu. Izvuče „remington” i „kolt”. Treći revolver bio mu je zadenut za pojas. Pucao je iz oba gvožđa u crvenokošće kraj vatre, i u one što su stajali malo podalje.

Prasnula je i „sačmara” Huka Harpera. Klid Alamo skoči iz kočije kao đavo iz kazana. Pucao je kao pola tuceta revolve-raša zajedno.

Plavokosa Dona i tamnokosa Sandra pucale su kroz prozor kočije. Marej Karling i Erl Benbou kroz drugi. Bio je to ubistveni prepad, koji je za tri sekunde oborio s nogu tuce i po Indijanaca.

Šejn vrati „kolt” u futrolu. Od šestorice ratnika, koje je Crni Bufalo poslao, micao se još samo jedan. Zapadnjak ustrela i njega, skoči ka Mandi de Vris, izvuče bovi-nož i preseče joj veze. Indijanci su galamili pakleno. Sada su trenuci iznenađenja prošli, i oni počеше da šalju strele i metke.

Šejn daje Mandi de Vris „kolt”, koji je nosio za pojasom.

— Evo! Brzo, nestani u kočiji!

Jedna strela prošišta tik kraj Zapadnjakove glave. Oko kočije počеше da sevaju cevi pušaka Indijanaca, koji su stajali udaljeni dvadesetak do tridesetak metara. „Sačmarica” Huka Harpera grmnu ponovo i obori nekolicinu s nogu.

Huk se uspuza na kočijaško sedište i popusti kočnicu.

— Šejne, grom i pakao, gde si? — grmnu.

Zapadnjak požuri k njemu. Jedan Sijuks sa premazanim licem potrča na njega i opali iz puške. Kao udarac bičem opeče ga kugla po levoj strani. Šejn uzvrat vatrom i Sijuks pade.

Zapadnjak se pope kraj Huka.

Mandi de Vris se uvukla u kočiju. Marej Karling se nagnuo kroz otvorena vrata. Grudi su mu bile probodene strelom. Erl Benbou je ležao sa prostreljenom glavom na podu kočije. Šejn trže uzde šestoprega.

— Trčite, vi, beštije! — vikao je na konje iz sve snage. — Dajte sve od sebe!

Huk Harper opali tik iznad glava zaprežnih konja. Računica mu je bila dobra. Konji se uplašišu i povukoše u stampedu. Kid Alamo, koji je svoje revolvere već dva puta ispraznio, uskoči u kočiju.

Dona Monehen zgrčila se na klupi u kočiji sa strelom u ramenu. Konji su galopirali kroz redove Indijanaca, koji su galamili i pucali. Dva tuceta strela zarilo se u kočiju. I bar tuceta metaka.

— Pucajte u konje! — grmnu poglavica. — Ubijte zapregu!

On opali i prednji dešnjak se sruši. Šejn izvuče levicom „remington” i poslednji metak uputi ka Crnom Bufalu. Nije pogodio, jer je udaljenost bila prevelika.

Ustreljenog konja zaprega je neko vreme vukla. Onda pusti remenje i životinja se nađe pod kopitom ostalih. Huk Harper trže „sačmaricu”.

— Evo ti, bizončino! — dreknu i opali iz obe cevi.

Crni Bufalo je bio udaljen četrdesetak metara. Ali, nekoliko zrna sačme ga pogodi i on zastanja i klonu. I Huk Harper je bio pogođen. Nagnuo se preko ivice kočije, ali ga Šejn sčepa za okovratnik. Kid Alamo i Sandra Monehen pucali su s oba prozora kočije, koju je Šejn uspešno okrenuo na krivini i usmerio ka tvrđavi. Crvenokošci su i dalje vikali i slali strele i metke ka kočiji.

Posvuda su sevale puške. A onda se začu još snažniji ratnički krik. Grupa od četrdeset Indijanaca galopirala je preko vrha brežuljka levo od poljskog puta koji je vodio ka tvrđavi. Uz paklenu dreku gonili su svoje mustange.

Bili su goli do pojasa. U punom trku, s artistskom veštinom, slali su strele i metke. Ponovo bi pogođen jedan konj iz zaprege i ovaj put to ukoči vožnju.

— Drži uzde, Huk — viknu Šejn. — Izbaciću konja iz zaprege.

Harper, koji je dobio metak u levu ruku, uhvati kukom uzde. „Sačmaru” je već davno izgubio. Šejn skoči sa sedišta na papuču. Balansirao je kraj pogođenog konja, koji je čvrsto bio upregnut. Bila bi dovoljna samo jedna greška i našao bi se pod kopitama. Najzad mu preseče veze, pa se odbaci napred i nađe na leđima sledećeg konja u zaprezi.

Vikao je što ga je grlo nosilo, i konji još jače povukoše. Ali, prva grupa jahača ih je već dostigla. Kid Alamo. Sandra Monehen, a sada i Mandi de Vris pucali su kao sumanuti.

Dva ratnika bila su izbačena iz sedla. Jedan htede da se popne s leve strane na kočiju, ali ga Kid Alamo skide.

Sandra Monehen i Mandi de Vris pucale su kroz desni prozor. Jedan gonilac htede da ustrelji Huka Harpera. Ali, tada se

okrete Šejn, koji je sedeo na leđima konja, opazi to i baci desnicom bovi-nož.

Teško sečivo zari se u grudi jahača. On baci oružje i pade. Ali, gonioci su i dalje jurili kočiju. Tada se razleže zvuk trube.

Signal konjice za napad! I u sledećem trenutku izjuriše dvadesetorica plavokaputaša iz kapije tvrđave, predvođeni poručnikom Edom Ivensom. Odvažni oficir mogao se baviti uzgred i sumnjivim stvarima, ali, prvoklasno je vodio napad.

Gonioci su bili odbijeni. Vojnici su ih sabljama i revolverima naterali u bekstvo. Zatim se okrenuše i kao pratnja pođoše za kočijom nazad u tvrđavu.

VIII

Posadi tvrđave nije ostalo mnogo vremena da čestitaju Šejnu, Huku Harperu, Kidu Alamu i sestrama Monehen na spasenju Mandi de Vris. I Mandi lično. Crvenokošci napadoše. Bessan što je izigran, baci Crni Bufalo sve snage u borbu.

Izenada se oko tvrđave pojavije crveni ratnici. Pucali su na sve što se miče, i izbacili zapaljene strele. Dve šupe u tvrđavi zahvati plamen. Vojnici i civili načiniše lanac do bunara, prenoseći vedrima vodu za gašenje.

Celu noć se pucalo. I uvek nanovo navaljivale su grupe Indijanaca na palisade. Branioci tvrđave nisu mogli da sklope oka. Kada se zasivelo jutro, svi su bili iscrpljeni.

— Hoće polako da nas samelju. Ede — reče poručnik Džes Alberts, novopečeni komandant tvrđave. Stajao je sa poručnikom Ivensom na jednom tornju, i zurio kroz durbin na veo magle koji se vukao. — Crni Bufalo je ove noći izgubio gomilu ratnika. Ali, i mi smo imali gubitke.

Ed Ivens klimnu glavom. Desnu ruku nosio je u zavoju. Pri onom napadu izgubio je pet vojnika, a četvorica su, sem njega, bili ranjeni. U pucnjavi prilikom noćnih napada poginula su još osmorica.

Džes Alberts se nije osećao naročito prijatno u svojoj koži. Pritiskala ga je odgovornost za tvrđavu i ljude. Bojao se da ne načini grešku. Prvi talas zadovoljstva što je postao komandant tvrđave već ga je davno prošao.

Nije video nikakvu mogućnost da prisvoji zlato „Vels Fargoa”. I imao je grižu savesti zbog smrti kapetana Marfija za koju je bio sukrivac.

— Možemo samo da čekamo — nastavio je. Pun brige gledao je ka oblačnom nebu. — Biće kiša i to kakva! Snažan pljusak pri kome ne možeš videti ni na tri metra od sebe!

— Napašće po pljusk — složi se Ivens. — Kiša će okvasiti patrone i to će smanjiti našu vatrenu moć. Ni sa hranom ne stojimo bogzna kako.

Poručnik Alberts klimnu glavom.

— Znam. Za nevolju moraćemo jesti konjsko meso.

Ivens se uspravi i pogleda preko zaklona na tornju. Vrh jednog stabla strčao je iznad guste magle. Poručnik poverova da se kraj stabla nešto uspravilo.

Onda iz magle polete strela. Ona pogodi Ivensa u grlo. Poručnik klonu, umirući.

Začuše se ratnički krici sa zapadne strane tvrđave i prasnue pucnji. Indijanci se pojaviše iz magle, pod čijom su se zaštitom privukli sasvim do tvrđave. Lasa poleteše preko vrhova palisada, i spretno kao majmuni počеше ratnici da se penju.

Poručnik Alberts opali iz revolvera.

— Uzbuna! — grmnu. — Svi ljudi na svoja mesta! Crvenokošci napadaju!

Sada se i sa druge strane tvrđave začuše krici i pucnji. Sanjivi i smrznuti ljudi u uniformama i civilnim odelima požuriše ka zidovima.

Šejn, Huk Harper i Kid Alamo su čučali kraj depoa u kojem je bilo zlato, umotani u ćebad. Bilo je užasno hladno. Signal za uzbunu podiže ih na noge. Zgrabiše svoje puške i popeše se merdevinama na palisade.

Harperova ruka bila je previjena. Dona Monehen ležala je s ostalim ranjenicima u baraci za momčad, čija je jedna polovina bila pretvorena u bolnicu. U tvrđavi nije bilo lekara. Samo jedan ranarnik. On je izvukao vrh strele iz Doninog ramena, a onda previo ranu.

Šejn, Huk Harper i Kid Alamo otvorili su paljbu kroz puškarnice na Indijance koji su se privukli kroz maglu. Trojica napadača popeli su se na zapadnoj strani preko palisada i bili pogodoeni.

Indijanci su opazili da nisu zbunili branioce, pa su se povukli. Četiri minuta posle prvog pucnja zavladała je ponovo potpuna tišina. Šejn, Huk i Kid napustiše svoja mesta i vratiše se ka depou pred kojim su dva vojnika držala stražu.

Sva trojica čučnuše.

— Crni Bufalo neće odustati — primeti Huk Harper. — On je sebi utvrteo u glavu da mora da zauzme Fort Dezert i da se dočepa zlata. Video sam ga prilikom dva noćna napada. Sedeo je u sedlu svog mustanga, iako je imao nekoliko zrna iz moje „sačmare” u koži, i komandovao je svojim ljudima kao neki veliki vojskovođa.

Crni Bufalo je morao da otrpi nekoliko poraza i ozbiljne gubitke. Ali, to ga nije pokolebalo. Imao je dovoljno zaluđenih mladih ratnika, a ko zna koliko bi mu se priključilo kad bi se proširio glas da je zauzeo Fort Dezert.

A u tvrđavi su zalihe bile pri kraju i splasla je odvažnost branilaca. Za sedamdeset vojnika i nekoliko vojničkih žena,

hrane je bilo dovoljno. Pri kraju kvartala trebalo bi da stigne nov transport, ali, to je bilo još daleko. A od postojeće hrane sada je sem vojnika živelo i oko sto dvadeset civila.

— Hajdemo do vatre da uzmemo kafe — predloži Zapadnjak. — To će nas malo razbuditi.

Kraj jednog spremišta gorela je vatra. Tri žene brinule su se za to da ne nestane kafe. Jedna od njih, bila je Mandi de Vris. Trinaestorica muškaraca stajali su ili čučali kraj vatre i srkali vrelu tečnost iz plehutih lončića.

Prazne lončiće su prali u jednoj posudi sa vodom. Šejn uze lončić. Mandi de Vris ga pogleda dok mu je iz lonca ulivala kafu u lončić. Još nije našla vremena da se Šejnu zahvali za spasenje.

Morali su da se zadovolje sa nekoliko reči. Ali, iz pogleda žene čitalo se obećanje. Ona će Zapadnjaku već štedro dokazati svoju zahvalnost.

— Za pola časa — prošaputala je. Našla sam smeštaj u jednim kolima s arnjevima, jer su zgrade u tvrđavi sve pretrpane. To su druga kola od palisada, kada se gleda sa zapadne strane. Biću tamo.

— Biću i ja — odvrati Šejn.

Stajao je sa Harperom i Kidom u zavetrini jedne zgrade. Počinjao je tmuran dan, hladan i neprijatan. Vetar je snažno duvao sa severoistoka i počeo da razmiče maglu.

Srskutao je kafu usana odmaknutih od ivice lončića da se ne bi opekao. Kafa je bila crna kao duša ubice i tako jaka da bi puščami metak mogao da pliva u njoj. Zaista ga je osvežila.

— Zašto si ti zapravo ovde, Kide? — obrati se Huk Harper mladiću. — Šta te je oteralo iz Teksasa?

— O tome neću da govorim.

— Dobro, kad nećeš. Ali, možda bi olakšao sebi. Šejn i ja urnemo da čutimo. A nećemo te ni osuđivati, čak i ako si morao da se suprotstaviš zakonu.

— Zakon — procedi Kid i gorko razvuče lice. — Kada bi taj čuveni zakon nešto vredeo, ja ne bih bio ovde... No dobro, ispričaću vam. Nisam o tome ni s kim pričao od kako sam napustio Teksas. Pripadam jednoj staroj porodici. Imao sam devetnaestogodišnju sestru, koja je bila lepa kao slika i brata od dvadeset četiri godine. Živeli smo svi kod mame i tate na imanju, i pošteno smo se mučili. Naučio sam da pucam od strica Sida. Bio je prognanik i kao revolveraš nije uživao nikakav ugled.

— Kako se zove? — upita Šejn, zavijajući cigaretu.

Nad tvrđavom se začuše krici divljih gusaka. Letele su u nizovima prema toplijem Jugu da tamo prezime.

— Sidni Ringold.

— Ti si jedan od teksaških Ringolda? — upita Huk Harper. — Potomak te revolveraške i odmetničke porodice?

— Možda — odvrati mladić. — Ali, ima i poštenih Ringolda, koji s ostalima nisu hteli da imaju posla. Moja porodica je, u svakom slučaju, živela u miru na svom imanju. Ali, tamo je bio i jedan veći rančer, King Roulz. Želeo je zemlju kraj reke. Njegovom sinu jedincu Luisu zapela je moja lepa sestra za oko. King Roulz nas je provocirao, a i druge naseljenike, ali mi se nismo dali oterati. Onda je tata bio pretučen u gradu, kada je išao u kupovinu. Ali zabranio nam je da se razračunavamo sami. Otišli smo šerifu: tata, moj brat Bil i ja, i žalili se na napad Roulzove momčadi.

— Šerif nas je nahranio obećanjima i uveravanjima. Dok njim.

Lice mladića se stvrdnu. Prošlost je ponovo oživela pred smo mi bili u gradu, odveo je Luis Roulz moju sestru Ketu. Mama, koja je bila sama sa sestrom na imanju, pokušala je da je zaštiti. Ali, Luis Roulz je odgurnuo i ona je tako nesrećno udarila potiljkom o ivicu zidane peći da je pritom umrla. Luis Roulz i njegova četiri kompanjona odveli su Ketu na jedan majur velikog Roulzovog ranča. Prvo je silovao Luisa, a onda je prepustio kaubojima. Kiša je sprala tragove, i mi nismo mogli da ih pratimo... Ketu se dovukla posle tri dana nazad. Bio je to dan kada smo sahranili majku. Ketu nam je sve ispričala, a onda se odšunjala u ambar, uzela konopac i obesila se. Hteo sam da ubijem Luisa, ali su tata i Bil ponovo otišli kod šerifa.

Kid Alamo duboko uzdahnu.

— I onda je došlo do vrhunca. Kauboji sa Roulzovog ranča, a i drugi ljudi na koje je Roulz imao uticaja, zaklali su se da su Ketu već često imali za novac. Čak i posle njene smrti napravili su od moje sestre drolju. A mamina smrt je proglašena za nesrećan slučaj. Tada su tata i Bil uzeli „sačmarice“, odmah nakon što je rančarov sin oslobođen krivice. Upali su u krčmu gde su King Roulz i njegov sin slavili, ali su u puškaranju poginuli. Ja sam međutim, odjahao u Brasadu, ka Crnom Bartu Ringoldu, koji je bio daleki rođak mog oca. Moj stric Sid. od koga sam naučio da rukujem oružjem, bio je dotle već ustrojen od teksaških rendžera.

— Dakle ipak jedan Ringold — primeti Harper. — Pričaj dalje, mladiću.

Šejn je pušio čuteći.

— Crni Bart me je ismejao i rekao da moj otac nije želeo da ima ništa sa banditskom porodicom Ringolda, niti da kontaktira sa svojom braćom. On je sam sebi odredio kraj i on. Crni Bart, ne vidi nikakvog razloga da ga sveti... Odjahao sam nazad. Naše imanje bilo je spaljeno, a ostali naseljenici bili su oterani. Na grobu moje majke pasla su goveda Kinga Roulza. E, pa, presreo sam tri sedmice docnije Kinga Roulza, njegovog sina Luisa i predradnika Brita Keroveja. Nisu verovali da mogu

nešto da učinim protiv njih dok nisam počeo da pucam. Luis i Brit Kerovej su poginuli. King Roulz je još živ, ali, on više ne može ni na konja da se popne i mora da ide na štakama... Onda sam ponovo potražio Crnog Barta Ringolda. Nazvao sam ga kučkinim sinom jer nije hteo ni prstom da mrдне posle smrti svojih rođaka. Kada je posegao za oružjem, ustrelio sam ga. Za mnorn je raspisana poternica jer je King Roulz, naravno, iskrio-
vio činjenice. Cena za moju glavu određena je na pedeset hiljada dolara... Tako sad znate sve. Šta imate na to da kažete?

— Pa, za jednog takvog žutokljunca već mnogo vrediš, Kide — odvrati Huk Harper suvo. — Da ste tom Kingu Roulzu na vreme stali na žulj ne bi to doguralo tako daleko.

— To te je veoma jako pogodilo, kad si sve izgubio, Kide — primeti Zapadnjak. — Tvoj rodni kraj, kuću i bića koja si voleo. Saznao si kako je pokvaren i bezdušan svet. Ali, ne dozvoli da ti to otruje ceo život. Jer mržnja vodi u pakao, a revolveraš ne umire u krevetu.

— Može biti — složi se Kid Alamo. — Moj otac je bio protiv Indijanaca. Sa belcima je želeo svakako da živi u miru. I šta je imao od toga?

Šejn ne reče ništa više. Kid Alamo je morao sam da nađe svoj put. Možda je mladić bio suviše povređen da bi se ponovo skrasio i mogao da poveruje ljudima među kojima bi živio. Ali, možda će posle nekoliko divljih godina ipak uspeti da nađe put ka drukčijem životu.

Šejn je išao kroz tvrđavu i osvrtao se. Od obe spaljene zgrade ostali su samo dim i hladan pepeo. Ljudi u tvrđavi imali su zabrinuta lica.

Kora Marfi povukla je, Šejna u svoj stan kada ga je presrela. Crnokosa žena trljala se o visokog Zapadnjaka.

— Trebalo bi da se upoznamo bliže — rekla je i nasmešila se izazovno. — Možda bismo još mogli da postanemo i partneri, Šejne. Crvenokošci neće večito ostati tamo napolju. A ima gomila zlata u tvrđavi...

Kora Marfi raskopča bluzu. Nije nosila ništa ispod. Grudi su joj bile pune i čvrste. Šejn je u prvi mah pogleda s interesovanjem. A onda se zagleda u njene oči.

Mislio je na kapetana čiji je leš još ležao napolju pred tvrđavom.

— Neću da sebe u tvrđavi učinim gorim nego što je neophodno — odvrati. — Ja ću odoleti, lepa Koro. Dovedi sebi Kasa Ganarda. On će biti oduševljen.

Lice Kore Marfi se iskri. Da je Šejn prezreo, bila je za nju gora uvreda nego šamar.

— Ti, bedni impotenko! Ovo ćeš zažaliti. Sve je, dakle, laž što se priča o tebi i tvojim avanturama sa ženama. Veliki Šejn! On uopšte više nije nikakav muškarac!

Šejn se samo cerio.

— Samo pričaj, lepa Koro. Meni se ne dopada da delim krevet sa ženom čijeg se muža leš još nije pravo ni ohladio.

On izađe. Za njim tresnu nešto u vrata. Kora Marfi je bacila posudu za kafu. Šejn krenu na zakazano mesto sastanka sa Mandi de Vris. On nije bio naročiti probirač. Naprotiv. Ali, imao je pameti u glavi i nije dozvoljavao da ga svaka ženska ščepa i da mu diriguje, praveći lepe oči i otkopčavajući bluzu.

Kola s arnjevima i ostala farmerska kola stajala su u dva reda na zapadnoj strani tvrđave. Lako je Šejn našao kola u koja se smestila Mandi de Vris. Pokucao je na stranicu kola.

— Je li slobodno?

Bilo je, naravno.

IX

— Vi ste naveli moje kćeri na tu glupost — gundala je Leti Monehen. — Zbog toga su i pošle. Kako vam je palo na pamet da Donu i Sandru povedete sa sobom?

Šejn je stajao naspram mame Monehen, kraj njihovih porodičnih kola. Pre kratkog vremena otišao je od kockarke.

— Dona i Sandra su žive — odvrati. — One su se dobrovoljno javile. A Mandi de Vris je spasena i Sijuksima je očitana lekcija. Treba da ste ponosni na vaše kćeri, misis Monehen. One su hrabre devojke.

— Mislite li vi da ja ne znam zašto se vi ovuda šetate kao paun? Vi ste se nameračili na moje devojke. Ali, to kod mene ne ide. Ako vas uhvatim sa nekom od svojih devojaka, napuniću vas olovom. A glupu gusku ću išibati.

— Kada ste ljuti izuzetno ste lepi, misis Monehen — smeškao se Zapadniak. Jer, Leti Monehen je sa svojim oštro skrojenim, namrgođenim licem bila sve pre nego lepotica. — Ja se preporučujem.

Leti Monehen otkoči oroz na „sačmarici”. Ali, u posledu joj je ipak bilo uvažavanje. Iza kola stajala je dotle crnokosa Keri. Osmehnula se Zapadnjaku na način koji mu je odavao da su sve šanse na njegovoj strani.

Ipak, sada nije bio pogodan trenutak. On dodirnu obod šešira i krenu dalje. Morao je ovde u tvrđavi da se pobrine za novi „stetson” jer je prethodni izgubio u bekstvu pred Indijancima.

Keri pogleda za Šejnom i uzdahnu. Nije još imala veze ni

sa jednim muškarcem, i čeznula je da joj Šejn bude prvi. Možda će joj to i uspeti.

Njena mati pričala je njoj i njenim sestrama da su muškarci najveće ništarije, lenji, lažljivi, prljavi i podmukli, ili pijanice ili kockari, što izađe na isto. Kad jednom s njima nešto započneš, nećeš imati ništa sem svađa, dečurlije i mučenja.

A i u tim pričama o krevetu nema bogzna šta. Jahanje po svežem vazduhu je mnogo bolje. Ali, u poslednje vreme, Keri nije verovala u pouke svoje majke. I pitala se ko je bio glavni krivac za to što je prvi muž njene majke odmaglio, a drugi tražio spas na drugi način.

Šejn opazi neku zbrku na vežbalištu. Probio se kroz krug posmatrača, vojnika i civila. Kas Ganard i nekoliko njegovih kompanjona stajali su nasuprot Huku Harperu.

Kida Alamo nije nigde video. Sigurno je ležao negde i spavao.

— Ti jednoruki brbljivče — govorio je crvenokosi revolveraš. — To je već drugi put kako me besramno vrediš. Možeš sigurno i levom da povučeš revolver... Hajde, pokušaj! Bade, daj znak!

Huk Harper je svoje pouzdano oružje, „sačmaricu“, izgubio pri bekstvu u tvrđavu, a još se nije pobrinuo za zamenu. Sa revolverom, levoruk, nije bio naročito brz. I pri tome je imao i ranu na levoj ruci.

Ljudi se skloniše sa vatrene linije. Šejn htede da se umeša, ali nije bilo potrebno. Jedan crnobradi vojnik sa boginjavim licem, uperi revolver u Ganardova leđa. I ostale cevi revolvera i „karabina“ se okretoše.

— Ako se samo mrdneš, bićeš mrtav, ti crvenovrati smrdljivko — reče boginjavi, koji je na rukavu nosio oznake kaplара. Ja sam kaplar Elman. I odgovaram za vojnike ovde u tvrđavi. Mi možda svi nismo bogzna kako vredni, ali, nešto časti još imamo. Huk Harper, Šejn, Kid Alamo i još nekolicina rizikovali su glave da bi izvukli onu ženu. Ako na nekog od njih kreneš, imaćeš posla sa svima nama. Sa celom posadom tvrđave. Isteraćemo te pred kapiju, Kase Ganarde, i poručnika s tobom, ako bude hteo da te štiti. Napolje kod crvenokožaca! Tamo možeš da pokažeš koliko si hrabar i kako rukuješ revolverima!

— Kaplar je u pravu — reče drugi vojnik. — Sa tvojim revolveraškim, banditskim metodama nećeš ovde otići daleko. Ako hoćeš da ostaneš iza palisada, onda se drži mirno, i ne pravi nikakve svinjarije.

I ostali vojnici počеше da gundaju u znak saglasnosti. Šejn počе više da ceni posadu tvrđave. Sasvim loši ti momci ipak nisu bili, iako im po noći ne bi verovao ni za živu glavu.

Kas Ganard se nasmeja izveštačeno.

— Ne uzbuđujte se, prijatelji. Bila je to samo zabava. Hteo sam samo da tu staru kuku malo preplašim, zato što mu usta previše rade. Ja neću nikoga da smaknem, jer nam je potreban svaki čovek. Pa, i takav stari kilavko kao što je ovaj dedica.

Huk Harper je imao pedeset leta na širokim plećima, ali, nije uopšte voleo da ga zovu starkeljom. On pride dva koraka bliže Kasu Ganardu.

— Šta si rekao?

Žvakao je duvan. Dok se crvenokosi bandit snašao, ispljunuo mu je Harper čitavo skladište duvanskog soka u oči. Ganard je odmah bio zaslepljen. On zaurla i uhvati se šakama za oči.

Tada mu je Huk Harper već priskočio i udario ga kukom po glavi. Kas Ganard pade kao da ga je pogodio parni čekić. Njegov kompanjon Bad bi najradije izvukao revolver, ali, nije se usuđivao, jer je pola tučeta pušaka ciljao u njega.

— Ovo ti je za starog kilavka i dedicu — reče Harper. — Takve vežbe, kao ovu sada, radim pred doručak kao zagrevanje. Momke kao što si ti ranije smo vukli na lancu za sat.

Ostavio je onesvešćenog da leži, i otišao odatle. Trojica kompanjona odvukoše Ganarda. Posmatrači tuče razidoše se. Sejn pođe za Hukom.

— Sada te Ganard smrtno mrzi — reče mu. — Načinio si ga smešnim, i on neće mirovati dok ne budete mrtvi ili ti ili on. Mogao si ga iznenaditi, jer je bio u šahu i nije poznavao tvoj stil napada. Ali, to ti još jednom neće poći za rukom. Sa revolverom nemaš nikakve šanse protiv Kasa Ganarda.

— Pustiću ga da natrči na mene — odgovori Harper. — Ti si u pravu, ja sam Ganarda strašno raspalio. Ali, prosto nisam mogao drukčije.

Crni Bufalo je vraćao. Sedeo je na jednoj čistini, sam, osam kilometara od tvrđave i od svojih ratnika udaljen. Pred ponosnim Sijuksom gorela je mala vatra. Uprkos hladnoći, nosio je poglavica samo kožnu kecelju.

„Vinčesterka” mu je bila umotana u čebe. Njegov mustang je pasao, vezanih prednjih nogu, u blizini, pod drvećem. Poglavica je zurio pred sebe.

Razmišljao je o onome što se poslednjih dana dogodilo. Tvrđava mora pasti, inače poglavica neće ostvariti svoj veliki plan. Razmišljao je šta treba da uradi da pregazi hranioce.

Vreme je proticalo. Tada začu Crni Bufalo neko mrmljanje između drveća. Osvrnuo se. Crni medved stajao je nekoliko koraka iza njega. Zurio je u njega sitnim, podmuklim očima.

Crni Bufalo nije mogao da se dokopa puške. Diže se i trže nož. U noćasnoj pucnjava, dobio je šest zrna sačme pod kožu. Radilo se ipak o bezopasnim ranama u mesu, koje nisu mogle da naškode takvom grmalju.

Medved se dogega bliže. Crni Bufalo dograbi komad grane i baci ka njemu. — Ha! — kriknu, iza čega je pustio nekoliko snažnih krikova.

Medved se razjaren podiže na zadnje noge. Sada je bio visok preko sto osamdeset. Krenuo je na Sijuksa s namerom da mu udarcem šape otkine glavu s ramena. Ali, Crni Bufalo ga se uopšte nije plašio.

On spremno skoči napred i ubode dvaput nožem. U sledećem trenu, već je bio van domašaja razjarenog medveda. Medved pojuri na njega, ali se poglavica izmače. On zgrabi zver odostrag i obavi ga levom rukom.

Ponovo je ubo nožem. Uprkos svoje ogromne snage, medved nije mogao da se oslobodi stiska. Crni Bufalo nastavi da ga ubada. Najzad je stajao nad mrtvim medvedom. Bio je to znak koji mu je Manitu poslao, a koji je on tražio od njega.

Oderao je medveda i obesio je kožu još tako krvavu preko ramena. Uzeo je pušku i čebe, odvezao mustanga i pojahao nazad ka svojim ratnicima. Oni su na kilometar i po od vrđave, u blizini Reke Školjki, podigli ratni logor.

Poglavica pogleda ka nebu na kome su se gomilali oblaci. Kada je stigao u logor, opazio je da je stiglo pojačanje. Stiglo je oko sto novih ratnika, mahom mladića, ali i nekoliko starijih.

I svi su bili dobro naoružani. Crni Bufalo stade usred logora. Čekao je da se okupe ratnici, sem stražara i onih koji su ostali kao opsada oko tvrđave, da bi braniocima s vremena na vreme ponekim pucanjem uznemiravali. Tada Crni Bufalo održa govor. Govorio je o pogaženim pravima crvene rase, o zločinima belaca i o ratu Indijanaca protiv bledolikih. Govorio je o značima Manitua koje je dobio, kada je ubio crnog medveda.

Pokazao je ka nebu, prekrivenom crnim oblacima.

— Kada kiša počne da pljušti i da kao zavesa zaklanja vidik, mi ćemo napasti! — povika. — Fort Dezert će pasti, a sa njegovim padom počće novo poglavlje u istoriji crvenih ljudi.

I u mislima već je video kako njegovi ratnici navaljuju kao bojica. Častoljublje ga je uhvatilo. Ako mu uspe šta je zamislio, uzdići će se kao kometa i ubrzo postati viđeniji i uticajniji nego Bli. Koji Sedi, Ludi Konj i druge velike poglavice Sijuksa.

Hteo je da bude junak Indijanaca i onaj koji će potisnuti bledolike. Ništa ne sme da ga zadrži. Otpor koji mu je pružen, samo ga je još više učvršćivao u njegovoj odluci.

X

Grom prasnu, i kiša se spusti kao iz kabla. Nije se videlo ni na četiri metra. Zidovi tvrđave bili su posednuti promoćenim i pomrzlim ljudima. Čekali su na napad Indijanaca.

I oni su stigli. Pojavili su se iz kišne zavesa, bilo ih je posvuda, i bacali su kožna lasa preko šiljaka palisada. Munjevito su počeli da se pužu uz njih. Strele su fijukale kroz puškarnice.

Odgovorili su pucnji, ali su patrone često bile pokvašene od kiše. Počela je ubilačka borba. Branioci su se borili sabljama, kundacima i noževima. Indijanci su napadali sve žešće, jer su znali da je ovo njihova najveća šansa.

Šejn, Huk Harper i Kid Alamo borili su se rame uz rame. Šejn sa bovi-nožem. Bio je skroz mokar i isprskan krvlju svojih neprijatelja. Huk Harper besneo je sa svojom kukom i jednim bajonetom, koji je držao u levisi. Kad Alamo je udarao kundakom.

Jedan topuz pogodi ga u glavu, i izbacij iz stroja. Šejn zamahnu nožem i usmrti ratnika koji je hteo da smakne Kida. Mladić je nepomično ležao dole u mulju.

Ponovo se pojaviše glave Sijuksa preko palisada. Šejn okrete „vinčesterku” i počeo da udara kundakom. Gromovi su zaglušujuće udarali, i munje sevale kroz zavesu kiše. Oluja je sada bila neposredno pred tvrđavom. I u besu prirodnih sila borili su se ljudi.

Samrtni krici nadjačavali su šum kiše, a ranjeni su stenjali. Crvenokošci su jednom prodrli u tvrđavu, ali su ih vojnici i civili odbacili. Pakao je prošao. Nekoliko puta je izgledalo kao da će tvrđava pasti. Ali, napadači nisu uspjeli iznutra da otvore kapiju.

A onda, posle dva časa, stišala se kiša. Crni Bufalo je povukao svoje ratnike. Sijuksi i njihovi saveznici bili su potučeni, ali po koju cenu? Više od polovine branilaca tvrđave bilo je ili mrtvo ili teško ranjeno.

Da su i napadači imali visoke gubitke, malo je ko sumnjao. Ratnici u tvrđavi, koji su još bili živi, odvučeni su u jednu na brzinu ispražnjenu štalsku prostoriju. Nije bila potrebna naročito jaka straža. Bili su tako teško ranjeni da se nisu mogli držati na nogama.

Kid Alamo se digao ponovo. Udarac ga je ošamutio i izbio mu dva zuba. Desna strana lica bila mu je otečena kao balon. Ali, ostao je živ, i to je bilo glavno.

Huk Harper dobio je ubod nožem u levu ruku. Šejn je imao ranu u mesu na nozi, od jednog metka. Na sreću, ona nije bila teža od ogrebotine koju je zadobio prethodnih dana. Bio je takođe okržnut metkom po ruci i levoj strani grudi.

U početku su te rane pakleno bolele, i to je kod njih bilo najgore.

Kada se osvrnuo po tvrđavi, splasla mu je odvažnost. Još jedan snažan napad, i tvrđava neće doleteti. Njena unutrašnjost bila je prava pustoš. Od preživelih jedva da je ko prošao bez povreda.

Jedan oniži kaplar odvede Šejna u komandanturu. Poručnika Albertsa napustila je mudrost. Hteo je sa dva narednika koji su mu još preostali, Sejnom i Kasom Ganardom da se posavetuje šta da se uradi. Džes Alberts više nije imao živaca da odlučuje sam.

Bojao se za svoj život. Očigledno nije bio dorastao položaju komandanta tvrđave. U međuvremenu, jako je požalio što kapetan Marfi više nije živ. Jer, Marfi je, pored svih svojih mana, bio veoma dobar vojnik i strateg.

Dogovor se održavao u kancelariji komandanture. Zastava sa zvezdama i prugama visila je na zidu. Dve sablje, koje su bile ukrštene pod njom dao je poručnik dvojici branilaca.

Na zidu više nisu koristile. Plavi poručnik nosio je beli prevez preko glave, izmrljan krvlju. Sedeo je iza stola komandanta. Ostali su posedali ili stajali u prostoriji.

— Crni Bufalo je posle nekoliko poraza konačno imao sreće — počeo poručnik Alberts. — Mi nismo mogli da iskoristimo našu vatrenu moć. A crvenokošci su se po pljusku dovukli do same tvrđave. Mi ne možemo više držati Fort Dezert. Krvava cena je previsoka.

Od narednika bili su živi još samo Ben Solokov i Marvin Vajt. Debeli Vajt imao je ranu od noža u leđima i povredu od udarca tomahavka na kuku.

Rane su mu bile previjene i za tvrdog momka kao što je bio Vajt, nisu bile kritične.

— Slobodno povlačenje nam Crni Bufalo neće dozvoliti — reče narednik Solokov, stariji čovek uplašenog lica. — Ne ostaje nam ništa drugo nego da se borimo do poslednjeg daha i da se nadamo pomoći. Iako ne verujem da su se naši jahači sa porukama probili.

— Možemo Indijancima da ponudimo zlato — javi se Šejn. — Možda će nas onda pustiti da uzmaknemo. Oni žele zlato i žele da razore tvrđavu. Ako se budemo borili do poslednjeg, zadaćemo im još veće gubitke, a oni za to ne mogu biti zainteresovani.

— Vi hoćete da im date zlato? — zapanji se Alberts. — Nakon što ste toliko rizikovali da ga dovućete ovamo i pošto je toliko ljudi zbog njega izginulo?

— Ako i ja umrem, od tog zlata neću imati savršeno ništa. Rađe siromašan i živ, nego bogat i mrtav.

Ljudi razmisliše. Kod Kasa Ganarda, poručnika Albertsa i

narednika Vajta borila se žed za zlatom sa strahom za goli život. Narednik Solokov nije mislio na zlato. On nije ni pretpostavljao da bi mogao da se obogati.

— Zlato pripada kompaniji „Vels Fargo” — primeti.

— Oni će ga prežaliti — odvratu poručnik. — Sem toga „Vels Fargou” ništa neće koristiti ako izgubimo svoje skalpove. A zlato će i tako otići.

— Šta, ako crvenokošci kobajagi pristanu na naš predlog puste nas iz tvrđave, ali nas onda napadnu? — upita debeli Vajt. — Palisade nude ipak nekakvu zaštitu. Crvenokošci su imali velike gubitke. Oni su besni. Ja ne mogu sebi da predstavim da će nas pustiti tako jednostavno.

— Crni Bufalo hoće da postane veliki poglavica — umeša se Šejn. — Verovatno najveći. On ne može svoju karijeru da počne jednim sramnim izdajstvom. Ako dobijemo njegovu reč, on će nas pustiti da odemo. U to možete biti sigurni.

— Ja sam protiv — izjasni se Kas Ganard, a njegove zelene oči zaiskriše. — Ne smemo da prepustimo crvenokošcima to zlato. Razmislite samo, koliko pušaka mogu time da kupe i šta počiniti s njima. Moramo da branimo tvrđavu i zlato.

— Izenada si tako hrabar, Crveni Kase? — podrugnu se Šejn. — Kada smo sinoć oslobađali Mandi de Vris nisi zaradio. A protiv Huka Harpera jutros nisi baš pružio naročito lepu sliku.

Ganardsovo lice postade jarkocrveno. Žile na vratu mu iskočiše.

— Ja sam već veće stvari izveo nego što je tvoja jevtina akcija oslobađanja, Šejne.

— Da, pljačka banaka i prepadi.

Ganards prinese ruku revolveru.

— Stani! — kriknu poručnik. — Jesi li poludeo? Mir!

Ali, tada je već i Zapadnjak položio ruku na dršku „remingtona”. On se nasmeši jedva primetno.

— Proći će te volja za smejanjem — siktao je Ganard. — Jednog dana, Šejne, jednog dana...

— Već drhtim, Crveni Kase. Da li te još peku oči od duvana za žvakanje?

— Zbog toga će Huk Harper umreti. On može da me ponižava samo kad je tuce pušaka upereno u mene. Ali, to mu sledeći put neće uspeti. Ja sam dobio dvadeset tri revolvera dvojboja. Ja sam najbolji revolveraš Zapada. Bolji od tebe, Šejne!

Zapadnjak ne odvratu ništa. Neka Ganard brblja što hoće. Revolverski dvojboj nije ga interesovao, a posebno ne onaj u kome bi dokazivao ko je brži.

— Gotovo je sa pričom — umeša se Alberts. — Ja sam komandant tvrđave i ja ću se sada odlučiti. Crvenokošci će dobiti!

zlatu ako nas zauzvat puste da se povučemo. Možda će iskrsnuti mogućnost da ga vratimo.

— Trebalo bi bar da napunimo džepove zlatom — reče narednik Vajt. — Tamo ga ima sasvim dovoljno.

— Ne — umeša se opet Šejn. — Ne može tako da se pojedinci obogate. Ako samo nekome u tvrđavi ne damo, onda će to doneti smrt i ubistva. A ako damo svakome, nedostajace toliko da će Crni Bufalo to primetiti. Sem toga, kako da ostanemo jedinstveni? Nekolicina neće da isturi vrat na vetrometinu. Mi imamo zaista dovoljno drugih problema i briga, a ne to proketo zlato.

Neobrijani narednik otpljunu na tlo. Jedan minut vladala je tišina. Onda poručnik ustade.

— U redu — reče umorno. — Sve je jasno. — Zlatu ćemo dati u celini. To je naredba komandanta tvrđave.

Iznenada se prodera na narednika Vajta.

— Vajte, vi, vreću jedna, stanite mirno kad vaš pretpostavljeni govori s vama!

Narednik ustade. S mukom je pokušao da zauzme stav koji zna svaki regrut.

— Razumem, ser — reče pokislo. — Kako vi kažete, ser.

Oči poručnika Albertsa su svetlucale. On je otpisao zlato, pa zato nije morao više da paktira sa Marvinom Vajtom, Kasom Ganardom i njegovim banditima. Nije hteo više od njih da zavisi.

Kora Marfi posetila je ponovo poručnika Albertsa u njegovoj sobi. Lepa, crnokosa žena bila je besna, to je poručnik odmah video. Nije bio oduševljen njenom posetom. Hteo je upravo malo da se odmori i osveži. Onda je hteo da izjaše sa Šejnom i da pregovara sa Crnim Bufalom.

— Je li te neko video da dolaziš? — upita je, sedeći za stolom u vojnim pantalonama i potkošulji.

Bio je tako umoran da su mu se oči sklapale. Već dva dana nije spavao, živci su mu popustili, a borba i naponi ga savladali.

— Šta i ako jeste? Čula sam da hoćeš da daš zlato Indijancima, Džese?

— Treba li da čekam da te odvedu i skinu mi skalp? Pusti snove, Koro. Sa zlatom je svršeno. Možemo biti srećni ako spasemo živote.

— Ali... naša zajednička budućnost. Ti si ipak komandant tvrđave. Ti imaš sve mogućnosti.

— Ne ide više, Koro. Igra je pri kraju, a mi imamo loše karte. Moramo da se izvučemo. A u tom pokeru nema nijednog asa u rukavu.

Kora Marfi još nije htela da poveruje. Preklinjala je Džesa

Albertsa. Mora da postoji neki put, tvrdila je. Poručnik je slušao strpljivo.

Ali, najzad je i njemu prevršilo.

— Mogu samo jedan savet da ti dam — reče sarkastično. — Postani skvo Crnog Bufala. Onda ćeš biti sa čovekom koji ima zlato.

Kora je drhtala od besa.

— Ti... ti si isto takav mlakonja kao i Tajron, moj muž, kapetan! Ti... ti bedniče! Mlakonja! Mlakonja!

— Dobro, a sada izađi. Hoću bar jedan sat da se odmorim.

Kora Marfi zalupi vrata za sobom tako da je prasnulo. Džes Alberts se smeškao potajno, a onda klonu na poljski krevet. Do Kore mu više nije bilo stalo.

XI

— Zar zaista moramo da predamo zlato? — upita Huk Harper.

On to još uvek nije mogao da shvati.

— Kada drukčije ne ide — objasni Zapadnjak. Popeo se u sedlo armijskog konja. Kilometar i po od tvrđave čekao je Crni Bufalo. — Nemoj to tragično da shvatiš, Huk. Ovaj put se nećeš morati mučiti da svoj deo propiješ i prokockaš.

Harper resignirano podiže kuku.

— Svašta.

Kid Alamo stajao je kraj njih i nije rekao ništa. Za mladića iz Teksasa Šejnova reč bila je prva posle božje. Sve što je još u tvrđavi moglo da stoji na nogama, posmatrao je kako Šejn i poručnik jašu kroz kapiju. Bila je to poslednja nada za tvrđavu i ljude u njoj da pregovorima nešto postignu.

Inače, sve je gotovo i skalp skinut. Leni Monehen stajala je sa Keri, Sandrom i Betsi kraj jedne grupe kopača zlata od kojih su većina bili ranjeni.

— Nadaймо se da će se vratiti — prošaputa Keri. — Taj Šejn je so zemlje ove.

— Ili so ili bišer — prevali njena mati preko usta. Šta bio da bio, nije za tebe. Nijedan muškarac ne vredi ništa. A jedan avanturista, revolveraš i lovac na suknje kao što je Šejn, pogotovu ne. Poznajem ja njegov soj.

— Ja sam se opredelila, mama — reče Keri. — I u svako doba bih otišla sa Šejnom. Ja sam, naime, sita toga da stalno slušam tvoje pridike, pune mržnje prema muškarcima. Verujem da bi mi on pružio mnogo, čak i kad to ne bi trajalo dugo.

Leni Monehen ostade otvorenih usta.

— Dete, šta ti to govoriš?

— Ja više nisam dete. A nisam ni neko bespolno biće, nego sasvim normalna mlada žena sa vrelim željama. Kada se Šejn vrati otići ću k njemu.

— Te misli cu ja isterati iz tebe.

— Nećeš, mama. Moje sestre su istog mišljenja kao ja. Sandra i Betsi. Sa Donom još nisam mogla da razgovaram, jer leži u lazaretu. Mi smo dovoljno stare, da same znamo šta je dobro za nas, i možemo da pazimo na sebe. Ubuduće ćemo same odlučivati kako ćemo se odnositi prema muškarcima.

A Mandi de Vris je stajala na blatnjavom tlu raskvašenom od kiše i gledala ka kapiji koja se iza Šejna i poručnika zatvorila. Mandine misli bile su kraj Šejna. Veoma se nadala da će imati uspeha.

I zbog sebe i zbog svih ostalih u tvrđavi.

Samo je Kora Marii želela da pregovori onoj dvojici ne pođu za rukom. Jednostavno, nije mogla da se navikne na pomisao da je zlato za nju izgubljeno. Posle svih tih ponižavajućih godina sa njenim mužem, Tajronom Marfijem, uvertela je sebi u glavu da to zlato mora da pripadne njoj.

Već se smrkavalo. Sijuksi su ih očekivali. Tu i tamo, ugledali bi ponekog ratnika na konju ili kako ide pešice i čuteći ih posmatra.

Crvenokošci su mrzeli belce. Smrt tolikih ratnika još ih je više ogorčila. Iako je duvao hladan vetar, poručnik se znojio.

— Možda je to zamka — reče nemirno. — Možda Crni Bufalo neće više da pregovara posle svega. Možda će nas u sledećem trenutku zaskočiti i izmasakrirati.

Šejn ravnodušno klimnu glavom. Nije hteo da razbije glavu stvarima koji ne može da promeni. Šta treba da se dogodi — dogodice se, brinuo se on ili ne. A kada je jednom odlučio da izađe iz tvrđave, više nije mogao nazad.

— Sačuvajte živce, poručniče — odvrati oficiru poluglasno. — I ne pokazujte strah.

— Pa da. Ja sam ipak vojnik.

Dvojica jahača ne razmeniše više ni reči. Crni Bufalo je čekao na ušću Reke Školjki. Nedaleko od njega, gorela je vatra. Šestorica naoružanih ratnika i belj otpadnik Džef Rigen stajali su u blizini poglavice, koji je prekrstio ruke na grudima.

Nešto dalje, čekalo je pedeset ratnika kraj konja. Čekali su i držali oružje na gotovs. U njihovom držanju bilo je nečeg pretećeg.

Šejn i poručnik zaustaviše se pred Crnim Bufalom. Šejn podiže desnicu u znak pozdrava.

— Haug, Crni Bufalo! Pozdravljam te.

— Hoćeš li ovaj put ponovo da me prevariš? — upita džinovski Sijuks. Imao je kapu od perja i kožnu jaknu s resama. O pojasu su mu visili nož i tomahavk. Vinčesterka je u njegovim ručerdama izgledala kao igračka. — Prvi put, kada si sa vojničkim poglavicom izašao iz tvrđave da razgovaraš sa mnom, iznenada je zapucalo, Veliki Vuče. I kada si kolbajagi hteo da mi predaš zlato, opet si sa mnom odigrao ružnu igru.

— Prvi put sam bio mevin — odvrati Zapadnjak. — Neka budala je izgubila živce i pritislula obarač. To je kapetana stjalo života. Sa kočijom je bila ratna vanka. Mi nismo više deca, Crni Bufalo.

— Nismo. Ali, još jednom me nećeš prevariti. Tvoj skalp u svakom slučaju želim, Veliki Vuče. On će na mom trofejnem koplju visiti prvi odozgo.

— Hvala za počasno mesto — odgovori Šejn. Do sada su razgovarali na narečju Sijuksa. Poručnik Aliberts postade nemiran, jer nije razumeo ništa. Zato Šejn nastavi na engleskom. — Mi smo došli da ti učinimo jedan predlog, Crni Bufalo.

Poglavica dade znak Šejnu i poručniku da sjašu. Oni to i učiniše. Džes Aliberts se upinjao da izgleda miran i neustrašiv. Nije mu lako padalo da gleda namrštena lica Sijuksa.

— Šta imate da mi kažete? — upita Crni Bufalo.

Šejn mu odvrati da je bilo dovoljno borbe.

— Posada tvrđave želi slobodan uzmak — nastavio je. — Onda možeš da uzmeš zlato i da razoriš tvrđavu.

— Zašto bih ja pristao na to? — upita Crni Bufalo. — Ja mogu tvrđavu da zauzmem oružanom silom, i da uzmem zlato. Moji mrtvi ratnici traže osvetu.

— I na našoj strani su padali ljudi. Mi nismo otpočeli borbu. Imamo dovoljno municije, a jedna tako jaka i dugotrajna kiša neće se ponovo spustiti. Ti možeš da zauzmeš tvrđavu, Crni Bufalo, ali, veoma mnogo tvojih ratnika će pri tome poginuti.

Poglavica je razmišljao. Znao je da Šejn govori istinu. Posada tvrđave borila bi se do poslednjeg metka i do poslednjeg daha, ako više ne bi imala nikakve nade.

— Vi mora da imate mnogo poverenja u mene, kada hoćete da se oslonite na moju reč da ću vas pustiti da uzmaknete.

— Ti moraš držati svoju reč da bi ostao vodeći poglavica — umeša se poručnik Aliberts. — Ako bi je prekršio i načinio masakr, tvoje bi ime zauvek dobilo ružan prizvuk. Onda bi ti postao „Koljač iz Fort Dezerta” i niko te ne bi ubrajao u velike poglavice.

Crni Bufalo klimnu glavom.

— To ste dobro izračunali. Takvi su bledoliki. Govore dvosmislenim jezikom i podmukli su. Krađu, lažu i obmanjuju, ali zauzvrat očekuju poštenje i pravednost... Ali neka bude. Imate

moju reč kao poglavice, da vam dozvoljavam slobodan uzmak ka Bilingsu ili Majls Sitiiju. Ili ka sledećoj tvrđavi. Pri izlasku munca možete napustiti tvrđavu. Sa vašim ranjenicima i celokupnim oružjem. Neće vam faliti dlaka s glave.

— Zlato ostaje u depou — reče Alberts. — Možete se uveriti da nećemo uzeti ništa.

Stavio je nogu u uzengiju i hteo da uzjaši. Ali, Crni Bufalo podiže ruku.

— Stani! Imamo još jedan uslov. Svi možete da odete sem Šejna. On je čovek koji nam je zadao najveće gubitke. Moram ga imati, da bih smekšao svoje ratnike koji s ovakvim dogovorom neće biti zadovoljni.

Alberts pogleda ka Zapadnjaku. Bilo je jasno da bi on Šejna žrtvovao veoma rado. Ali, nije se usuđivao da to otvoreno kaže.

— Ja nisam jagnje za klanje, Crni Bufalo — javi se Šejn. — Ne možeš od mene očekivati da ti se tek tako prepustim i time sebe osudim na smrt. Ali, ja neću da ugrožavam slobodan uzmak ljudi iz tvrđave, jer ja ne mislim samo na sebe. Ja te izazivam na borbu, poglavice. S oružjem po tvom izboru. Kada se ostali povuku, ja ću te čekati u tvrđavi. I ako te savladam, želim jedan čas prednosti.

Šejn je dovoljno glasno govorio, da Džef Rigen i ostali ratnici u blizini mogu da čuju. Crni Bufalo nije mogao tek tako da ignoriše poziv na borbu.

Onda otpadnik koraknu napred. Imao je grubu kožnu jaknu i šejr s orlovim perom. Na nogama je imao izvezene mokasine. S desne strane nisko mu je visio revolver.

— Čemu to odugovlačenje? — upita. — Šejn je kriv za sve naše teškoće, koje smo poslednjih dana imali. On mora da umre... Poteži svoj „kolt“, Šejne! Hoćemo da to obavimo.

Zapadnjak je stajao s jedne strane male vatre, Džef Rigen s druge. Gledali su se i Crni Bufalo se smračio. Nije mu se dopalo što Rigen istrčava ispred njega.

Ali, bilo je suviše kasno da ga opozove. Zavladała je tišina. Indijanci i poručnik zurili su u Šejna i otpadnika sa crnim prevezom preko oka.

Odjeknu krik noćnog sokola u lovu. Kao da je to bio znak, poteže Rigen revolver. Šejnova desnica kliznu ka „remingtonu“. Osetio je trzaj oružja u ruci, i opazio blesak iz Rigenovog revolvera.

Oba pucnja odjeknuše kao jedan. Ali, Šejn je ipak bio brži. Rigen je, uz to, i promašio.

Pogođen u grudi, on koraknu napred. Hteo je još jednom da puca, ali mu to više nije uspelo. Stao je usred vatre, a da to nije ni primetio. Onda se kao posečeno stablo sruši na tlo, otkotrlja se na leđa i ostade nepomičan.

Šejn je držao u ruci „remington” koji se dimio. Indijanci počеше da viču i da mašu puškama i lukovima. Za trenutak su preteći zurili u Šejna i poručnika. Crni Bufalo grmnu jedno naređenje, i pedeset ratnika uz glasne ratne pokliče pojuriše ovamo.

Džes Alberts je stajao kao skamenjen.

— Ostanite sasvim mirni, poručniče! — opomenu ga Šejn.
— Hoće da isprobaju našu hladnokrvnost.

Ratnici su dojurili kao da hoće da smrve dvojicu belaca pod kopitama svojih konja. Šejnu se nije makao nijedan mišić. Džes Alberts je u međuvremenu umro bar hiljadu puta.

Nekoliko koraka pred belcima, zaustaviše ratnici svoje mustange. Prasnu nekoliko pucnjeva i zazviždaše strele. Ratnički krici se pojačаше. Meci i strele zabodoše se u zemlju pred nogama Šejna i poručnika.

Crni Bufalo podiže ruku. Galama umuknu. Samo se još čulo rzanje mustanga i škripe uzengija. Džef Rigen je razrogačeno zurio u oblačno nebo.

U međuvremenu se smračilo.

— Bila je to fer borba — reče poglavica. — Jednooki je tako hteo. Jaši, Veliki Vuče i ti, žutokosi vojnički poglavice. Ali sutra, Veliki Vuče Šejne, sutra će te ja ubiti.

— Videćemo — odvrati Zapadnjak i vinu se u sedlo. — Ima i vukova koji s bufalima mogu izaći na kraj.

Mrtvi su u tvrđavi ležali u magacinu i u jednoj poluispražnjennoj šupi. Od početka borbe, poginulo je sedamdeset sedam muškaraca i jedna žena, koju je pogodila jedna rikošetirana kugla. Još dvadeset muškaraca i dve žene bili su teško ranjeni. Sa mrtvim Indijancima u tvrđavi branioi su se bavili mnogo manje.

Oni su ležali na vežbalištu u blatu.

Šejn je čučao sa Hukom Harperom, Kid Alamom i još nekoćinom kraj vatre. Bilo je mračno. Od kako su se oni i poručnik vratili u tvrđavu, nije više ispaljen nijedan hitac. Nekoliko ljudi nosilo je zavoje.

I Alamova desna polovina lica prelivala se u svim bojama, i bila je teško povređena. Rana u levoj potkolenici povremeno je Zapadnjaka jako bolela, ali, Šejn nije na to obraćao pažnju.

Huku Harperu bila je umotana leva ruka. Pod košuljom i jaknom nosio je još i prevez na levom ramenu. Mračno je pijuc-kao sok duvana za žvakanje u vatru.

— Taj Crni Bufalo pribaviće slavu svom imenu — reče. —

To je dvonožni bik. Prebiće ti kosti, jednu po jednu, a da se pri tom i ne napregne.

— Sačekajmo — odvrati Zapadnjak.

— Misliš li ti da bi te Indijanci pustili čak i kad bi im pobedio poglavicu? — povika Harper. — Davola bi! Nafilovali bi te strelama.

Šejn je srkao kafu iz plehanog lončića. Ništa nije odvratio.

— U svakom slučaju, ostajem s tobom — nastavi Huk. — S tim da se borba vodi po svim pravilima. Mi smo partneri, i ja te neću ostaviti u nevolji.

— Besmislica, Huk. Ti ništa ne možeš učiniti. Kada umru dvojica umesto jedan, to ne menja ništa na stvari.

— Ostaću s tobom i kvit! Nemoj mi oponirati, inače ćeš osetiti moju kuku. Ja sam tvoj sekundant.

— Ostajem i ja — pridruži se Kid Alamo.

Ali, o tome ni Šejn ni Harper nisu hteli ni da čuju. Kid Alamo više nije protivurečio. Ali, on je imao sopstveni plan. Kraj vatre sedeli su vojnici, kopači zlata i dva farmera. Razgovarali li su prijateljski sa Šejnom i poželeli mu sve najbolje.

Visok Zapadnjak imao je poseban položaj u tvrđavi. Za nje ga bi ovi umorni vojnici prošli i kroz vatru i kroz vodu. On je hteo malo kasnije da se udalji i da poseti Mandi de Vris. Ovu noć, koja mu je lako mogla biti poslednja, želeo je da provede na svoj način.

Onda začu jedan tihi poziv. On se udalji od vatre i kruga muškaraca oko nje. Između dve daščare u senci, stajala je jedna prilika. Isprva je Šejn mislio da je to muškarac. Onda primeti da je to Keri Monehen, druga po godinama kći Leti.

Šejn joj priđe.

— Šta je, Keri?

— Čula sam da ćeš se sutra boriti sa poglavicom Sijuksa. Nema li negde neko mestašce gde bismo bili neometani? Htela bih u ovoj noći nešto da doživim. Možda mi se nikada više neće pružiti prilika za to.

I plavokosa Keri Monehen zagrlila visokog muškarca. Poljubila je snažno i strasno Zapadnjaka. Šejn oseti kako u njemu raste uzbuđenje. Pridike mame Monehen očigledno nisu bile plodotvorne.

Privukao je Keri.

— Idemo u moju sobu — reče.

Aliberts mu je prepustio sobu poginulog poručnika Ivensa. Šejn povede devojku ka brvnari, pazeći pri tom da ih ne vide.

Jedan visoki muškarac bio je naslonjen kraj vrata brvnare. Crveni Kas Ganard. Uspravio se kad je par naišao i iscerio se.

Noć je bila mračna, ali, ne toliko da čovek ne bi mogao da vidi na šest-sedam metara udaljenosti. U tvrđavi je gorelo i ne-

koliko vatari. Stražari su bili na tornjevima i palisadama. Ljudi u tvrđavi ipak nisu sasvim verovali napadačima.

Možda bi se još nekoliko usijanih glava usudilo da napadne. Ili da nabave skalpove.

U baraci za ljudstvo ležali su teško povređeni. Od ranjenih Indijanaca u štali, nekolicina su umrla. Ostali su bili previjeni i dobili su vode i nešto hrane. Svuda u tvrđavi pripremljena je sutrašnja evakuacija.

— Halo, Sejne — oslovi ga Ganard. — Hteo sam još jednom da te vidim pre nego što te poglavica Sijuksa ne izobliči. Šteta, hteo sam lično da te smaknem. Želiš li da provedeš poslednju ljubavnu noć?

— To se tebe ne tiče, Ganarde. Ako tako jako želiš da razmeniš metke sa mnom, izvuci svoje gvožđe! Hajde, spreman sam!

— Misliš da si jak, jer si danas jednog smaknuo? — upita bandit. — Tog jednogkog otpadnika. To ti je bio mali svetli trenutak. Sa mnom ti to neće uspeti.

Sejn gunnu Keri blago u stranu. Desnica mu je lebdela nad drškom revolvera. Ali, Ganard se samo tiho nasmeja. Podigao je ruke i pokazao prazne dlanove.

— Ne, Sejne. Ne sa mnom. Prepuštam te Crnom Bufalu. Umri, Sejne, i pozdravi mi đavola lično!

Krenuo je odatle, a onda dodao preko ramena.

— Onu staru kuku, Harpera, njega ću smaknuti!

Mala scena imala je nekoliko posmatrača. A onda stiže Leti Monehen.

— Keri! — zakreštalala je. — Kuda ćeš? Dođi odmah kod naših kola!

— Ne, mama — odvrati plavojka odlučno. — Ja imam dvadeset dve godine, i neću više da mi se naređuje. Ne u ovim stvarima. Hoću ovu noć da provedem sa Šejnom, i što se mene tiče, to može svako da zna. Jednog muškarca kao što je on možda neću više nikada sresti.

— Keri, dobićeš dete!

— Pa šta? Šejnovog sina bih rado podigla.

Devojka uđe ispred Zapadnjaka u kuću. On je pratio. Leti Monehen ostade nepokretna. Ona više nije razumela ovaj svet.

XII

Ujutru, posada i civili napustiše tvrđavu. Bilo je vetrovito i sipilo je. Na nebu su visile velike zavese oblaka. Tlo je bilo blatnjavo. Sijuksi, Šipeve, Asiniboini, Krije i Piščeni držali su se u dve grupe levo i desno od kolskog puta oko kilometar daleko od tvrđave.

Crni Bufalo dobio je nova pojačanja. Ratnike na konjima i pešake. Oni su čuteći zurili u belce.

Ljudi i žene iz Fort Dezenta poneli su samo ono najneophodnije. Natovarena kola predstavljala su jednu dugačku zmiju. Većina branilaca odlazila je na konjima, ali, neki su išli i pešice. Na kolima su ječali ranjenici.

Mrtvi su uz počasti sahranjeni u tvrđavi iza vežbališta. Šejn i Huk Harper stajali su na tornju kraj tvrđave. Obojica su bili naoružani. Huk Harper je u međuvremenu nabavio novu „sačmaricu“.

Obojica su posmatrali povlačenje branilaca. Huk Harper otppljunu.

— Ne pevaju baš dok idu. Nadajmo se da će izvući čitavu kožu. Crni Bufalo će uskoro dojuniti ovamo.

Kapinja tvrđave bila je širom otvorena. Keri Monehen izađe iz depoa. Ona je još bila u tvrđavi kad su poslednja kola iščezla iza jedne šumovite uzvišice.

— Hej, Šejne! — viknula je.

Zapadnjak i Huk se obazreše. Dole je stajala devojka, kao i uvek u muškom odelu i sa revolverom sa svačke strane.

— Zašto si ovde, Keri? — upita Šejn.

— Hoću da ostanem s tobom, kao Huk. Mama je bila vrlo zajedljiva kad sam se noćas vratila. Jutros sam se odande iskrala. Mama je sigurno verovala da ću se s nekim drugim voziti, jer mi je njena blizina neprijatna.

— Moraš odmah za karavanom, Keri — prekide je Zapadnjak. — Uzmi moga konja. Prednost onih što se povlače još nije velika, i moći ćeš brzo da ih stigneš.

— Ali, ja neću.

Šejn side sa tornja. Keri Monehen stajala je pred vratima tvrđave.

— Keri, nestaćeš odavde smesta! — reče Šejn oštro. — Huk, dovedi moga konja. Neću nikakvog protivljenja, mlada damo! Inače ću ti ispružiti tur!

Keri ljutito udari nogom o tlo. Očekivala je sasvim drugu reakciju. U svojoj romantičnoj zaljubljenosti, nije primećivala da je svojim ostajanjem u tvrđavi zadala Zapadnjaku samo još jednu dodatnu brigu.

Ali, Šejn ipak nije uspeo da je pošalje za karavanom. Dvanaest mladih ratnika jahalo je ovamo. Bili su to Asiniboini i Pidženi. Nisu mogli više da obuzdaju svoju žeđ za plenom, i prekršili su naređenje Crnog Bufala. Urlajući, dojurili su i otvorili vatru.

Crni Bufalo je vikao za njima, ali, nije mogao da ih vrati.

— Prokletstvo! — prasnu Šejn i podiže pušku.

Keri Monehen poteže oba svoja revolvra. Huk je bio u štahu po Šejnovog konja. Strele i meci prizviždaše pored Zapadnjaka

i Keri. Šejn je pucao što je mogao brže. Dva ratnika ispustiše oružje i srušiše se u vlažnu travu.

I jedan mustang se, njišteći, složi na tlo. Kerini „koltovi“ bljuvali su vatru. I onda se zari jedna strela u devojčinu levu ruku. Keri kriknu. Šejn je uvuče u tvrđavu.

Mladi ratnici galopirali su sve bliže. Šejn obori jednog revolverom iz sedla. A onda prasnu „sačmarica“. Huk je čuo pucnje i dotrčao je ovamo. A spolja dopreše drugi pucnji u leđa bandoglavih ratnika, željnih skalpova.

Bio je to Crni Bufalo, koji je, sav izvan sebe od besa, pucao na mlade Indijance koji su prekršili njegovo naređenje. Nekoliko Sijuksa, koji su poglavicu verno pratili, takođe otvoriše vatru.

Time je sprečen taj napad. Samo trojica pobegoše odatle u brda. Ostali su ležali mrtvi ili ranjeni. Crni Bufalo je imao muke da umiri ratnike. Bila je to dugačka rasprava i branioци su dobili u vremenu.

Šejn izvuče devojci strelu iz ruke. Keri pade u nesvest. On i Huk je previše, i na verandi komandanture položiše je na jedno čebe.

— Devojka će nam još nedostajati — reče Huk. — Dok ste ovde tako stajali, uspeo sam nešto da shvatim... Naime, da žene često imaju neobičan ukus.

— Ako ne budeš miran, obesicu te sa tvojom kukom na kapiju! Hoću da razgovaram sa Crnim Bufalom. Te proklete mlade usijane glave! Nadajmo se da neće biti nikakvog masakra... Huk, ako sve dobro krene, otići ćeš sa Keri. Neću nikakvog protivljenja! Nestaćeš i povešćeš je, pa makar te ja sam morao staviti na konja!

— Ja ostajem ovde.

— Ti ideš! Ti, pijano staro hrkalo, ti mi ovde samo stojiš na putu! Sa jednokukim divljim veprom već sam se predugo raspravljao! Gubi se! Nestani!

Huk Harper je buljio u svog druga.

— Kako si me to nazvao? Starim hrkalom i jednokukim veprom? U redu, ne moraš biti jasniji. Staro hrkalo ide! Petljaj se sa svojim stvarima sam! Možeš me još samo...

Šejn se pope na toranj. Očevidno je hteo da otera Huka, i to mu je uspelo. Crni Bufalo je uspeo da umiri svoje ratnike i neće biti masakra. Šejn pozva poglavicu. Mrtvi i ranjeni pred tvrđavom su odneseni.

Onda odjahaše Huk Harper i Keri Monehen, koja je u međuvremenu došla k sebi. Huk ne udostoji Zapadnjaka ni jedinog pogleda. Keri se, međutim, stalno osvrkala u sedlu. Zatim Šejn ostade sam.

Crni Bufalo i šestorica ratnika Sijuksa dojahaaše. Kucnuo je čas odluke.

Šejn je odložio svoje oružje. Stajao je nasuprot Crnom Bufalu na vežbalištu. Poglavica Sijuksa nosio je samo ljudskom kosom urešene kožne pantalone i mokasine. Bio je visok dva metra, i težio je sigurnih sto petnaest kilograma. A nije imao ni grama sala na sebi.

Sve su to bili gvozdeni mišići, čvrsto meso i tvrde kosti. Bio je to džin koji bi normalnog čoveka udarcem pesnice mogao da ubije ili obuhvatom da zdrobi. Njegove ruke bile su smrtonosno oružje.

Šejn, koji takođe nije bio mali i mekan, izgledao je džinu kao lak zalogaš. Ratnici koji su se okupili na vežbalištu, bili su sigurni u pobedu svog vođe.

Rane od Hukove sačme nisu mu smetale. Ni Šejn nije obraćao pažnju na svoje lake povrede. Pre nego što je počela borba, sjuriše se još mnogo ratnika u tvrđavu. Crni Bufalo je hteo svog protivnika da smakne pred velikom publikom, sastavljenom od njegovih ljudi.

Šejn je uživao veliki ugled kod Sijuksa. Kada bi ga Crni Bufalo ubio, kako bi se proslavio.

Na borilištu je bilo preko sto ratnika. Radovali su se predstavi, i stavljali primedbe o obojici boraca.

Poglavica je držao ruke prekrštene na grudima.

— Počecemo — reče najzad. — Treba li da te pretučem, Veliki Vuče, ili da ti slomijem vrat?

Šejn nije čekao dugo. On istupi, eskivira levicom i pogodi desnicom poglavicu u bradu. Bio je to pun pogodak, ali, Crni Bufalo nije čak ni zatresao glavom. On se baci prema Sejnu. Ratnici povikaše. Šejn se izmače i udari poglavicu u koleno.

Crni Bufalo se okrete oko sebe. I ovaj put uspe da ščepa Zapadnjaka. Šejn je mislio da ga je obuhvatio medved. Poglavica ga odiže od tla. Šejn više nije mogao da diše. Pred očima su mu se pojavili crveni kolutovi.

Poglavica ga odbaci kao loptu, i Šejn se prizemlji u blato. Crni Bufalo se dosad samo poigravao s njim. Hteo je da zabavi svoje ratnike.

Umrlijan blatom, Šejn ustade. Crni Bufalo jurmu na njega. Zapadnjak se izmače u poslednjem trenutku i podmetnu mu nogu.

Crni Bufalo pade potrbuške u mulj. Sada je i on bio prljav kao i Šejn. On zaurla od besa. Mašući pesnicama, krenuo je na protivnika. Pun pogodak prebio bi Sejnu nekoliko rebara ili smrvio lice.

Šejn ponovo eskivira. U boks se razumeo bolje od poglavice. Ali, njegovi udarci nisu mogli ogromnom Sijuksu da naškode. Crni Bufalo počeo da goni Šejna. Bacio se napred, pokušavajući da ga obuhvati.

Ali, Zapadnjak podiže koleno i smrska mu rskavicu. Sada se poglavica trgnuo prvi put. Pokušao je da satera protivnika u ugaio. Nos mu je krvario.

Izenenada, on podiže visoko nogu i ispruži je prema Šejnu. Ali, ovaj odbi taj udarac, šta više, podiže sijuksovu nogu još više i poglavica pade na leđa. Sada je bio sav umazan blatom.

Šejn pokuša nešto novo. Uze kratak zalet i skoči na Crnog Bufala petama od čizama na grudi. Odskočio je kao kegla. Ali, odmah je ponovo bio na nogama. Sada je krenuo na sve ili ništa.

Očajavao je. Znao je sve trikove i vodio je teške borbe u kojima su upotrebljavani pesnice, laktovi, stopala, kolena, prsti, pa čak i zubi. U tim borbama u slobodnom stilu, nije bilo milosti i sažaljenja. Jedini cilj bio je protivnika uništiti i sam preživeti.

Za sredstva nije pitao niko. To je bio najsuroviji način borbe, način koji su poznavali samo muškarci u divljini. Brđani koji su na grizlija išli nožem, i Indijanci u pograničnim oblastima.

Šejn je bio brži, ali je poglavica posedovao ogromnu snagu. Odjednom, uspeo je da zgrabi Zapadnjaka i da ga baci pod sebe. Pritisnuo je Šejnovo lice u blato. Ipak, Zapadnjak je uspeo još jednom da odbaci poglavicu.

Ustao je, dok je Crni Bufalo još klečao. I tada je pokazao Sijuksu! Precizan zamah i nekoliko snažnih udaraca. Onda ga bridovima dlanova obe ruke opali po vratu.

Crni Bufalo pade unapred, i ostade da leži bez svesti. Šejn pade na kolena. Bio je potpuno iscrpljen.

Crveni ratnici su razočarani mrmljali među sobom. Nisu mogli ni da sanjaju da će ovaj bledoliki pobediti njihovog poglavicu.

Crnog Bufala, koji još nijedan dvoboj ove vrste nije izgubio. Najjačeg ratnika celog plemena Sijuksa.

Jedan Sijuks iskorači. Šejn je bio suviše umoran da bi mogao da se okrene. Krudak puške ga pogodi, i onda više ničega nije bio svestan.

Zevnuo je i počeo da hvata vazduh. Osvestio se. Telo ga je bolelo kada se okrenuo, i bio je potpuno iscrpljen. Najradije bi ponovo potonuo u nesvest. Ali, tada ga nešto munu u slabinu.

Šejn s mukom otvori oči. U glavi mu je dobovalo. Ugledao je prljavosivo nebo iznad sebe i jednu kulu koja se uzdizala ka njemu. Kula je bila Crni Bufalo, koji ga je posmatrao.

Zapadnjak se ponovo seti svega. Osvrnuo se. Ležao je vezan kožnim remenima na prljavim daskama verande komandanture. Crni Bufalo stajao je kraj njega. Oko sto ratnika nalazilo se u dvorištu Fort Dezerta.

Sijuksi na konjima i bez njih. Čekali su i mrko gledali u Zapadnjaka. Nekoliko gavranova letelo je krešteći nad tvrđavom.

— Šta je sa mojim slobodnim odlaskom? — upita Šejn s naporom. — Ti si mi dao reč da me nećeš dirati ako te pobedim, Crni Bufalo.

Poglavica očevidno nije računao s tim da će to Šejnu uspeti. Lice mu je izgledalo kao da se sudario sa lokomotivom.

— Ti bedni beli pasji sine — procedi na narečju Sijuksa. U međuvremenu se oprao i obukao čistu odeću. Šejn je još uvek bio umrljan blatom. — Ti si sve moje planove pretvorio u ništa. Asiniboini, Čipeve, Krije i Pidženi su otišli. Poglavice tih plemena neće da mi se pridruže i pomognu borbu Sijuksa.

Crni Bufalo uzdahnu duboko.

— Nisam postigao uspeh koji mi je bio potreban da ih uverim. Zbog tebe, Šejne, samo zbog tebe! Kada sam ustrelio grupu mladih ratnika pred tvrđavom, koji nisu poslušali moje naređenje, već sam stvorio zlu krv. I kada sam izgubio protiv tebe, ratnici severnih plemena su mi konačno okrenuli leđa.

Crni Bufalo bio je povređen i ogorčen. Njegova samosvest bila je poljuljana, i imao je osećanje da je izdan. Nasukao se na zadatku koji su mu dale poglavice Sijuksa.

— Imam još stotinu ratnika i s njima ću jahati ka Crnim brdima. Jer, ovde u Montani, nećemo postići ništa. Kočiju sa zlatom povešćemo sa sobom da ne dođemo praznih šaka... Kako da se Biku Koji Sedi i Ludom Konju pojavim pred očima? Do malo pre, bio sam Crni Bufalo, nepobeđivi. Sada sam poražen čovek.

Glas poglavice Sijuksa bio je skoro plačan. Šejn je još uvek ćutao.

— Tvrđavu ćemo zapaliti kada odjašemo — nastavi Crni Bufalo.

— A šta je sa mnom? — upita Zapadnjak. — Dao si mi svoju reč.

— Ja te neću ni taći — odvrati poglavica pun mržnje. — Ti ćeš u komandanturi biti vezan za stolicu komandanta. Šta ja mogu ako te vatra spali? Gadno ćeš umreti, Šejne. Vrlo gadno.

Zapadnjak ne odgovori. Ugledao je kočiju na kapiji tvrđave. U nju je bilo upregnuto dvanaest mustanga. Crni Bufalo izgleda nije hteo da zlato natovari na konje. Možda je u kočiji video nekakav simbol. Ili, mađiju koja će ga vratiti njegovom plemenu.

Ranjene i mrtve Indijanci su poneli iz tvrđave. Bila je prazna i uskoro će je obuhvatiti plamen.

Crni Bufalo podiže Šejna i odvuče ga u komandanturu. Nije hteo ništa da rizikuje. Negde u tvrđavi, našao je žicu. Njom je vezao visokog Zapadnjaka za stolicu iza pisaočeg stola komandanta.

Žicu plamen ne može progoreti kao kožni remen. Bilo je neverovatno da bi Šejn to doživeo, ali, Crni Bufalo nije hteo ništa da prepusti slučaju.

Cerio se Šejnu.

— Prosuću petroleum po zidovima i krovu — reče. — Onda ću ti zapaliti baraku iznad glave. Cela tvrđava će goreti. Možda će ti to činiti čast da imaš takvu posmrtnu vatru.

Poturio mu je cev „vinčesterke“ pod nos.

— Ako bi molio za milost, možda bih ti poklonio brzu smrt i iz mesta te ustrelio. Šta kažeš, Veliki Vuče?

— Bila je ono fer borba — odvrati Šejn. — Ja te prezirem, jer si pogazio svoju reč, Crni Bufalo. Zbog toga ćeš biti odgurnut na vratima večnih lovišta i tvoja duša će zauvek lutati po mraku.

— A ti ćeš jaučući goreti — procedi poglavica Sijuksa, čiji su se planovi o budućnosti izjalovili sa Šejnom. Zatim izađe.

XIII

Čuo je pucketanje plamena. Dim koji je ujedao prodirao je kroz pukotine. Vatra se razgorevala i bivalo je sve vrelije. Užareni komadi drveta padali su po Šejnu. Sijuksi su se povukli. Više nije imao nikakve šanse. Živ će izgorjeti. Žica mu se usekla u meso. Plamišci su se već vukli po podu.

Zapadnjak je kašljao. Dva zida komandanture bila su u plamenu. Vazduh kao da je dolazio iz pakla, i mučio je vezanog čoveka.

To je, dakle, kraj, pomislio je.

Onda se otvoriše vrata. Jedna prilika prođe kroz plamen. Čovek je imao maramicu vezanu preko usta i nosa. Baci vlažno ćebe preko Šejna. A onda odreši njegove veze. Nije bilo lako odrešiti žicu. Ali, ipak, uspeo je.

Morao je da pokrije Šejna koji je bio više mrtav nego živ. Samo što su izašli, a vratnice su se srušile. Sijuksi su pokušali

da zapale i palisade i tornjeve, ali, vlažno drvo nije htelo da gori. Zgrade su međutim buktale. Ogroman dim dizao se prema nebu.

Fort Dezert se pretvorio u pakao. Sada je tek Šejn mogao svog spasioca izbluže da pogleda. Bio je Sijuks. Radilo se o onom ratniku kome je on posle prve borbe za poštansku kočiju poklonio život. Onaj koga je metak pogodio visoko u desnu stranu grudi.

Morao je to biti vrlo žilav momak kad je već ponovo bio na nogama. Ili ga je kugla srećno pogodila.

— Ja sam Leteći Tomahavk — reče ratnik — Prepoznao si me, beli čoveče?

— Da.

— Ti si mi poklonio život, a sada sam ja spasao tvoj. Život za život. Zbog rane, ja sam kod tvrđave bio samo posmatrač, a ne i ratnik. Crni Bufalo je poražen. Kada sam čuo šta treba s tobom da se desi, privukao sam se.

— Zahvaljujem ti, Leteći Tomahavku — odvrati Zapadnjak. — Ti si častan čovek. Ponosan i hrabar ratnik, kojeg nikada neću zaboraviti.

— I ti si hrabar — reče Leteći Tomahavk — i vrlo jak, kad si pobedio Crnog Bufala. Takav ratnik ne treba bespomoćno da izgori. Crni Bufalo je bio pun besa, jer su svi njegovi planovi propali. On je na tebe prebacio krivicu za ono za šta je sam kriv. Od početka.

I Šejn je tako mislio. Crni Bufalo je već prvi prepad na kočiju morao sam da predvodi. Leteći Tomahavk ustade.

— Dođi sa mnom, Veliki Vuče. Ostavio sam dva konja u blizini. Nabavio sam za tebe i revolver. Moraću odjahati napred ka mojoj plemenskoj braći. Ako se suviše zadržim, mogao bih izazvati sumnju.

Šejn ustade i pođe za spasiocem iz tvrđave.

Na jednoj padini punoj žbunja čekali su ih jedan armijski konj i jedan mustang. Šejn dobi vojni „kolt“. Oružje je bilo u redu, iako je bilo i boljih revolvera.

Šejn i Leteći Tomahavk se rukovaše. Sijuks uzjaha. Još se držao malo zgrčeno u sedlu, jer mu rana još nije sasvim zacelila. Odjahao je praćen Zapadnjakovim pogledom.

Šejn se nadao da Leteći Tomahavk neće imati nikakve poteškoće sa Crnim Bufalom i da će čitave kože stići do lovišta Sijuksa. Sijuksa koji se morao boriti da bi preživeli. Kada voj-ska počne surovo da umiruje plemena, možda će i on pasti u toj klanici. Ali, Šejn ga neće zaboraviti. Leteći Tomahavk bio je

crveni vitez prerije, čovek kakvih je sve manje među ljudima uopšte. A sve više Ganarda, Alberta i Crnih Bufala.

Oprao se na Reči Školiki i očistio odeću. U bisagama je našao šibice, nešto hrane i druge sitnice. I vojničku knjižicu na ime Čarls Mek Kidzi. To je morao biti jedan od vojnika koji su poginuli pri podršci poručnika Ivensa spasavanju Mandi de Vris.

Na ušću reke zapalio je vatru da bi osušio svoje stvari. Tri kilometra dalje, gorela je tvrđava. U Fort Dezertu više neće biti vojnika poslatih po kazni. Pomislio je na kapetana Marfija čiji leš je ostao negde nepokopan.

Odmario se dva časa. Borba sa Crnim Bufalom ga je iscrpela. Pitao se kako je protiv takvog džina uopšte uspeo da pobedi. Pomogli su mu borački instinkt i velika unutrašnja snaga.

Ali, ni on ne bi više voleo da se golim rukama sukobi sa tim grmaljom. Nekoliko rebara mu je sigurno naprslo. A i sa jednim vratnim pršljenom nije baš bilo sve u redu.

Samo to će se sve dovesti u red. Mogao je biti srećan što je uopšte još živ.

Pažljivo se osvrnuo oko sebe. Nigde nije bilo crvenih ratnika. Lešinari su kružili na nebu. Mora da je oko bilo još leševa.

Jeo je hranu iz bisaga. Bili su potrebni jaki zubi da bi se sažvakali tvrd hleb i sušeno meso. Posle obroka, osećao se mnogo bolje. Imao je nekoliko opekotina, ali to ga nije onespokojavalo.

Morao je za karavanom. Ugasio je vatru i uzjahao. Izgledao je gore od bilo koje skitnice. Odelo mu je bilo poderano i uprkos čišćenju, još uvek umrljano.

Pojahao je ka jugoistoku, za tragovima kola i iahača. Pola časa kasnije, ugledao je usamljenog konjanika. Vodio je drugog konja na uzici. Bio je to Huk Harper i kad ga je prepoznao zarikao je kao bivo.

Oba prijatelja sjahaše. Huk tako snažno zagrlj Zapadniaka da ga zabočeše povređena rebra.

— Nisam verovao da ću te ponovo videti živog — reče. — Ali, hteo sam da, ako ništa drugo, bar sahranim tvoje posmrtnu ostatku. Ti si me oterao iz tvrđave da bi mi spasao život. A ja, mamlaz, upao sam u to.

— Budi srećan, inače bi sada bio mrtav — odvratí Zapadnjak. — A na moje posmrtné ostatke još ćeš malo pričekati.

— Ti, stari bivole! Dođi da te poljubim u oba obraza!

— Ne, Huk, nikako. Ja imam žilav nervni sistem, ali taj šok ne bih preživeo.

— Jesi li istresao Crnog Bufala iz gaća?

— Nego. I to tako da se prašio.

— Bravo, bravo. Već sam mislio da nećeš uspeti, ali, školovanje kod ujka Huka ti se isplatilo. Još ti nedostaje samo kuka, pa da budeš dobar kao ja.

Zapadnjak je pustio Harpera da priča. Ovaj je preo od sreće dok su zajedno jahali za kolonom kola.

XIV

Stigli su kolonu predveče. Vojnici, civili i žene napredovali su polako. Zbog ranjenika, kola nisu smela da idu brže.

Šejn dojaha do poručnika Albertsa, koji je bio preuzeo vođstvo. Pešaci su s mukom pratili kolonu. Mnogi su se klatili u sedlu, kao da će svakog trenutka da se sruše.

Poručnik se skamenio kad je video Zapadnjaka.

— Ja nisam verovao da ćete preživeti — reče. — Indijanci izgleda drže reč. Već satima nismo videli nijednog.

Šejn mu ispriča da su planovi Crnog Bufala propali.

— Moram da obavestim vojsku. Možda će im uspeti da Crnom Bufalu prepreče put i otmu mu zlato — reče Alberts. — Ovu kolonu ću odvesti u Bilings. Ali, dotle će nam biti potrebno još nekoliko dana.

Šejn ostavi poručnika. Hteo je da pozdravi stare poznanike. Ali, prvo mu je bilo potrebno drugo odelo. Huk Harper se za to pobrinuo. Jedan kopač zlata dao je Šejnu pantalone, crvenu košulju i tamnu suknenu jaknu. Nije tražio ništa za to. Šejn je dovoljno učinio za sve, rekao je.

Pošto nije imao opasača, jer su mu Sijuksi odneli oružje, zadenuo je Šejn „kolt” u pantalone. Huk mu je nabavio pušku „spensericu”. Nije bio najnoviji model, ali, pucala je dobro.

Pošto se presvukao, pošao je duž karavana, koji se vukao istim putem kojim se oni pre nekoliko dana stigli u Fort Dezert. Ovaj put u suprotnom smeru. Padala je slaba kiša, a usko-ro je dunuo i hladan severac. Šejn pomisli kako će zima ove godine stići rano, i biće veoma jaka.

Porazgovarao je sa Kid Alamom i potražio Mandi de Vris. Sedela je kraj muškarca na kolima u kojima je spavala, na boku. Dočekala ga je prilično hladno.

— Šta je, dušo? — upita je Šejn. — Da li bi ti bilo milije da me je Crni Bufalo smaknuo?

— Ja nisam tvoja duša — odvrati kockarka. — Zašto ne odjašeš do Keri Monehen, sa kojom si proveo poslednju noć u tvrđavi.

Šejn se nasmeja glasno.

— Valjda nisi ljubomorna? Ti?

— Pih! — diže Mandi nos. — Baš mi je stalo do toga.

Šejn je primetio da je ljuta i razočarana.

Njegov povratak karavanu bio je dočekan s oduševljenjem. Sa nekoliko poznatih izuzetaka. Bandita, naravno. Svi su mu postavljali pitanja, ali on jedva da je odgovarao.

Kora Marfi ga nije ni pogledala. Bilo mu je svejedno.

Leti Monehen htela je da ga probode pogledom, iako je Zapadnjak prijazno pozdravio. Dona, koja je imala u ramenu ranu od strele sedela je na boku kraj majke, sa rukom u povezu, i još malo bleđa u licu.

— Kako je? — upita je Šejn.

— Dobro. Dosada se rana još nije upalila.

Tri ostale sestre sedele su na konjima. Ne samo Keri, već i Sandra i Betsi gutale su ga pogledima. Kerina rana nije izgledala loše.

— Izgledaš iscrpljen — primetila je. — Je li borba bila teška?

Ispričao joj je u nekoliko reči. Dim na nebu iz Fort Dezerta još su mogli da vide.

— To pokvareno đubre! — besnela je Keri. — Nadaćmo se da će ga stići kazna. Kada se ulogorimo, lećiću ti rane.

— Pomoći ćemo ti u tome — dodade spontano Sandra i Betsi.

Priključi mu se Kid Alamo, pa zajedno odoše do Ganarda i njegovih bandita. Jedan od njegovih je poginuo, a dvojica bili ranjeni. Ganard se naceri kao i obično kada mu je Zapadnjak prišao.

— Gle, Šejn! Đavo ima dobre namere s tobom. Ili sa mnom, jer sad ću te ja moći smaknuti.

— Sačekaj do Bilingsa — odvrati Zapadnjak. — Tamo ti stojim na raspolaganju. I ostavi u međuvremenu Huka Harpera na miru.

— Prvo si ti na redu, Šejne. Onda dolazi Huk.

— A šta je sa mnom? — upita Kid Alamo.

— Tebe, žutokljunče ću oduvati — odvrati Ganard.

Čes Kasidi je jahao zdesna od Ganarda. Bio je ćutljiv kao i uvek, ali mu je ruka ležala na kundaku „vinčesterke”.

Kid Alamo se nasmeja glasno. Kao čarolijom, odjednom mu se stvoriše „koltovi“ u rukama. Prasnuše dva pucnja. Ganardu i Kasidiju odleteše šeširi s glava, zadržavši se na pantljikama.

I već su mu „koltovi“ opet bili u futrolama. Jedna žena u prednjim kolima uplašeno vrisnu, a nekoliko muškaraca su gledali kako vetar odnosi dim baruta.

— No — upita Kid Alamo. — Veruješ li još uvek da ćeš me samo tako oduvati?

Banditu ne iščeze smešak sa lica. On nasadi ponovo šešir koji je sada imao dve rupe na tuljku.

— Doživećeš to, Kide. Doći će dan.

Debeli narednik Vajt dojah.

— Šta to radite ovde? Jeste li pošasavili?

— Samo mala vežba, naredniče — objasni Kid. — Da nam refleksi ne otupe.

— Oštri reflekse drugde. Ili kasnije. Kada budemo u Bilingsu.

Dotle je bilo još sigurnih sto pedeset kilometara kroz divlju, besputnu zemlju. Narednik Vajt je znao šta se odigralo. Okrenuo je konja i vratio se ka čelu kolone. I Šejn i Kid ostaviše Ganarda i njegove bandite, koji su u sebi kovali od besa. Posle nekog vremena jahanja na čelu, siđoše s konja i pustiše pešake da se malo odmore na konjskim leđima.

— Šta misliš o mom umeću, Šejne? — upita Kid. Njegovo mlado lice žarilo se od ponosa.

— Pucati u šešire, to je dečja igra — odvrati Zapadnjak. — Sada Ganard zna koliko si brz i kako potežeš.

— Ali, mogao sam ih smaknuti, Šejne! Mogao sam tačno da izbacim njega i Kasidiju iz sedla.

— Možda. Bila je to ipak samo igra, jer, on nije reagovao. Ne potcenjuj Ganarda, Kide. On je jedan od najopasnijih revolveraša Zapada, iako se jednom ili dvaput nije naročito pokazao.

Naveče se karavan ulogorio kraj jednog potoka. Ranjenici — ma je posebno bio potreban odmor. U toku puta jedan je već umro. Poručnik Alberts postavi stražu, iako su umorni ljudi protestvovali.

U logoru su gorele tri velike vatre. Oskudne količine hrane te večeri su konačno potrošene. Keri i Sandra Monehen su zaista lečile Šejna. Njemu se, međutim, užasno spavalo.

— Želeo bih zaista da znam šta žene nalaze na tebi — primeti Huk Hamper, kada su devojke otišle, i oni se zavili u ćebad.

— Pitaj ih — zevnu Zapadnjak i zaspa.

Po izlasku sunca, krenuli su dalje. Izbili su na glavni put za Bilings. Popodne su se susreli sa jakom vojnom jedinicom. Jedan pukovnik je vodio eskadron snabdeven čak i poljskim topom, kao i dvoma kolima sa municijom i opremom. Ljudi iz Fort Dezerta se obradovaše vojnicima.

Pukovnik Sten Maverik bio je snažan muškarac sede kose i oštih crta lica. Za njim se zaustaviše dva poručnika i krupan zastavnik.

Poručnik Alberts mu podnese izveštaj. Maverik ga je slušao, ne prekidajući ga. Kada je pomenuto Šejnovo ime, on oštro pogleda Zapadnjaka.

— Jedan traper je javio da Indijanci ugrožavaju Fort Dezert — reče. — Viša komanda me je poslala kao pojačanje. Druge vojne jedinice pročešljaju kraj. Kada to vide severna plemena, triput će razmisliti hoće li ratovati ili ne.

— Oni su odustali — objasni Šejn. — Crni Bufalo se nasukao. Trebalo bi da gonite njega i njegove Sijukse i da povratite kočiju sa zlatom.

— A vi ste Šejn, koji je toliko posla zadao „Vels Fargo“? — odvrati pukovnik pitanjem. — Zašto se onda brinete zbog jednog transporta „Vels Fargo“?

— Sigurno ne iz obzira prema kompaniji. Ali, ako Crnom Bufalu uspe da kočiju odveze u Dakotu, indijanski rat će se produžiti bar još nekoliko meseci. Za to zlato Sijuksi mogu da kupe brdo oružja i municije. I onda će mnogo ljudi umreti. I crveni i beli.

Pukovnik klimnu glavom.

— Razumno, Šejne. Vi mislite i na druge. Da, goniću kočiju. I potući ću Crnog Bufala i njegove Sijukse. Tragove mogu lako da pratim.

— Najbolje da im presečete put. Ako sa vašom jedinicom budete jahali na jugoistok, i ako izvidnici budu držali otvorene oči, ne možete promašiti. Ne morate posebno do tvrđave. To bi vam samo značilo zaobilaženje.

Pukovnik je bio od ljudi koji su slušali pametne savete. On progovori još nekoliko reči sa poručnikom, prepusti karavanu nešto hrane i onda krenu dalje na čelu svojih dve stotine vojnika.

Karavan krenu dalje. Šejn odvuče Harpera i Kiida u stranu.

— Pukovnik i njegovi vojnici napraviće od Sijuksa iverje — reče.

— Zbog toga nijedno oko neće ostati suvo — rugao se Huuk. — Ali, kakvu ćeš ti korist izvući iz toga?

— Razmisli malo. Crni Bufalo ima kočiju do koje mu je jako stalo. Vojnici će napasti. Šta će učiniti poglavica Sijuksa da bi spasio zlato?

— Potražiće pogodno mesto na koje će veći deo njegovih ratnika navući pukovnika, da bi tamo mogli da ga zadrže. — Huk se počeo kukom po glavi. — Dok se pukovnik bude s njima natezao, jedan broj ratnika, najviše dva tuceta, pokušać da umaknu sa zlatom. Ili u kočiji, ili će ga pretovariti na konje.

— Tačno, Huk. Mnogo ratnika Crni Bufalo za taj posao neće odvojiti, ako istinski hoće da se bori s pukovnikom. To znači da imamo izgleda da se još dokopamo tog zlata.

— Nas trojica? — zabezeknu se Huk. — Protiv dva tuceta Sijuksa?

— Potrebno nam je još nekoliko ljudi — složi se Zapadnjak. — U ovom karavanu ima tvrdih momaka koji će za šaku zlata štošta rizikovati. Osmorica do desetorica biće dovoljno.

— Imaš pravo. Ali, šta ako su Ganard i njegova banda došli na istu pomisao kao i mi? I oni bi mogli lako zavrbovati nekoliko ljudi.

— S tim sam računao. Sa Ganardom i njegovom bandom moramo kad-tad završiti. A četvrt miliona dolara nije malo, čak i kad bi se razdelilo na više ljudi.

— Ja sam za — javi se Kid.

XV

Karavan je išao dalje, i već je imao skoro kilometar prednosti. Šejn, Kid i Huk poteraše konje. Obišli su oko nekog žbunja i drveća i onda ugledali petoricu jahača pred sobom.

Kas Ganard, Čes Kasidi i još trojica revolveraša. Jahali su polako i kobajagi nemanno. Kas se kao i obično kezio.

— Hej, amigosi — reče — na ovaj trenutak sam čekao dugo. Sad ćemo to obaviti. Šejne, ti si na redu. I ti, Harpere, stari pasji sine. I ti, takođe, žutokljunče Kide!

Visoki Zapadnjak i njegovi prijatelji zaustaviše konje. Kas Ganard je hteo da pobedi Šejna u dvoboju, jer je to tražio njegov revolveraški ponos.

— Odjednom, hoćeš da se razračunaš. Šta te gricka, Kase? — upita Šejn.

— Kada te smaknem, zlato će biti moje. Ima nekoliko čvrstih momaka u karavanu koji sarađuju s nama. I poručnik je na našoj strani. Smrt kapetana Marfija, naime, nije bila slučajna.

Niko tada nije izgubio živce, nego je Kasidi pucao, kako je s Albertsom dogovoreno, na Crnog Bufala.

Bilo je jasno. Ganard je na dlaku mislio kao i Šejn i isto planirao.

— U redu — složi se Zapadnjak. — Da i to obavimo.

Nastala je grobna tišina. Lišće je šumilo na svežem vetru. Proletela je jedna vrana. Sekundi su izgledale beskonačne. Žile na Ganardovim slepoočnicama su nabrekle.

— Jaah! — viknu Kasidi i onda je sve išlo brzo.

Kas izvuče oba revolvera ukrštenih ruku. Bio je brži od Šejna, koji nije imao futrole, nego je oružje zadenuo za pojas, pa je povukao između dva pucnja. Kidovi „koltovi” su grmeli. Čes Kasidi, koji je podigao „vincesterku”, sručio se iz sedla sa rupom u čelu. Njegov poslednji metak odlutao je ka nebu.

Iako silom levoruk, pucao je i Huk. Praštalo je, vio se barutni dim i konji su njištali. Ganard je ustrelio Šejnovog konja. Ovaj je raširenih nogu stajao nad srušenom životinjom i onda uputio ka Ganardu svoj poslednji metak.

Pogodio ga je u srce. Ovaj je, ne verujući, zurio u Zapadnjaka. Ovom je krv kapala niz levu ruku. Pucnjava umuče. Niko ne bi verovao da je trajala svega pet sekundi.

— Ti — prostenja Ganard. — Ti...

Onda pade mrtav iz sedla. Samo je još jedan njegov revolveraš bio u sedlu, ali, bio je teško ranjen. Držao se čvrsto za grivu dok mu je krv kapljala.

Huk i Kid bili su ranjeni. Kid je imao duboku prostrelnu ranu s desne strane, a Huk je bio pogođen u rame i desnu slabinu. S mukom se održavao u sedlu.

Pucnji su se čuli u karavanu. Dojahali su poručnik Alberts i osmonica njegovih ljudi. Poručnik ravnodušno pogleda mrtvace.

— Ovaj sukob se već dugo očekivao — primeti. — Pokopajte ih tu.

Šejn ga je posmatrao. Je li istina ono što je Kas rekao? Ne reče ništa, već uz Kidovu pomoć pridrža ranjenog Huka.

Izdahnua je i onaj teško ranjeni. Vojnici pokopaše sve. Na krstu izdeljanom od letava za sanduke, napisano je belom bojom:

„Ovde počiva Kas Ganard. Bio je najbrži revolveraš Zapada. Ali, Šejn je gađao tačnije.”

Šejnu i Kidu su bile previjene rane, ali je Huk ležao među teško povređenima. Ranarnik je odstranio metak, ali je ipak izgledalo kritično. Huk je fantazirao i udarao kukom oko sebe po vazduhu.

Ležao je kraj vatre, a Šejn je čučao kraj njega. Huk je buncao o zlatu, o El Pasu i o ko zna sve čemu. Šejn najzad reši da ga dovede k sebi.

— Huk, kućo stara — poče — ne budali...

Stari ga više nije čuo. Pao je u nesvest.

— Noćas je kriza — reče ranarnik. — Ništa ne možemo da učinimo, Šejne. O tome da li će Huk Harper preživeti ili umreti odlučice njegov organizam.

— Učinili ste sve — umiri ga Zapadnjak. Onda ode do druge vatre kraj koje su ga očekivali Kid, petorica muškaraca i dve žene, koji su hteli da jašu za kočijom. Žene su bile Keri Monehen i njena sestra Sandra. Ta porodica izgleda nije odustajala od plana da skupi po svaku cenu pare za ranč u Vajomingu. Muškarci su bili Pirs Slokam i Mak Rivs, dva kopača zlata, vojnici Volt Brenan i Džud Dafi i Majk Džonason, koji se izdavao za naseljenika. Ali, Šejn nije video još nijednog farmera obučenog u crnu kožu i sa dva nisko usađena revolvera.

Poručnik Alberts nije imao ništa protiv toga da učestvuju i dva vojnika. Trebalo je da krenu pre sunčevog izlaska. Dogovorili su još neke pojedinosti.

Onda se Šejn umota u svoje ćebe, po strani od vatre. Taman da zaspi, kad začu neki šum. Neka prilika se približi i uvuče se kraj njega u pokrivač. Šejn oseti ženske obline. Vrele usne priljubiše se uz njegove.

— Keri? — upita, jer u mraku nije mogao da raspozna devojku.

— Ne, nego Sandra. Keri ne mora sve da pripadne. Ovo je moja noć.

Džes Alberts je sedeo u jednim kolima i pisao dnevni izveštaj pri svetlosti petrolejke. Više nije nosio zavoj oko glave. Kora Marfi se pope u kola. Poručnik je opazio i uzdahnu. Njegova strast prema Kori se ugasila. Čeznuo je za danom kad više neće morati da je vidi.

— Šta hoćeš?

— Zlato, Džese, zlato. — Oči su joj sijale. — Šejn hoće sa Kid Alamom i petoricom drugih i još dve Monehenove da odjaše za njim. A ti tako gledaš?

— Jesam li ja „Vels Fargoov“ čuvar zlata? Bolje da Šejn inkasira četvrt miliona, nego da Indijanci kupe oružje. Meni je

dosta toga zlata. I vojske takođe. Čim stignemo u Billings podneću ostavku. Neka se drugi bace s tim vojnicima i neka provode život u vašljivom Fort Dezertu. Meni je dosta!

— I meni već dugo — složi se Kora. — Ali zlato, Džese, pomisli samo još jednom na to zlato? Šta ćeš početi ako pre vremena napustiš vojnu službu? Penzija koju bi dobio je smešna. Morao bi postati kockar. Ali, na Zapadu ima mnogo kartaških ajkula i rizik je ogroman.

— Još je uvek to bolje nego raditi.

Kori zlato nije izlazilo iz glave.

— Ne budi mlakonja! — šaputala je. Slikala je pred očima Albertsu šta bi sve sa tim mogao da počne, i kako mu je beznačajna budućnost bez tog zlata.

— Ali, mi smo samo partneri, Koro — odupirao se. — Nama nema zajedničke budućnosti. Ja sam spoznao kakva si zapravo, i neću da živim s tobom.

Glasi joj je zvučao oporo kad je odgovorila.

— Ni ja s tobom. Ni ti nisi mnogo bolji od Tajrona. Daj mi samo moj deo zlata, i više me nećeš videti. Ja ću se naplatiti za proćerdane godine u Fort Dezertu.

— Mnogo sreće — podrugnu se Alberts. — A sada idi! Pozvaću narednika Vajta.

S njim je razgovarao dobrih pola časa. Onda je sve razjašnjeno. Vajt je imao dovoljno vojnika. Njih osamnaestorica pratiće poručnika i misis Marfi. Alberts će ljudima u karavanu reći da mora da izjaše ka jednoj vojnoj postaji. Karavan mora sam u Bilings. Velike opasnosti ionako više nije bilo.

XVI

Oprostio se od Mandi de Vris. Kockarka mu je izjavila da nju zlato ne interesuje, jer se ona već obezbedila za budućnost. Poželela mu je mnogo sreće.

Zatim se Šejn priključio Kidu i ostalima. Svi su već bili u sedlu.

Raspitao se kod ranarnika za Huka. Ovaj je izgleda prebrodio krizu. Ako se ne desi ništa nepredviđeno, sreće se ponovo u Billingsu. Stavio je starom džeparac u jaknu, dok je ovaj spavao snom koji oporavlja.

Šejn se još jednom osvrnuo ka logoru i podiže ruku. Grupa krenu i uskoro se izgubi u jutarnjoj izmaglici.

Dan i po su jahali ka jugoistoku. Ali, drugog dana saznali su da nisu sami koji traže kočiju sa zlatom. Za njom je bilo još dvadeset vojnika i jedna žena.

U kasno popodne drugog dana začuli su pucnje. Pojahali su uz jednu uzvišicu. Ubrzo su videli šta se odigralo. Na polovini jednog prevoja, došlo je do teške borbe. Pukovnik Maverik je teško potukao Sijukse.

Ali nekolicina Indijanaca je još uvek bila gore i blokirala prolaz. Vojnici nisu mogli da prođu u poteri za kočijom. Ponovo su se razlegali pucnji, a s vremena na vreme javio bi se i onaj poljski top.

— Kočija je s druge strane prevoja — primeti Šejn. — Indijanci ovde će se boriti do poslednjeg metka, a onda i kundacima. Pukovnik neće brzo proći. Moraćemo da obiđemo brdo i pokušamo da uhvatimo kočiju.

Bilo je to pakleno jahanje sve do noći. Često su se probijali sasvim uskim i vratolomnim stazama. Zatim su se ulogorili i odspavali nekoliko časova. Potom su nastavili lov.

Mišli Zapadnjaka su se nanovo i nanovo vraćale na Crnog Bufala. Bio je uveren da će se sa poglavicom još jednom sukobiti. U poslednjoj, odlučujućoj borbi.

U podne su načinili kratak predah. Bili su na tragu kočije. Šejn je procenjivao da kočiju prati osamnaest ratnika.

I poglavica je bez sumnje bio s njima.

Popodne pomešaše se tragovi drugih konja sa tragovima kočije i Indijanaca. Uprkos stenovitom tlu, Šejn je uspeo da pročita tragove.

— Oko dvadeset jahača — reče. — Kladim se da su to poručnik Allberts, debeli Vajt i odeljenje vojnika. Ne bi me začudilo da je i Kora Marfi s njima.

Još za dana, ugledali su izdaleka plavokaputaše. Vojnici su očigledno uzeli kraći pravac i bili su bliže kočiji. Skoro su je dostigli.

— Šta sad? — upita Sandra Monehen. — Vojnici sigurno neće vratiti zlato „Vels Fargou”. Za to ne bi rizikovali glave.

— Treba li da se borimo protiv naših drugova? — upita vojnik Džud Dafi sa nelagodnošću. — Ako su s njima i poručnik

Alberts i narednik Vajt, bićemo poraženi. Poručnik brzo puca, a Marvin Vajt je jako opasan i podmukao tip.

— Mi hoćemo samo zlato — primeti tobožnji farmer Majd Džonason. — Mogu nam ga dobrovoljno ustupiti...

— Pokušaćemo da se sporazumemo — odluči Šejn. — Tamo ima dovoljno zlata za sve. Uostalom, ni poglavica neće poručniku dobrovoljno ustupiti zlato. Možda će se vojnici vratiti kr-
vave glave.

— Videćemo — prekide Kid raspravu. — Hajdemo!

Dva sata docnije, kada se već spustio suton, začuli su puc-
njavu. Prešli su Big Horn, nalazili se na nizbrdici i približavali
se Pauder reci, tom širokom vodenom toku u zemlji Sijuksa,
koji je bio opasan zbog virova i živog peska.

Onda su stigli do poprišta borbe u jednoj šumovitoj dolini.
Još uvek se pucalo. Šejn zaustavi svoju grupu.

Stavio je šake oko usana i povikao.

— Hej, ovde je Šejn! Možemo li pomoći?

Možda sto metara odatle blesnu vatra. ali ne u smeru pri-
došlica.

— Nekoliko prokletinja kriju se u šumi! — dopre odgovor.
— Polovina od nas je pobijena. Zađite im s leđa!

— Sad će biti ozbiljno — upozori Šejn svoje pratiocce. — Dr-
žite oružje spremno!

Napravili su luk i ušli u mračnu šumu. Samo tu i tamo, za-
čuo bi se još po pucanj. Od rastinja između drveća jedva se vi-
delo na nekoliko metara.

Onda prasnu sa jednog drveta. Vojnik Volt Brenan sruči se
s konja. Šejn skoči iz sedla, dovuče se u cik cak liniji drvetu i
onda progovori njegova „vinčesterka”. Skriveni strelac, koji je
upravo ponovo punio svoju jednometku, pade kao pokošen.

Kopač zlata Mak Rivs bio je pogođen strelom u vrat. Sijuks
je čučao na jednom drvetu. Kid Alamo ga skide „koltom”. Tre-
ćeg Sijuksa dokačiše poručnik Alberts i Marvin Vajt sa svojim
vojnicima koji upravo stigoše.

Poslednji ratnik koji je još bio u životu ubi Džuda Dafija i
još jednog vojnika. Onda odleprša u pomrčinu. Poručnik ie
psovao.

— Prokleti da su! Bila su dvanaestorica. Nismo im ujahali u
zamku, ali, ipak je bilo čvrsto. Kora Marfi je mrtva. Devetorica
mojih vojnika su pali, a četvorica su teško ranjena.

— Predlažem da se ujedini — reče Zapadnjak. — Kada dođemo da zlata, svako će dobiti svoj deo.

Poručnik je samo kratko razmišljao pa se složi.

Logorovali su se u dolini. U noći su dva Sijuksa pokušali da im odjure konje. Ustreljeni su, ali su prethodno smaknuli dva stražara.

Sledećeg jutra, devetorica muškaraca i Sandra Monehen preduzeše gonjenje kočije. Dva nepovređena vojnika i Keri ostadoše sa mrtvima i ranjenima u dolini. Za svaki slučaj. Vojnici su trebali da sahrane poginule, a Keri da se pobrine za ranjene. Gonioci je trebalo da se za zlatom vrate po njih.

XVII

Sunce je stajalo u zenitu kad je Crni Bufalo otkrio iza sebe gonioce. Imao je još samo petoricu ratnika, od kojih su dvojica bila ranjena. I sam je imao ranu u desnoj nozi i levom ramenu. Bes zbog poraza ga je izbezumio.

I mržnja prema Šejnu. Njega je krivio za sve. U visokom Zapadnjaku video je demona kojeg je morao uništiti. Dva ratnika sedela su na kočijaškom mestu. U toku ovih dana sasvim su se naučili upravljanju kroz besputna brda.

Vodili su još dvanaest konja za zamenu. Time su dobijali u brzini.

Konji su ipak bili iscrpljeni. Na manje od kilometra od Pauder reke. Ali, to poslednje parče do rodnog kraja preći će kako bilo.

Crni Bufalo je poslao glasnika, ali ga na drugom kraju reke nije očekivalo nikakvo pojačanje. Nije ni slutio da upravo predstoji bitka Sijuksa sa generalima Šeridanom i Šermanom. Bik Koji Sedi i Ludi Konj nisu mogli da odvoje ni jednog jedinog ratnika.

Razmak između kočije i gonilaca iznosio je jedva nešto više od kilometra. I naglo se smanjivao. Crni Bufalo je kleo na svom narečju. Zaustavio je ratnike. Kočija stade.

— Žuta ptico, ti ćeš voziti kočiju kroz pličak! — naredi poglavica. — Oteraj rezervne konje. Više nam nisu potrebni. Na drugoj strani će se uskoro pojaviti naša braća... Vi, ostali, jašite u susret bledolikima! Počinje naša poslednja borba!

Četiri ratnika stadoše uz svog poglavicu. Samo četvorica od one velike vojske koja je krenula na Fort Dezert.

Poglavici je bilo teško. Nije se bojao smrti. Bilo mu je to milije nego da velikim poglavicama mora da priča o svom porazu.

Imao je kapu s orlovim perima na glavi, kožno odelo sa resama i za pojasom nož za skalpiranje. Među goniocima, koji su se približavali, prepoznao ga je Šejn i uspravio se u sedlu.

— Ajeee! — viknu. — Veliki Vuk, moj smrtni neprijatelj. On će me pratiti u Večna lovišta!

Žuta Ptica dohvati dizgine i potera kočiju na reku. Poglavica je galopirao prema goniocima, držeći „vinčesterku” iznad glave. Njegovi ratnici su ga pratili.

S udaljenosti od sto pedeset metara, gonioци otvoriše vatru. I Sijuksi zapucaše u trku. Rastojanje se smanjivalo brzo. Pirs Slokam i jedan od vojnika padoše iz sedla. Još jedan konj bi pogođen i zbači jahača.

Ali, i trojica Sijuksa padoše. Crni Bufalo opali na Zapadnjaka. Ovom odlete šešir s glave. Uzvratio je sa dva metka. Bar jedan pogodio je poglavicu u grudi. Ali, ovaj ostade u sedlu.

Onda se konj pod njim sruši i Šejn pade s njega. Kid Alamo izbaci iz sedla poslednjeg Sijuksa koji je jahao sa Crnim Bufalom.

Poglavica je galopirao na Šejna. Zapadnjak skoči. Poručnik Alberts i Majk Džonason opališe u ogromnog Sijuksa. Ovaj se pogođen zgrči i projuri na konju pored Zapadnjaka.

Šejn ga udari kundakom. Poglavica ispade iz sedla, otkotrlja se malo i ostade da visi na nekom trnovitom žbunju. Krvario je iz mnogih rana.

Zapadnjak ga je smatrao mrtvim. Svi pogledaše ka kočiji. Trojica gonilaca ležala su na tlu. Jedan se ponovo diže. Njega je samo zbačio pogođen konj.

— Kočija! — viknu Vajt. — Već je u reci!

Odgalopirao je ka njoj. Sijuks koji je vozio, okrete se i podiže pušku. Ali ga narednik s tri metka skide. Konji stadoše.

Narednik se vrati.

— Imamo zlato — saopšti poručniku. — Šta je s ostalima?

Poručnik klimnu glavom. Njima dvojici ostao je još samo jedan vojnik. Šejn, Kid Alamo, Sandra Monehen i Majk Džonason stajali su malo po strani.

Iznenada se poručnik munjevito okrete oko sebe i pogodi Džonasona u slabinu. Ovaj odvrati vatrom. Narednik i pre-

ostali vojnici držali su takođe oružje u ruci .Bio je to podmukli napad, koji mora da je već ranije planiran.

Šejn gurnu Sandru i ova pade na zemlju. Visoki Zapadnjak trže „kolt” i opali. Vojnik pade. Šejn se saže i koraknu u stranu. Kidovi „koltovi” zagrmeše. Svi su pucali. Nastao je pakao na Pauder reci.

Sandra je pucala sa zemlje, Džonason je klečao i s vremena na vreme slao po metak. Šejn je pogodio poručnika u glavu i sad je preostao još samo debeli narednik Vajt. On nanišani u Zapadnjaka, ali ovaj je bio brži.

Odjednom je nastala tišina. Dim baruta vukao se kroz vazduh.

— Do đavola! — procedi Kid. — Ovo zlato je oduzelo pamet i crvenima i belima.

— Treba da previjemo Sandru — reče Šejn. — Ima metak u desnom ramenu. U bisagama imam zavoj.

Polako je otišao do ustreljenog konja. Kid Alamo odnese Sandru pod jedno stablo, na koje je mogla da se nasloni.

Devojka je stiskala zube. Lice joj je bilo blede. Iznenada, Kid viknu. Šejn se trže i osvrte. Kočija je opet krenula. Kotrljala se po plićaku.

Šejn ostavi zavoj i potrča ka obali. Kid Alamo je trčao za njim. Šestopreg je sada bio usred reke. Kočija se naže i skliznu sa plićaka. Tonula je kao da je neko vuče dole.

Sada, kada se nagnula na desnu stranu, ugledali su Šejn i Kid čoveka na kočijaškom sedištu. Bio je to Crni Bufalo. Na njemu je bilo najmanje šest rana iz kojih je tekla krv. Ali, svojom neverovatnom snagom još uvek je pokušavao da upravlja kočijom. I usmerio je tačno na mesto gde se u plićaku nalazio živi pesak.

Sedeo je na kočiji i tonuo zajedno sa zlatom. Zatvorio je oči. Izgledao je kao da je već mrtav. Onda još jednom podiže ruku kao da je želeo da pozdravi Šejna. Ili je to bio izraz njegovog poslednjeg trijumfa?

— Sedi na našem zlatu i tone s njim — primeti Kid Alamo.

— Da — procedi Zapadnjak i vrati se ka Sandri Monehen. Izvadio joj je metak iz ramena i previo je. Onda pokopaše mrtve na obali reke. Crvene i bele jedne kraj drugih.

Vratili su se u dolinu, u kojoj su ih čekali Keri Monehen, dva vojnika i ranjenici. Odande krenuše za Bilings.

Hulk Harper je već čvrsto stajao na nogama. U njegovoj pratnji Šejn žurno napusti grad.

Što zbog potere „Vels Fargoa”, što zbog potere sestara Monihen.

KRAJ

V

DŽON DŽEFERSON GRANT

**PRIČA O VELIKOM
BILU**

Moja mati ga je slušala bez reči. Njeno lice je bilo mirno, ali sam ja dobro znao šta se u njoj odigrava.

— Ah, tako! — reče ona najzad. — Lepo je od vas, gospodine Sanderse, što ste iskreni. Pretpostavljam da su to učinili, ili se spremaju da učine, i ostali moji susedi. Gospodin Karson, na primer, ili gospodin Svansi...

Imenovani su ćutke gledali negde u vrhove svojih cipela, ne pokazujući ni najmanje volje da to poreknu.

U tišini, koja nastade, neko reče.

— Samo trenutak, molim.

Bio je to Bil. Njegove oči su svetlucale onim svojim neo-bičnim, čeličnim sjajem. On ustade i okrenuvši se s lakim poklonom Džonatanu Baksteru, reče.

— Ovaj gospodin ovde rekao nam je sve što misli kao pravnik i to je u redu. Naš uvaženi sudija — nastavi Bil, poklonivši se u pravcu Delmera Šoa — uverio nas je da je obračun s oružjem u ruci neka vrsta zakonski dozvoljenog postupka. I to je u redu. Međutim, kad je već tako, ja ne vidim zašto i mi ne bismo primenili isti taj zakonski dozvoljen način.

— Kako to mislite, gospodine Muligane? — upita sudija.

— Jednom sam vam već rekao da sam za vas gospodin Bakingam — reče Bil. — A sada ću vam reći još nešto, gospodine sudijo: ako taj revolveraš Gaj Lamot ima oružje, imaju ga i drugi. Ako računamo na njegove ljude, ima nas ovde više nego njih. Ako već ne mislite da bi zajednički nastup bio od neke koristi, zašto onda neko od nas ovde ne istupi pred Gaja Lamota i ne dovede stvari u red.

— Ko, na primer? — upita Džonatan Bakster.

— Jedan je ovde plaćen za to — reče Bil. — Kada su građani Silver Krika birali šerifa, pretpostavljam da su imali u vidu da to treba da bude odlučan i hrabar čovek. Ukoliko do sada nisu imali mogućnosti da to provere, evo danas prilike koju ne treba propustiti.

Nastala je za trenutak tišina, zatim Timoti Veler uzviknu iz svog ugla.

— Bravo, plemeniti vojvodo!

— Umukni, Velere! — reče šerif, dižući se sa svoje stolice. Zatim se okrete Bilu. — Možete me prekinuti ukoliko nisam u pravu, gospodine Bakingame, ali ako sam vas ja dobro razumeo, vi predlažete da odšetam do Gaja Lamota i da ga sa oružjem u ruci primoram da napusti ovaj grad.

— Upravo sam to hteo da kažem — reče Bil.

— A možete li mi reći — nastavi šerif — na osnovu čega vi prisvajate sebi pravo da mi stavljate takve predloge?

— Nisam to smatrao kao neko pravo.

— Ili možda mislite — nastavi šerif — da je najlakše sta-

viti bedu za vrat nekom drugome?

— Vidite, šerife — reče Bil — ja ne govorim o vama kao o čoveku po imenu Džef Morou, već vas imam u vidu kao predstavnika zakona. Mogao bi to isto da učini ma ko drugi među nama, ali bi to bio postupak, kako se lepo izrazio gospodin Džonatan Bakster, u suprotnosti s ustavom. Međutim, u slučaju da vi nastupite, to bi bio obračun zakona sa bezakonjem. Shvatate li razliku?

— Shvatam — reče šerif. — Ako već neko treba da vadi kestenje iz vatre zbog lepe gospođe Sare Vels, onda je bolje da to bude neko drugi a ne gospodin Bakingam.

Bilove zenice postadoše tanke kao vrh noža.

— Nisam to mislio da kažem, šerife — reče on.

— Briga mene šta ste vi hteli da kažete — reče šerif. — Ne dozvoljavam da mi daje pouke o hrabrosti čovek sumnjivog porekla koji, uzgred budi rečeno, ima naviku da okreće neprijateljima leđa i koji je zaštitnik nezbrinutih udovica na tuđ račun.

— Šerife — reče Bil, a lice mu postade strogo i tvrdo — pretpostavljam sam da ste ništarija, a sada se to i potvrđuje. Nisam nikada nikome davao pouke iz hrabrosti, osim, ako to nije bilo pitanje moga ličnog iskustva. To ću vam odmah i dokazati. Vidim ovde gomilu različitih ljudi, ujedinjenih jednim jedinim osećanjem: strahom od smrti. Neki to mogu da opravdaju, drugi ne. Neki su opterećeni porodicom, nekima nedostaje svest o dužnosti, nekima se jednostavno mili da žive. Pa ipak, svi ste vi čestiti građani, uvaženi ljudi, odani zakonima i pravdi. Evo ovde, pred celim ovim skupom, ja ću vam iskreno priznati da nisam nikada bio u nekom tesnom prijateljstvu sa redom i poretком. Ja sam dosta dugo živio na ovom svetu, a da ne uvidim da se u njemu neprestano veliča ono što je plemenito i pravdeno, ali, da u isto vreme postoji i ono što je suprotno svemu tome. Iz tih sam razloga počeo sticati uverenje da mora da postoji neka ravnoteža između dobra i zla, i da se ono, što ne odgovara nazorima većine ljudi, može održati samo zato što je i to u prirodi čoveka. Prema tome, iskoristiti nepravdu nije lako; nju ne možemo uništiti samo verovanjem u pravdu i zakone. Možda su za tu svrhu mnogo korisniji ljudi koji se naizgled s onu stranu zakona i pravde, jer već poseduju iskustvo ravno protivnicima. Zbog svega toga, nemojte shvatiti kao nešto neprirodno što će za koji trenutak u odbranu pravde ustati čovek koji nema mnogo veze s njom, i što će vam pouku o hrabrosti dati onaj za koga mislite i govorite da okreće neprijatelju leđa. I to sve uz obećanje da će Gaj Lamot napustiti danas ovaj grad zauvek.

— Bile! — uzviknu moja mati, i njen mi se glas učini kao krik ranjenika. — Ne smeš to učiniti!

— Gospođo Vels — reče Bil nežno i s puno ljubavi — uvek sam se divio vašoj veri u pravdu. Ona je za mene bila veliko ohrabrenje. Želeo bih da istrajete do kraja; ne zbog ovih ljudi ovde, već zbog Dika i vas. Pa i zbog mene, ako to za vas nešto znači. Imanje je vaše, i ostaće vaše.

— Pa, to imanje ne vredi više od vašeg života! — uzviknu moja mati.

— Možda i ne vredi — reče Bil — ali, ono što sam doživeo na njemu, zaista vredi.

On je dodirnu nežno po kosi i reče.

— Molim vas da uvek mislite na to.

Zatim se okrete i pođe vratima. Poslednje što smo u zamenelaj sali čuli, bio je drhtavi glas Timotija Velera: „A darovi života bili su u njemu tako raspoređeni, da je priroda mogla ustati i reći: To je bio čovek!“.

X

Stajali smo kraj prozora, na vratima i duž trotoara i gledali kako Bil prelazi preko ulice u pravcu Nilsenovog salona. Koračao je spokojno, bez žurbe, kao da ide na sastanak sa prijateljima. Iz „Srebrne potkovice“ su dopirali do nas zvuci klavira, glasovi muškaraca i žena, zveket čaša. A kada se Bil popeo uz stepenice i otvorio niska dvokrilna vrata, nastala je i tamo mrtva tišina.

Ono što se posle toga dogodilo, ispričao nam je kasnije sam Nils Nilsen. A počelo je ovako: kada su se vrata otvorila i novi gost ušao, Gaj Lamot je stajao leđima naslonjen na bar, razgledajući sa dosadom po sali. Za stolom najbližim baru sedeo je Džed Holovej sa svojim ljudima, a malo dalje Atkinson i njegov nerazdvojni drug, crvenokožac sa pletenicama. Mada je, kako kaže Nils Nilsen, u salonu vladalo uobičajeno raspoloženje, klavirista je svirao, devojke su zabavljale goste, kockari su galamili uz karte i piće, u vazduhu se osećala neka neobična zategnutost. Bilo je tu i gostiju kakve on ranije nije viđao, niti bi dozvolio da se vide u njegovoj krčmi, kao da je neredovno stanje u gradu privuklo sve moguće probisvete iz bliže ili dalje okoline Silver Krika.

Kad je, dakle, novi gost ušao, i kada ga je Gaj Lamot ugledao, postao je odjednom, po Nilsenovim rečima, kao čovek koji vidi avet. Trgao se, odmaknuo jedan korak u natrag a njegove upale oči povukle su se u svoje duplje dublje nego ikada. U dvorani je nastala mukla tišina: čak su i oni najudaljeniji kockari zastali sa kartama u vazduhu.

Gospodin Bakingam je, kaže Nilsen, prišao baru i rekao glasom koji je presekao tišinu kao sečivo noža.

— Gaje Lamote, došao sam po svoj revolver.

Gaj Lamot je još uvek buljio u njega. Zatim promuća, pokušavajući da se osloni rukama na bar.

— Bile! Mislio sam da si mrtav, Bile!

— Kao što vidiš, Gaje Lamote — reče Bil — ja sam još uvek živ.

— Mislio sam da si mrtav — nastavi Gaj Lamot. — I ne samo ja, Bile. O tome se govorilo od Santa Fe do Kanzas Sijena, i od...

— Nije važno šta se o meni govorilo — prekide ga Bil. — Niti gde se o tome govorilo. Došao sam po svoj revolver, Gaje Lamote, i da te zamolim za još jednu uslugu.

— Pričalo se da si mrtav, Bile — nastavi Gaj Lamot — i kada sam našao tvoj „kolt“ kod jednog od ovdašnjih momaka, nije bilo razloga da u to posumnjam. Šta više, taj momak je priznao da ti ga je uzeo dok si ležao sa metkom u leđima i ja sam...

— Ubio si nevinog čoveka — reče Bil. — To je bio moj prijatelj, Gaje Lamote.

Gaj Lamot se okrete i odmeri Kupera koji je sedeo kao skamenjen. Zatim izvadi Bilov „kolt“ i zagleda se u njega.

— U redu, Bile. Sve što mogu da ti kažem jeste to da sam bio iskreno ožalošćen na vest o tvojoj smrti.

— Verujem — reče Bil. — I to samo zato što je tebi lično bilo uskraćeno da to učiniš.

Gaj Lamot se trže.

— Zar smeš tako da govoriš, sada kad imam oružje u rukama!

— Smem — reče Bil spokojno. — Ti si sposoban na sve i svašta, Gaje Lamote, ali, nisi od onih koji će pucati na čoveka bez oružja.

Gaj Lamot se osmehnu i spustivši Bilov „kolt“ na bar obložen limom, gurnu ga do ruke njegovog vlasnika.

— A što se tvojih optužbi tiče — nastavi on — mogu te uveriti, Bile, da nisam nikada bio protiv tebe, niti ću to ikada biti. A kao dokaz da govorim iskreno, učiniću ono što nikada dosad nisam učinio: popiću za srećan susret čašu skoča.

On dade znak Nilsenu i dok je ovaj točio piće, Bil reče.

— Jedino čime možeš da mi pružiš dokaze svoga prijateljstva, Gaje Lamote, jeste da se što pre pokupiš odavde. I ti i ova tvoja bagra.

— E! — reče Gaj Lamot, vidno iznenađen. — Nisam tako nešto očekivao od tebe. Znači, da si i ti na nečijoj strani!

— Jesam — reče Bil. — Na strani na kojoj ti nisi nikada bio a na kojoj, iskreno rečeno, i ja sada prvi put stojim: na strani reda i zakona.

* Gaj Lamot prste u smeh.

— Pa, to mora mnogo da košta, Bile.

— Više nego što ti misliš, Gaje Lamote.

— Iskreno rečeno, koliko dobijaš?

— Bolje pitaj — reče Bil — koliko gubim. Zato neću biti nimalo popustljiv prema tebi. Ni prema ovoj tvojoj bratiji. Ne dajem ti više od deset minuta da se pokupiš.

Gaj Lamot je, kako nam reče Nilsen kasnije, pogledao oko sebe, u svoje i u Holovejeve ljude, zatim je zaustavio pogled svojih prodornih očiju na Bilov „kolt“.

— Malo računice, Bile — reče on. — Nas ima ovde sedmorica. Recimo da se dogodi čudo i da ti budeš brži od sviju nas. Šest metaka, to je šest mrtvih, ali preostaje sedmi. Biće tu vrlo teško da preživiš.

— Meni će biti mnogo teže ako preživim. — reče Bil. — Samo što ti nećeš biti u stanju da se uveriš u to.

„Za to vreme“, pričao nam je kasnije Nils Nilsen, „primetio sam kako ono podlo pašće, onaj gospodski sin, onaj nagizdani Džed Holovej, izvlači krišom, iza Kuperovih leđa, svoj revolver. Činio je to drhtavim rukama, ali neosetno, i ja sam se bojao da to Bil Bakingam možda neće primetiti“.

— Dakle — nastavio je Gaj Lamot, još uvek s osmejkom na licu. — Mislio sam da ćemo se nas dvojica sporazumeti, Bile. A kad već nije tako, ostaje nam samo da popijemo svoje piće i da se izgubimo iz ovog prokletog mesta. Nije mi se dopalo još prvog dana. U tvoje zdravlje, Bile.

Govoreći to, Gaj Lamot je pružio ruku prema čaši. „Međutim“, pričao nam je kasnije Nils Nilsen, „ja sam više predosetio nego što sam bio u mogućnosti da se u to uverim, da njegova ruka klizi prema revolveru. Odjeknula su dva pucnja u isto vreme. Pa ipak, osetljivo uvo moglo bi da utvrdi da je jedan bio raniji za beskrajno mali delić vremena. Sasvim dovoljno da odluči sudbinu Gaja Lamota i još petorice ljudi“.

Za sedmoga nije rekao ništa, ali, to nama, koji smo stajali na drugoj strani ulice, čekajući na rasplet događaja, nije ni bilo potrebno reći. Dva pucnja u isto vreme, prodoran vrisak žena, zatim još pet sa brzinom koja ih je skoro združila u jedan jedini. Sedmi je odjeknuo nešto kasnije, ali, nama se učinilo da je protekla čitava večnost. Zatim su se vrata „salona“ otvorila i na njima je pojavio Bil.

Zastao je za trenutak, lica neobično ispijenog i bledog. S onim istim licem kakvo je imao onoga dana kada je prvi put napustio svoju bolesničku postelju u konjušnici. Načinio je zatim dva ili tri koraka prema ulici, pa se onda lagano, kao da nosi neki pretežak teret, spustio licem prema zemlji. Na njegovim leđima je i ovoga puta bila velika tamna mrlja.

Kad ga podigosmo, njegove već zamućene oči potražiše moju majku.

— Zbogom gospođo Vels — reče on jedva čujnim glasom.
— Hvala vam za sve ono što ste učinili za mene.

— Bog te blagoslovio, Bile. — Zajeca moja mati. — Uvek ćemo se ponositi s tobom.

— Zbogom Veliki Bile — rekoh ja sa svoje strane, kupajući se u suzama. — Neću nikada zaboraviti da nisi imao protivnika koji bi bio toliko hrabar da stane ispred tebe.

I dok su naši ljudi opkoljavali u Nilsonovom „salonu“ unezverenog Džeda Holoveja, Veliki Bil, naš Bil Bakingam se osmehnuo i napreže svoju poslednju snagu da me dodirne rukom po licu. Eto, to je sve čega se sećam, gospodine.

KRAJ

NEDELJNI LIST NOVINSKOG FORMATA
ZA ČITAOCE SVIH UZRASTA

SVAKOG ČETVRTKA

VAŠI OMILJENI STRIP JUNACI
REDOVNI SU GOSTI NA
STRANICAMA SPUNK NOVOSTI

TARZAN, MODESTI BLEJZ, BEN BOLT,
RIP KIRBI, SREBRNI LETAČ, DŽEF HOK,
HULK, IZNOGUD. POPAJ I DRUGI

RAZNI PRILOZI POSVEĆENI DEVETOJ
UMETNOSTI, ZANIMLJIVOSTI IZ ZEMLJE
I SVEĆA, POPAJEVA ŠKOLA CRTANJA
I IZUZETNO ZANIMLJIV FELJTON BERLICA
I MURA „DOGAĐAJ U ROZVELU”

**EDICIJA DOK HOLIDEJ
VANREDAN BROJ**

**SLEDEĆA SVESKA
ŠEJN**

BROJ 36

DŽEK SLEJD

zamka za vukove

Još i u tami noći osećala se vrućina koja je danju
nemilosrdno pekla Jumu.

Šejn se borio za svoj život.

Došli su strminom od gornjeg toka Kolorada.

Utroje.

U istom trenutku kad je otkrio ženu.

Nemilosrdno su udarili na njega. Hteli su brzo da
ga dokusure, verujući da će im to biti lak posao.

Bila je to zagonetka koja ga je već danima
mučila: ko to, do đavola, plaća za pokušaje

da ga se ukloni s puta? I zašto?

izlazi 16. maja 1982.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.